

312603

వ త్రి ది న ము వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఆగస్టు నెల 5 వ తేది మంగళవారము

MADRAS, TUESDAY 5th AUGUST 1930.

శ్రీ ప్రమోదాతనామ సంవత్సర శ్రావణమాస శుద్ధ ఏకాదశి

సంచిక ౧౦౩
No. 103

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. జ్వరముల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
వ త్రములు పొందియున్నది

సంచభాష చీటీ జూచి కొనిన
మానము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో వహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతిముంట ముఖ్యముగా నుండగలది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు,
తేక

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు - బొంబాయి

తక్కు వ ధ ర లు

వాణ్య మై ని ప ను లు

అసలు వెండి, సవరం బంగారుచే చేయబడిన నగలు
చెప్పిన గడువుకు తగుపూచీతో తయారుచేసి యివ్వబడును.

కేశవజీ దేవచంద్,

గజలవ్వారం, 21-చెన్నపట్టణం, మద్రాసు.

ధరలజాబితా ఉచితము.

ఆముక్త్యదానధరత్నాకరము

1-0-

రక చిత్రాస్తానము (1)

6-0 0

ఆంధ్రశైవజ్య రత్నావళి 2-0-0 భస్మప్రకాశ 1-0-0

భాగ్యం శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ

మదనకామేశ్వరి లేహ్యము

బలహీనులపాలిచే కల్పనము— మేహము, నికాక్ర,
నిస్సత్తువు, శుక్లవర్ణము, అగినిమాత్రము మొదలగు నాటిని హరించి
మంచిబలమును, వీర్యవృద్ధి, సంభోగశక్తి, సంతానము గలి
గించును. 2 డబ్బీలు చాలు. 20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0.

పాలసుగంధి లేహ్యము— రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠ మయినది.
సహామేహము, మేహపోడలు, రుష్టి, శిథిలవర్ణములు, వి
కీర్ణనొప్పులు, మొదలగునాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలు.
20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0. వి. పి. ఖర్బుజవేగు,
పి.పి.పి. ఆంధ్రకో, ఆయుర్వేదసహజం, పెరెనోపి-నల్లూరుశెట్టి.

ల కో లా ప్ర శ్న

అయినప్రశ్నలు వ్రాసికొనుట ఉంచి పైన కీర్తన మాట
పంపి, మీ కీర్తన కవరును చింపకయే పూజచేసే ఘోషములను
వ్రాసి సదుపధితములును మీకీర్తన కవరును కలిపి రు 1-4 0 లిప
వి. పి. పి. గా పంపుదును. గవర్య సం॥ర ఫలితం రు 2-0-0.
శ్రీనరసానంద జో, తిమిలయం, కాకినాడ.

“సశీకరలేహ్యము”

గంటకు వీర్యము గట్టిపరచును. సింహముతో పోరాడ
గలశక్తి నిచ్చును. సంతానసౌఖ్యమును చక్కగ ఆనందపరిచి
లగును. రక్తము శుభ్రపరచును. గ్రాహాండ్రుకు సంతానము కలి
గించును. స్త్రీపురుషులకు ఆనందము కలుగజేయును. హిమా
లయపర్వతవనమాలికలతో, బాగారుతో చేయబడిన, గుణ
ము లేదన్నవారికి డబ్బు వాపసు అందెదము. దీనిగుణము పట్టిం
చుటకు దొరతన మొప్పుదు. వాడితీరుడు. డబ్బా 30 తుల రు 8.
60 తుల 5-8 జ్యమ క్యాఫుయెన్స్ గవరీయాకు 30, రు 2/8.
డాక్టర్ A. S. మూర్తి, చికాగోలో సిటీ.

గ వ ర్న మె ం టు హా మీ
రెండు లక్షలు వూర్తి యొనది

1929 సంవత్సరములో జారీకాబడిన పట్టాలు 19 లక్షలు.

తత్తణం మీ జీవితములను మా కంపెనీలోనే భీమాచేయండి.

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ, లిమిటెడ్,

బ ద రు.

రసాయన చాయకాల

మేలైన గట్టిచాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో “ఇండియాలో” నెలకు
మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీనుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి
యితర రకములను ముట్టరు.

180

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

దేశమునందంతటను హరటాలు జరుపుట

బొంబాయిలో అన్ని దుకాణములును మూయబడుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 2:—బొంబాయిలో సంపూర్ణ మగు హరటాలు జరిగినది. నేడు సాయంకాలము బహిరంగ సభయును ఊరేగింపుగూడ జరుగను. కాటన్, బులియన్, స్టాకు ఎక్స్చేంజీలగూడ మూయబడినవి.

(ఆ. పే.)

పూనాలో హరటాలు

పూనా, ఆగస్టు 2:—కాంగ్రెసు నాయకులను నేడు అరెస్టుచేసినవారైన నేడు పునరుత్థాన నిధిని తెలియగానే పూనాలో సంపూర్ణమగు హరటాలు జరుపబడినవి. బుధవార చావులో దుకాణములన్నియును మూసివేయబడినవి.

(శ్రీ పే.)

అహమదాబాదులో హరటాలు

అహమదాబాదు, ఆగస్టు 2:—కాంగ్రెసు నాయకులను అరెస్టుచేసినవారైన తెలిస్తేనే నేడు తెలియగానే యిదిట హరటాలు జరుపబడినవి. అన్ని దుకాణములు మూసివేయబడినవి.

(శ్రీ పే.)

కలకత్తాలో హరటాలు

కలకత్తా, ఆగస్టు 2:—కాంగ్రెసు నాయకులను అరెస్టు చేసినవారైన నరగమునందంతటను వ్యాపించినది. చాల ప్రతీకలు ప్రత్యేకసంచితలను ప్రకటించెను బడాబజారు క్లయిపు స్ట్రీటు మున్నగు భారతీయ వ్యాపారములలో చాల సంచలనము కలిగినది. చాల దుకాణములు మూసివేయబడినవి.

లాహోరులో హరటాలు

లాహోరు, ఆగస్టు 2:—నేడు లాహోరులో చాల దుకాణములు మూసివేయబడినవి. నేడు సాయంకాలము గొప్ప ఊరేగింపు జరిగినది. మోరీగేటుకు అంతట గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. పోలీసువారు నిరోధమును కలిపింపలేదు. సత్యాగ్రహ సంఘాధ్యక్షుడగు శ్రీరాజ్ చంద్రుని రద్దీకి తరలించిరి. జ్యోతిషీ సతి పార్వతి దేవిగార్లు మున్నగునా రాజభిలో సహస్య సించిరి.

లాహోరు లాండాబజారు సత్యాగ్రహ సంఘకార్యదర్శి యగు ఖాలిఫుగానిని నాలుగవ నంబువార్డు కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి భిషంబరవాధుగానిని నేడు రాత్రి అరెస్టుచేసిరి.

(ఆ. పే.)

రెండురోజులు హరటాలు

రెండురోజులు హరటాలు జరుపవలెనని కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించిరి. నేడు చాల దుకాణములు మూసివేయబడినవి.

(ఆ. పే. పే.)

కాంగ్రెసు నాయకుల అరెస్టునిమిత్తము

నాగపూరులో హరటాలు

నాగపూరు, ఆగస్టు 4:—రెండు రోజులు పండిత మాలవ్యాగార్లు మున్నగువారిని అరెస్టుచేసినందున నిన్న నిద్రలు హరటాలు జరిగినవి. నాగపూరు మునిసిపల్ సంఘమువారు చేసిన తీర్మానము ప్రకారము సత్యాగ్రహులపట్ల సానుభూతిని తెలుపుటకు నిన్న నిద్రలు నొకయూరేగింపు జరుపబడినవి. సంత తధారగా గొప్పనర్తన ము కురియుచుండినను 1500 మంది పూరే గింపుగా పాల్గొనిరి. మునిసిపల్ గుమాస్తాలును యితర ప్రవోక్త గులును ఉపాధ్యక్షుడును నియోజిత సభ్యులూ సగముమంది యును ఊరేగింపులో నుండిరి.

(ఆ. పే.)

కాకినాడలో హరటాలు

కాలేజీకి చాలమంది విద్యార్థులు పోలేదు

కాకినాడ, ఆగస్టు 4:—పండిత మదనమోహన్ మాల వ్యా, వల్లభాయి పటేలు మున్నగు నాయకులు అరెస్టుయినందుకు నేడు రాజావారి కళాశాలకు ఉదయం విద్యార్థులు చాలమంది పోలేదు. కాలేజీవద్ద చాలమంది విద్యార్థులు గుమగూడి యితరులను రాకుండ వారింపుచుండిరి. ప్రిన్సిపాలు గారు విద్యార్థులట్లు చేయరాదనియు చేసినచో చాల నష్టముల పాలగుదు రనియు హాస్టలులో విద్యార్థులను పెంపురించిరి. నేడుమాత్రము కాలేజీకి పోక హరటా జరుపవలెనని పెద్దక్షురములతో కాగితములు వ్రాసి కాలేజీ గేటుకు అంటించిరి. కాని కాలేజీ అధికారులు వానిని వెంటనే తీయించివేసిరి. చాలమందివిద్యార్థులు రాలేదు.

(ఆ. పే.)

గజ్జికి తైలము డబ్బీ 1-కి 0-4-0

ఈ తైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, టీడ, చిలుము, జల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పసికేయము.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

నిన్న గొప్ప బహిరంగసభ జరుగుట

అబ్దుల్ కలాం అజదుగారు మున్నగు కాంగ్రెసు ప్రముఖు లందరు నునవ్యసించుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 2:—నిన్న రాత్రి హలయభాటి యా మహాజనవాడీలో బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభలో మా లానా అబ్దుల్ కలాం అజదుగారు మొదటనువ్యసించిరి. అజదు గారి సారీ బొంబాయి వచ్చినవీళ్ళుట నవ్యసించుట కిదియే తొలిసారి యగుటచే గంభీరపార్వ ధ్వజాలు చెలగినవి. నేడుదయ మున జోరీబాదరువద్ద నిరాయధులును అహింసానిరతులు నగు సత్యాగ్రహ వలంబీరులును పోలీసు వారు లాటిలతో కొట్టుట మిక్కిలి అక్రమము. సందీరాయబారము లన్నియును నట్టిమోసమే. త్యాగములననే గాని కాంతి నెల కొనదు. బొంబాయికి కడు చేరునన్న ఎరవాడచెరసాలలో నిర్వృధింపబడిన మహాత్మునితో నొక పంక రాయబారములు జరుగుచుండగా నే నేడు ఉదయమున బొంబాయి నగరమునందే కాంతియుతు గు ప్రజలను లాటిలతో కొట్టిరి. మీ రెట్టి త్యాగ ము నొనర్చుటనను సంసిద్ధులకావలెను" అని అజదుగారు నువీరి.

లాలా ధునిచంద్రుగారు

నెనుక లాలా లజపతిరాయి గారిని కొట్టగా లాలాజీ మృతిసొందెను. చావైన బడిన లాజీ దెబ్బలన్నియును విదేశీ ఆక్రమణముయొక్క శివపేటికపైన నాటబడిన అన్ని మేపులే యును - అని ప్రాణాపానసంయమున లాలాజీ నుడివెను బొంబాయిలో ప్రజల నింకను లాటిలతో కొట్టుచునేయున్నారు. దీని ఫలితముగూడ నదియే యగును. దివంగతుడగు లోకమాన్యని వార్షికోత్సవ మొనరించుచున్న ప్రజల నే లాటిలతో కొట్టిరి ఇట్టి లాటిదెబ్బలవలనన, అరెస్టుల వలనన అహింసావ్రత మొంతమాత్రమును చలింపదు వల్ల భాయి మాలవ్యాగార్ల వంటి నాక్షులను అరెస్టు చేయుటవలన ఉద్యమము మరింత ప్రబలునేగాని తగ్గదు." అని లాలా ధునిచంద్రు గారు నడివీరి.

దీపనారాయణ సింగుగారు

నేడు అరెస్టుచేయబడిన నాయకులను గౌరవించుటకు ఉద్యమము నింకను తీవ్రముగా జరుపుటయే ముఖ్యసాధనము. గాంధీమహాత్ముడు అహింసాత్మకమును సత్యాగ్రహవిధానమును నిర్ణయించియే యుండెను. ఈ మహాప్రముఖులను బ్రిటిషుసా మ్రాజ్యము యొక్క పశుబలమే నిలువ జాలదని నపుడు యిండియా దొరత నమువారి పశుబలమును గూర్చి చెప్పవలె? అహింసాసాధ నము పాశ్చాత్యులను దిగ్భ్రమ నొందించుచున్నది. ఈ విషయ మును దొరతనమువారి పుడు ఒప్పుకొనకపోయినను కాలక్రమ మున ఒప్పుకొనకతప్పదు ఇప్పుడు మనదేశమునందు జరుగు చున్న అహింసాత్మకసమరము యిదివరకు ప్రపంచమునం దెన్నడును యేదేమునందును గూడ జరిగి యుండకపోవుటచే ప్రపంచమునం దన్న దేశములవారను గూడ చాల శ్రద్ధగానే దీనిని గమనించుచున్నారు.

బీహారులో 4000 మంది చెరసాలకు వెళ్లియుండుట

సత్యాగ్రహమును సాగించుటలో బీహారురాష్ట్ర మొంత మాత్రమును నైనుక-పాడియుండలేదు ఇప్పటి వరక చట 4000 మంది దేశీయ ప్రజలు కా రా గృహములకు వెళ్లిరి. అచట స్వదేశీ ప్రచారము మిక్కిలి ప్రబల ముగా జరిగినందున కొనవలెనని నీచుపడ్డ ఒక గజముయనను ఆ రాష్ట్రమునం దెవలనుగూడ దొరకదు. కావున విదేశీ ప్రజల బహిష్కరణమును పూర్తిగా కొనసాగింప గోరెదను." అని దీపనారాయణసింగుగారు నుడివీరి.

(ఆ. పే. పే.)

కాంగ్రెసు నాయకులను అరెస్టుచేసినందున

లాహోరు ప్రోప్టలు చెరసాలలో నిరశనవ్రతము

లాహోరు, ఆగస్టు 2:—బొంబాయిలో వల్లభాయిమాల వ్యాగార్లు మున్నగు నాయకులను అరెస్టు చేసినందున నేడిచట ప్రోప్టలు చెరసాలలోనున్న రాజకీయ ప్రాధీనదరును నిరశన వ్రతమును బూనిరి.

(శ్రీ పే.)

కాశీలో హరటాలు

కాశీ, ఆగస్టు 2:—మాలవ్యాగారు మున్నగు నాయకులను అరెస్టుచేసినవారైన నిన్న రాత్రి తెలిసినది. వెంటనే వలంబీరులు నగరమునం దంతటను ప్రకటించిరి. నేడు హరటాలు జరుగు చున్నది. నేడు సాయంకాలము దశాశ్వమేధమువద్దనుండి ఊరే గింపు బయలుదేరి పురమందిరమును చేరును. అచట బహి రంగసభ జరుగును.

(ఆ. పే.)

మాలవ్యాగారిని అరెస్టుచేయుట రౌండుటేబిలు సభకు విప్లవరము

సిన్హానాయకుల అభిప్రాయము

సిన్హ, ఆగస్టు 2:—

వల్లభాయి, మాలవ్యాగార్లు మున్నగు నాయకులను బొంబాయిలో అరెస్టుచేసి రనివార్త తెలియగానే యిచటి నాయకులలో అలజడి కలిగినది ఇట్టితరుణములో మాలవ్యా గారు మున్నగువారిని అరెస్టుచేయుటవలన సప్రాజయోక్త్యుగార్లు రాయబారములకు విఘ్నముకలుగనేమోయని కొందరు తెలుచు చున్నారు. మాలవ్యాగారికి శిక్ష చేసినచో లిబరలుపక్షము వారును హిందూమహాసభపారునుగూడ రౌండుటేబిలుసభను బహిష్కరించెదరని పెక్కుమంది భావించుచున్నారు.

రాజప్రతినిధిప్రయత్నములకు భంగమునుకలిగించుట

రాజప్రతినిధి అనుమతిని బడయకుండనే

అరెస్టుచేయుట

ఈరీతిగా మరల నిపుడు మాలవ్యాజీ ప్రభృతులను అరెస్టుచేయుటవలన యిర్విసప్రభువును అనుకూలరుగానున్న వారి సంఖ్య యింకను తగ్గిపోగలదు.

సప్రా జయోక్తరురాయబారములు

మోతీలాలు జనహరలాలు వహాత్మగాంధీగారు కలసి మాటలాడుటకు తగిన యేర్పాటులను చేయువలెనని సప్రా జయ కరుగార్లు చేసినసూచననుగూర్చి ఇర్విసప్రభువును వెడేవుడు బెన్సుగారును అనుకూలరుగానే యుండిరి. వీ రందరును కలసి మాటలాడినచో కాంగ్రెసువారు సత్యాగ్రహమును నిలిపివేయు టయును ననంబరునెలలో లండనునగరమున జరుగనున్న రౌండు టేబిలు సభలో పాల్గొనుటయునుగూడ జరుగగలవని అందరును ఆశించుచుండిరి. ఇప్పుడు మాలవ్యాజీ మున్నగువారిని అరెస్టుచే యుటలో రాజప్రతినిధి అనుమతిని బడయలేదనుటయే నిశ్చయ ముగాని బొంబాయిలోని పరిస్థితు లింకను విషమించినచో బొంబాయి దొరతనమువారు యిండియా దొరతనమువారితో నాలోచింపవలసియే వచ్చును

సివిలుసర్విసు ఉద్యోగులు సంతసించుచుండుట

ఈ రీతిగా మాలవ్యాజీ ప్రభృతులను అరెస్టుచేసినందు లకును రాజీప్రయత్నములకు నిరోధము కలుగుచున్నందులకును సివిలుసర్విసు ఉద్యోగులలో కొందరు చాల సంతసించుచున్నారనిగూడ రూఢివర్తమానమును తెలుగు కొనదగిన వారి సంభా వణలవలన నే తెలియుచున్నది. ఈ సమాధానప్రయత్నములో రాజప్రతినిధి యిప్పుడు కేవలము అసహాయుడుగానే యున్నా డనిగూడ తెలియుచున్నది.

(సిన్హావిలేఖరి)

తమిళనాడులో అరెస్టులు

విరుధనగరమునందు 144 సెక్షను

విరుధనగరం, ఆగస్టు 2:—విరుధనగరం మేజిస్ట్రేటుగారు 144 సెక్షను నోటీసులను కల్లుదుకాణములకు పికెటింగు చేయ రాదని నిధించుచు యాదిగల కాంగ్రెసు ప్రచారకులపై జారీ చేసిరి:— శ్రీ|| గురుస్వామినాథారు, దొరసామనాథారు, జగదీశం, తైలప్పను, ర జరత్తుం, శివజ్ఞానపంబందం, అయ్యం పెరుమాళు, నుబ్రహ్మస్వామిపిళ్లై, శివస్వామిపిళ్లై, శంకర పాం డ్య, రాయనాథారు, మరీయనాథారు, కృష్ణస్వామినాథారు గార్లు.

కల్లుదుకాణములను వచ్చేవారమునుండి పికెటింగు చేయు టకును సత్యాగ్రహసంఘమువారు నిశ్చయించిరి.

మధుర, ఆగస్టు 4:—విరుధనగరంలో నిన్నును యిరువురు అరెస్టుచేయబడిరి. నుబ్రహ్మస్వామినాథారు, వజ్జుగంగాధార్ గార్లు 107, 112 సెక్షను ప్రకారము అరెస్టు చేయబడినవారు చెరి ఒక సంవత్సరము వైదుశిక్ష విధింపబడిరి. వారి గౌరవా ర్థము పెద్ద ఊరేగింపు బహిరంగ సభ నిన్న సాయంకాలము జరిగెను.

(శ్రీ పే.)

నూతన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

కార్యదర్శి నియామకము

కాకినాడ, ఆగస్టు 2:—జూలై 30 వ తేదిని నూతన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమునకు తాత్కాలికముగా కార్య నిర్వాహక వర్గము ఎన్నుకొనబడినది. ప్రస్తుత కార్యదర్శిగ డా|| చెలికాని వెంకట రామరావుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. భీమవరము కేంద్రస్థానముగా నిర్ణయించబడినది. అచట లాటిచార్జీ రెక్కులగ జరిగియుండుటయే కారణము. గుంటూరులో గాంధీ ట్రోపిలసత్యాగ్రహము కొనసాగించుటకు తీర్మానించబడినది.

(శ్రీ పే.)

సప్త జయకరు రాయబారములు

సూక్ష్మతల సూచనలు

జాంబాయి, ఆగస్టు 2:—ఈ కల రెండవవారకున మోతీలాలు జంబారాలూగార్లు సేవచేసినాల్సినా గాంధీ మహాత్మునితో కలిసి సభాపించెదగని తెలియుచున్నది. జన హరలాలుగా రింకను రాజీ సమైక్యముటలేదనియును స్వరా జ్యము నిచ్చెననుని నిరారగా వాదన మొనరింపవలెనని కోరుచున్నారనియునుగూడ తెలిసినది. పండిత మోతీలాలు గారు అనుమతముగా నున్నారనియే తెలిసినది. ఇకపైని మోతీలాలు జంబారాలూ మహాత్ము గాంధీ గార్లు కలిసి ఆలోచించువరకును చేయదగినదేదీయును కనబడననియే సప్త జయకరుగార్లు సూచనలవలన గ్రహించుటకు వీలగుచున్నది. ఈ నాయకులు ముగ్గులకు కలిసి ఆలోచించునపుడు జయకరు సప్తగార్లుగూడ ఆసభలోనే యుండకపోయినను సమీపము నగేయుందురని తలచెదను. కాంగ్రెసు నాయకులు ముగ్గురును మొదట కలిసి ఆలోచించిన పిమ్మట మరికొందరితోగూడ ఆలోచించు టవరకును వారు నిశ్చయించునెడల వల్లభాయి పటేలు పండిత మదనమోహన మాలవ్యా డాక్టరు అన్నారీ గార్లు మన్ననవారితోగూడ ఆలోచించుటకు తగిన యేర్పా టులు చేయబడుననిగూడ తెలియుచున్నది. అంతయును అను మతముగానే జరిగిననుగూడ యీనెల మూడవ వారమువరకును సత్యాగ్రహము నిలిపివేయబడదనియే నేను తలచుచున్నాను. (ఇం. డి. మె.)

సర్ లేజబహదరు సప్తగారు లక్నోకు వెళ్లుట

రాజప్రతినిధియొద్దనుండి యింకను ప్రత్యుత్తరము రాకపోవుట

అలహాబాదు, ఆగస్టు 2:—స్వామినాథవల్లభి! సంబంధించిన పనికారకు నేను రాత్రి సర్ లేజబహదరు సప్తగారు యిటండి లక్నోకు వెళ్లిరి 4, 5 రోజులవరకును అచటనే యుందురు.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, పండిత జనహరిగారు నెహ్రూగార్లు గాంధీమహాత్మునితో కలిసి ఆలోచించుటకు అవకాశము వ్యవస్థలై నని సప్త జయకరుగార్లు రాజప్రతినిధికి పంపినతంతివార్త కింకను ప్రత్యుత్తరము రాలేదని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలులో అధిక పోలీసుదళము

ఖర్ఖులు ప్రజలనుండి తీసికొనబడునని వదంతులు మున్సింగంజ్, జూలై 31:—భాస్కర్, మున్సింగంజ్ సిరిజ్ మాజీ, తంగబారీ మున్నగు స్థలములలో అధిక పోలీసు దళమున కై వెచ్చింపబడిన ద్రవ్యము వహిస్తుదీయులు, నామకూర్చు లు మున్నగు నిమ్మజాతులనుండి గాక తక్కినవారినుండి వసూలు చేయబడునని విదంబిగా నున్నది. (శ్రీ ప్రెస్)

“అనందప్రచారక్” పత్రికా సంపాదకునిపై బెదరింపు

మూట, ఆగస్టు 2:—“అనందప్రచారక్” పత్రికా సంపాదకులగు మున్సి నారాయణ ప్రసాదసింహాగారికి “ఒక దేశ సేవకు”ని యొద్దనుండి జాబువచ్చెను. అందు వైపత్రిక కాసకో ల్లంఘనోద్యమమునకు ప్రతిహతప్రచారము మాననిచో, దాని సంపాదకునకు మరణము మూడునని బెదరింపుకలదు (ఆ. ప్రె.)

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు నైమనునివేదికా ఖండనము వ్రాయుచుండుట

జాంబాయి, ఆగస్టు 2:—రైటు హానరబిల్ వి. యన్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు లేబరు కమిషన్తో గూడ హిందూ దేశమునకు తిరిగివచ్చెదరను వార్త సత్యముకాదనియు వారు నైమనునివేదికా ఖండనము నొకదానిని వ్రాయుచున్నారనియు ఇండియన్ డెయిలీ మెయిలు పత్రిక తెలుపుచున్నది. (శ్రీ ప్రె.)

వాద్యాక్ర ముఖులను

పురము వీధుమని యాజ్ఞ

వాద్యాక్ర, ఆగస్టు 2:—నేనా సహజము కార్యదర్శి పిక్టూలాల్ ముల్గుడు, ప్రజామండలి కార్యదర్శియు, వర్తక ప్రముఖులనగు రాయచండ్ అమలఖో, దర్మాక్షి సోమచండ్ కేట్ల పాణ్చండ్, రాఘవశీ దుంగ్గర్ గార్లు నైదుగురిని వాద్యాక్ర సినిల్ ప్రెస్ వాడులనుండి వెడలిపోవలెనని ఉత్తరు వొసగబడినది.

ఈ యుత్తరువు పురపాలకసభలో వర్తకు లొంగున పురమును వదిలిపోయెదరు. న్యాయవాదులుగూడ తమ ప్రాక్టీసు మానుకొనెదరు. (శ్రీ ప్రె.)

లివర్ పూలు ఉప్పు

రైల్వేగిడ్డంగులలో పడియుండుట

తీసికొనివెళ్లుటకు కూలీలు లేరు

చేయునది లేక అధికారులు శాంతిపైనికలరు

ల రెస్టు చేయుట
రంగపూర్, ఆగస్టు 2:—జూలై 30 తారీఖున రైల్వే గిడ్డంగికి చేరిన లివర్ పూలలో లవణము అడంగుట చేరలేదు కాంగ్రెసు శాంతి పైనికలు తీవ్రముగా పిక్కలుచేయుటచే బండ్లుగాని, కూలీలు గాని దొరకలేదు స్థానికాధికారులు చేసినప్రయత్నము లన్నియు విఫలములైనందున జిల్లా మేజిస్ట్రేటు శాంతిపైనికదరాధికారిని, 4 పట్టణమునందలి కాసకోల్లంఘున సంఘము యొక్క కార్యదర్శిని, యితర కార్య నిర్వాహకులను ఆరెస్టుచేసెను. (శ్రీ ప్రెస్)

హమీదాల్ గారి సతి

ఉత్తరదేశమునందు న ప్రసిద్ధ యగు సంఘసంస్కరణ ప్రచారకురాలు. అబ్బాసుత్తాబ్బిగారి కుమార్తె మదరాసు వచ్చెను 1వ తేదీన రాయచేట హాబ్సునుగూడలో ఉపన్యసిం చెను. (ప్రె. ప్రా. బి.)

తామసు మత్తయిగారు

మేజరు పి. ఎం. మత్తయి (వెలింగటూ) గారి కుమారుడు. షెక్స్ పిర్ కళ్యాణియమునందు వి. ఎన్. సి. డిగ్రీపరీక్షయందు ప్రవర్తనమున ఉత్తీర్ణుడయ్యెను. అదివరకు మదరాసు ఇంజనీరింగుకాలేజీ విద్యార్థి. (ప్రె. ప్రా. బి.)

కొంపులు, పచ్చలు, మంచుముత్యములు బంగారము

శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ,

మాన్యుఫ్యాక్చరింగు జ్యాయెలర్సు అండ్ డైమండు మర్చంట్సు, బెజవాడ.

చిట్టగాంగ్ పితూరీ

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు సాక్ష్యము

చిట్టగాంగ్, ఆగస్టు 2:—చిట్టగాంగ్ పితూరీ కేసులో చిట్టగాంగ్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటును యచ్. ఆర్. విల్కిన్సన్ గారు సాక్ష్య విచ్చుచు ఈ క్రింది విధముగా చెప్పిరి:—నేను ఏప్రిల్ 18 తారీఖున వాలంటియరుల మకాముకు నా మోటారులో వెళ్లితిని. మిత్రుడనా శత్రుడనా యని వారు పన్నుటకు, నేను మిత్రుడనేయుని ప్రత్యుత్తర మిచ్చితిని. కాని తుపాకి గుండ్లు నామీనికి పరింపరగా విచ్చుచుండెను. “వెనుకకు పొమ్ము” అని అచ్చటినా. అతనితో బిచ్చిరి. నేను తరువాత జిట్టిలలోనికి పోయి కిల. త్రలోనున్న బెంగల్ ప్రభుత్వమువారి ప్రధాన కార్యదర్శికి యీవిషయమె తెలిసి పహాయుగొరకు వేడితిని. రక్షణకై శ్రీలను జిట్టిలోనికి పంపుటకు ఆయన యేర్పాటు చేసెను. చిట్టగాంగ్ పితూరీ నాయకుడని చెప్పబడు అనంతసింగు చెరసాలకు లేబడినప్పుడు నేను చెరసాలకు పోయితిని. నన్ను చూచినతోడనే అనంతసింగు ఈ కేసు సంబంధమున ఆరెస్టుచేయబడిన యితరుల జాతీయములగు కేకలను వేసిరి. పితూరీ నాయకుడు పచ్చటచేత ముడ్డాయిలు సంతోషముగా నున్నారని సివిల్ సర్జను చెప్పెను.

మోటారు నడపువాని సాక్ష్యము

ఇంతకాలమునుండి ఆసుపత్రిలో చికిత్స నొందుచుండిన విల్కిన్సన్ గారి మోటారునడుపువాడు సాక్ష్యవిచ్చుచు పితూరీ జరిగినరాత్రి అతనికి తగిలినగాయములను చూపెను. (ఆ. ప్రెస్)

హవారా జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శికి 15 మాసములు.

చట్టతిరస్కారము గావించువారిని ఆహూయము చేసినందులకు

కలకత్తా, ఆగస్టు 2:—స్వామినాథిరేకము లగు కార్యములు చేయుటకుగాను తనగృహమునందు ఆశ్రయ మిచ్చి నందులకు హవారా జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘకార్యదర్శి యగు హేమేంద్ర ఘోష్ గారు 15 మాసములు కఠింక విధింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

ప్రభుత్వమువారి ఋణము

ఆగస్టు 1 తారీఖువరకు దరఖాస్తులు 1990 లక్షలు కలకత్తా, ఆగస్టు 2:—ఆగస్టు 1 తారీఖువరకు ప్రభుత్వమువారి ఋణముకు వచ్చిన దరఖాస్తులు 19 లక్షల 90 వేల రూపాయిలని ఈరోజు ప్రచురింపబడిన ప్రభుత్వ ప్రకటన తెలుపుచున్నది. (శ్రీ ప్రెస్)

4 గురు శ్రీలకు శిక్షలు

విదేశీ గుడ్డల దుకాణమును పిక్కెటు చేసినందులకు

కలకత్తా, ఆగస్టు 2:—బుట్టా బజారులో విదేశీ గుడ్డల అంగళ్ళు పిక్కెటు చేసినందులకు నిన్న ఆరెస్టుయిన 18 శ్రీలలో 9 మంది ఈరోజు ఉదయమున చరి వేయబడిరి. నలుగురు చెరి నాలుగునెలలు శిక్ష విధింపబడిరి (శ్రీ ప్రెస్)

బెంగాల్ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘము సోదా కార్యనిర్వాహకుని ఆరెస్టు

కలకత్తా, ఆగస్టు 2:—మామూలు మాదిరిగా బెంగాల్ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యాలయము నేను రెండుసార్లు సోదాచేయబడి అచ్చట నున్న కార్యనిర్వాహకుడు ఆరెస్టు చేయబడెను. (శ్రీ ప్రె.)

బెంగాల్ శాసనోల్లంఘన సంఘము సోదా

ఈరోజు ఉదయము పోలీసులు బెంగాల్ శాసనోల్లంఘన సంఘ కార్యాలయమును సోదాచేసి అచ్చటనున్న కార్య నిర్వాహకుని, ముగ్గురు సత్యాగ్రహులను ఆరెస్టుచేసిరి. అచ్చట దొరికిన ప్రతిబస్తువును పోలీసులు తీసికొని వెళ్ళిపోయిరి. (శ్రీ ప్రె.)

సత్యాగ్రహులకు ఆశ్రయమిచ్చినందుకు ఆరెస్టు

ఇదివరకుబుట్టాబజారు కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శిగ నుండిన యాతనిభార్య ఆరెస్టుచేయబడినది

కలకత్తా, ఆగస్టు 2:—స్వామినాథిరేకము లగు పవలన చేయుటకు ఉద్యుక్తులైనవారికి ఆశ్రయమిచ్చినందులకును బుట్టాబజారులో పిక్కెటు చేయువారికి మద్దతు చేసినందులకును శ్రీమతి లీలావతీ కపూరు పతిగారి యిల్లు 157 వి. పి. సి. క్రింద సోదా చేయబడి ఆమెగూడ ఆరెస్టుచేయబడెను. శ్రీమతి లీలావతీ సహ యిగినరకుబుట్టా బజార కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శిగా నుండి ప్రస్తుతము చెరసాలలోనున్న విశ్వనాథ కపూరుగారిభార్య. (శ్రీ ప్రెస్.)

శ్లోకములు—ఇంటియజమాని ప్రజలనుగూడ ఆహ్వానించిన
 ప్రజలు బహిరంగప్రదేశ మనుపదము ప్రైవేటు ప్రదేశమునకు
 గూడ వచ్చి యుండును విషయము నిజమే
 ప్రజలు తిరుగునది బహిరంగప్రదేశము గనుక, ఇంటియజమాని,
 ప్రజలలో నొకరుగనుక, ఇంటియజమాని నివసించు ప్రదేశము
 గూడ బహిరంగప్రదేశ మగుననియు, బహిరంగ ప్రదేశమున
 తాము నెత్తరాదని, ప్రజల నిషేధింప నధికారము గలదు
 యక ఇంటిపె పతాకమునె తరాదని, ఇంటి యజమానిని నిషే

ధింపవచ్చుననియు మీవాదన? (నవ్వు) ఈ కేసులో, ప్రదేశము ప్రాంతమున మాత్రమే గాదు, నిషేధింపబడిన కార్యముగూడ ప్రాంతము వ్యక్తులు ప్రాంతము చోదాలో చేయుచున్నదే. ప్రజలు, ప్రాంతము ఇంటిలోనికి వెళ్ళి అచ్చట పతాకమునెత్తుటలేదు, అదీ వికల్పము.

అద్యక్షేలుజనరలు:—ఈ యుత్తరపు ప్రాంతమువ్యక్తులపైనను, ప్రజలపైనను గూడ గావించబడెను. కనుక ప్రాంతేలువ్యక్తులకు వర్తించునంతవర కిది కాస్త్రీయము గాకపోయినను, ప్రజలకు సామాదాయకముగ వర్తించునంతవరకు కాస్త్రీయమేయగును.

స్వా:—ఇండ్లపై నీపతాకముల నెత్తినయెడల లూటించువారుగనని సాక్ష్యముగలదా?

అద్యక్ష:—అందుకు తగినంతమాత్రము సాక్ష్యము ఋజువయ్యెను.

స్వా:—అటుల నమ్మటకు ఏమాత్ర మాధారమున్నను—నేను సానిటారికాయల వ్యవహారము కడ్డుదగుటకు బూనుకొనను.

ది|| బ|| రామచంద్రయ్యగారు

ది|| బ|| టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు పిటిషనరు తరపున అద్యక్షేలు జనరలువాదనకు ప్రత్యుత్తర మొసరుచు మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరపు చాల అస్పష్టముగ నున్నదనియు, ఫలనిర్ణేకము సరిగాలేదనియు ఆక్షేపించిరి. చట్టమునందుగల వాక్యములను వ్యాకరణయంత్రముగ నెట్టియర్థము గలదో అట్టి అర్థమును మాత్రమే దీక్షువలెననిగాని లేనిపోనివ్యాఖ్యానముల నందు జొప్పింపరాదని నుడివారి.

కేసును గురించి నుడువుచు, ఇట్టి నిషేధపు టుత్తరపు గావించుటకు అవసరమును “ఉపద్రవకరముగ నీతి” ప్రకటి నటులెట్టి సాక్ష్యమును లేదని నుడివారి. పోలీసువారి సాక్షి వాక్యాలును, పిటిషనరున కింతవరకుగూడ ఇవ్వకుండ నిరాకరించుటలో మేజిస్ట్రేటు అవలంబించిన చర్యను తీవ్రముగ నాక్షేపించుచు, ఈ విషయమున మేజిస్ట్రేటు చర్య చాల విచిత్రముగను, అశ్రద్ధకరముగను, అసభ్యముగను నున్నదని నుడివారి. అత దావిధముగ ప్రవర్తించుట కెట్టిహక్కును లేదు.

పోలీసు వైఖరిని రామచంద్రయ్యగారు తీవ్రముగ నాక్షేపించుచు ఒక్కపోలీసు అధికారియైనను బోనులోనెక్కి సాక్ష్యమిచ్చుటకు దైర్యము లేకపోయెననియు తాముచెప్పుచు యములన్నియు అసత్యములని వారికి బాగుగా తెలిసియుండుట

యు బోనులో నెక్కి సాక్ష్యమొసగినచో క్రానుపరీక్షలలో నవియన్నియు బయల్పడు ననుభవ పడుటయు పోలీసువారి విధముగ బోనులో నెక్కుటకు సంశయించుటకు కారణము నీ నుడివారి. పోలీసువారి యారోపణలు, భంగములు, కేవలము కల్పితములనుటకు ఉత్తరపునకు పూర్వముగాని, పిమ్మటగాని, ఎట్టి అల్లరియు జరుగబోవుటయు తార్కాణమనియు, పోలీసు వారి పిటిషను చాల అనుమానాస్పద మైనదనియు రామచంద్రయ్యగారు నుడివారి.

గాంధీజీపీలకేసు విచారణగూడ ముగిసినపిమ్మట ఈ కేసులో తీర్పు చెప్పబడునని న్యాయమూర్తి తెలిపెను.

సవరణ

తాము, జూలై 31 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో 15 వ పేజీలో తెనాలి డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి విచారణ విషయము లో వాలంటరీ ప్రకటనలో బుక్కు కన్వయ్యి చాదరి అని వ్రాసినది తప్పుగాన మాతలపాటి బలరామకృష్ణయ్య చాదరి అని సవరింప ప్రార్థన.

కే. వెంకయ్య, పేరుకలపూడి.

ముక్కొల్లు

31-7-30 యీ తారీఖున ముక్కొల్లునుంచి సమ్మెట వెంకట్రామయ్య నాయుడుగారు పూచా నాంచారయ్య నాయుడుగారు బందరువల్లి కల్లుపాటల దగ్గర పికెటింగు చేయుటవల్ల వారిని అరెస్టుచేసి ఇరువురకు చెరి ఒక 6 నెలలు కఠింశిక్ష వేసిరి. వెంటనే వారిని రాజమండ్రి తీసుకువెళ్ళిరి.

సమ్మెట వెంకటసుబ్బారావు.

గుంటూరుకాలేజి పికెటింగు

తెజవాడ, ఆగష్టు 2:— జూలై 29 వ తేదీని గుంటూరు కాలేజి పికెటింగులో పాల్గొనిన శ్రీమతి పాదర్తి నుండరమ్మ (తెజవాడ) సత్యవతిగార్లను అరెస్టుచేసి మోటారు లపై తీసుకువెళ్ళి నుండరమ్మగారిని నంబూరు రయల్స్టేషనున సమీపమునను, సత్యవతిగారిని పేరేచెర్ల సమీపమునను, వదలి పెట్టి పోలీసువారు మరలిపోయినట్లు నుండరమ్మగారు నేడు తెలియజేసిరి. ఇంతవరకు పోలీసువారు వీరిని అరెస్టు చేయ లేదు. (ఒక విలేఖరి)

కరాచి

శ్రీల పికెటింగు

కరాచి, ఆగ 2:—కాలేజీల మందును, నేవాలయముల మందును మహిళా సమితి తరపున శ్రీల పికెటింగు సాగించుచు నే యున్నాడు. ఇది విదవరోజు. స్థానికసత్యాగ్రహ సంఘమువారు దీనిని గమనించుచున్నారు. (శ్రీ (కె.))

నాగపూరు

అటవీ శాసనోల్లంఘనము-అరెస్టులు

నాగపూరు, ఆగ 2:—తెలంగాణలో అడవుల చట్టము నల్లంఘించినందులకు పాండురంగరావుగారును మరి 11 మంది వలంటీర్లును అరెస్టుచేయఁబడిరి. ఈ దినం మధ్యాహ్నము, నాగపూరులో ప్రభుత్వపు మద్యకాలను పికెటుచేసినందులకు 5 గురు వలంటీర్లు అరెస్టుచేయబడిరి. మరియొక నగ్గము అరెస్టుయినవారి స్థానము నాక్రమించెను.

రాష్ట్రప్రభుత్వమునకు

46 లక్షలనష్టము

కడచిన రెండునెలలలో విజృంభించిన ఉద్యమ ఫలితముగా 46 లక్షల రూపాయలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు నష్టము సంక్రమించినదని ప్రభుత్వమువారి సింహాంతలోకనమావలన తెలియనగుచున్నది.

ఇందులో 30 లక్షలు కల్లుసారాయిశాఖలో నష్టము

ఇది కేవలము శాసనోల్లంఘనోద్యమమువలన గల్గినదే. 16 లక్షలు రిజిస్ట్రేషన్ మొదలైన శాఖలలో నష్టము వ్యయమున్ననో, పోలీసు, జైలుశాఖల క్రింద అత్యధికముగా నున్నది. పరిశీతు లిందుచేత విషమములైనవి. ఈ ఉద్యమము మరికొన్ని నెలలు సాగునెడల అధికదుస్స్థితి మరింత ఎక్కువగును. అందువలన ప్రభుత్వము 31 లక్షలు తమవ్యయముతో తగ్గింప జూచుచున్నది. (ఆ (కె))

9 మంది సత్యాగ్రహులు తుమాహణగోరుట

నాగపూరు, ఆగ 2:—6 నెలలు కఠింశిక్ష విధింపఁబడిన 9 మంది అటవీశాసనోల్లంఘన సత్యాగ్రహులు తుమాహణ వ్రాసియున్న విడుదల పొందిరి. (ఆ. (కె))

స్టూడ్ బేకర్ ఛాంపియన్ షిప్ వారము

హిందూదేశములో స్టూడ్ బేకర్ అమ్మకముల ప్రచారమును జరుపుటకును, స్టూడ్ బేకర్ రమ్మకముదార్లవద్దనుండి ప్రథమములో ధరను సంపాదించుటకొరకును, స్టూడ్ బేకర్ సిక్సెన్ అండ్ యెట్సును 6 ఆగష్టు బుధవారమునుండి యొకవారము మాత్రము చాల తగ్గింపువెలల కిచ్చుచున్నారము.

డిక్టేర్ సిక్సెన్

కమాండర్ సిక్సెన్

డిక్టేర్ ఎయిట్స్

కమాండర్ ఎయిట్స్

1930 మాడల్స్ ప్రదర్శనములు లేవు. అన్నికార్లు క్రొత్త మాదిరివి. ఒక సంవత్సర ముచితపని, 12 నెలలు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

రోమర్ డాన్ అండ్ కో.,

మాంటురోడ్డు,

మద్రాసు.

కాలేజీ ప్రాధాన పదవి: రాజకీయములు

శ్రీయుత గోగినేని రంగనాయకులుగారి ప్రాధాన పదవి రాజీనామా

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ప్రాధాన పదవి రాజీనామా నిర్ణయము శ్రీయుత గోగినేని రంగనాయకులు (యం. యల్. ఎం.) గారు సమీక్షించి జూలై 17 వ తేదీనాడు సనదు కాలేజీ ప్రాధాన పదవి అధ్యక్షునికి ఈ క్రిందియు తీర్మానము బహిరి: నా పదవిలోనున్న మరియొకరి కనుమతి నిచ్చినప్పుడు నాకెందు కీయకూడదు?

"29-6-80 తేదీనాడు మీరు ప్రాసిన యుత్తర ముండెడి.

నాదేశపు రాజకీయ వ్యవహారములలోను సార్యజనితో ద్వైతములలోను నేను సంపూర్ణముగ పాల్గొనుట కవకాశ మిచ్చెదమని ప్రోత్సహించుచున్నాను. చాలమంది నాకు ప్రస్తుతముగ మాట యిచ్చిరిని మరియొకసారి దృఢపరచుట నానిధియని భావించుచున్నాను. మరియు ఇప్పటి నాయుద్యోగములో నేను వస్తున్న పూర్వముండిన శ్రీయుత యం. రత్న స్వామి గారికి మదరాసు కార్యకేంద్రములోన, కాననభిలోను గూడ సభ్యులుగా నుండుటకు బోధనా రక్షమతినిచ్చి యుండిరి. అంతేకాక ఆయన భారతకానసభసభ్యుడుగా ప్రభుత్వము వారిచే నియమించబడినప్పుడు అందుచే తమకాలేజీకి గలగిన గౌరవమునకుగాను సంతసము వెల్లివిచ్చుచు బోధనా రక్ష తీర్మానించి యుండిరి. ఇట్టి సందర్భములో, నాకు గూడ అట్టి సదుపాయము లొసంగబడవలసి, నాస్థానములోనున్న విరి యొప్పున సరే, భావించుట న్యాయము.

ఇంతకాలము బోధనా రక్ష కురకుండిరి?

"ఇంతేకాక నుండుట కల్లురుజిల్లాల తరపున భారత కానసభకు నా అభ్యర్థిత్వమును 1980 సం॥ జనవరిలోనే నేను ప్రకటించిన సంగతిని, తెలువాత ఏకైక నెలలో దానికి పోటీ చేసిన సంగతినిగూడ ప్రస్తావించుచున్నాను. తేలికానియే యుండవలయును. వినున వారు నా అభ్యర్థిత్వము విషయమున, ట్రైయల్ టంకమును తెలిపియుండలేదు. మేనెల 31 వ తేదీ వరకును అట్లే ఉండునని, అటుతరువాత, కాలేజీయపాఠ్యాలు లేవ రును స్థానికవ్యవహారాల సంస్థలలోగాని, కానసభలలోగాని, సభ్యులుగా నుండగూడదని యొకటియు, భారతకానసభకు సభ్యుడుగా నెన్నుకొనబడినందుకు, నేను సమాధానము చెప్పి కొనసలయునని మరియొకటియు బోధనా రక్ష రెండుతీర్మానముల గావించిరి. ఈపై సంగతులనుబట్టి నేను సార్యజనితోద్వైతము లలో పాల్గొనుటకు బోధనా రక్ష సమ్మతించి యుండిరిని స్పష్ట ముచున్నది.

ఇందువల్ల కాలేజీలో పని అడ్డిపోవునా?

"నా రాజకీయవ్యవహారములవల్ల కాలేజీలో నేను చేయ వలసినపనిని భంగముగలుగునని ప్రస్తావించుచున్నాను. ఇందుకొక్కటే సమాధానము: 1929 సం॥ రమ్మలో పూర్తిగా ఒక పేరమ్ పేరమంతయు బోధనా రక్ష నాకు నెలవొ సంగియుండిరి; 2. శ్రీయుత రత్న స్వామిగారు కాలేజీ త్రివిధ పలుగా నుండియుండటచే నాకంటె ఆయన యొక్క-వభార మును నిర్వహింపవలసియుండెను. వినునగూడ, ఎన్నిపర్యాయ ములో ఆయనకు నెలవిచ్చుటకు బోధనా రక్ష వారికి సాధ్యమే యయ్యెను.

అసలు కారణము

"నా విషయమున బోధనా రక్ష రెండుతీర్మానములనుగా వించుటకు ఒకే ఒక కారణ ముండవలయును. గుడివాడలో 144 సెక్షను అమలుపరిచిన దానిని గూర్చియు, పోలీసువారి కాల్యాలనుగూర్చియు, పైకి, డొమినియన్ ప్రతిపత్తినిగోరు చునట్లుండినను, అప్పటి జస్టిస్ పత్తులనాయకులు కొందరు సత్కర్మముల నాచివేయుటకు కలెక్టర్లకు సాయపడెదమని వాగ్దానముచేసిన దానినిగూర్చియు నా అసమ్మతిని తెలియ జేయు చు జూన్ 26 వ తేదీ ప్రాంతమున నేను ఉదక మండలమునుండి ప్రతికల కొకతెలివార్త బంపియుంటిని. ఈసంగతి జరిగినవెంటనే తైత్తిర్మానములు బయల్పడుటవల్ల మదరాసు ప్రభుత్వమువారి నిష్పందిధానముపట్ల నాకు గల యభిప్రాయములనుగూర్చి ప్రస్తావన భయపడిరిని నే ననుకొనివలసి వచ్చుచున్నది.

ప్రజలపక్షము వహించుటయే నాకర్తవ్యము

"ఇది నిజమే యెనచో, ఈ ప్రభుత్వమునా రక్షించించుచున్న అన్యాయపూర్వకమైన నిర్బంధ విధానముపట్ల, నాస్థితిలోనున్న వా రెవరుగాని బాధ్యత నెరిగిన వారు, ఉపేక్ష వహించియుండురని తలచుట పొరపాటని ప్రస్తావన నేను తెలియజేయ గోరుచున్నాను. నా కర్తవ్యము ప్రజలపక్షమున నన్ను దన్నుసంగతిని నే నిది వరకు కంటే బాగుగ గ్రహించుకొని యున్నాను. నా ప్రాధానపదవి-ప్రజలపక్షమున నా కర్తవ్యము-ఈ రెంటిలో నేనొక యొక

దానినే స్వీకరింపవలయునని మీ తీర్మానమును నన్ను నిర్బంధించుచున్నది. అందుచే నిన్నుదేహముగ నేను రెండవవార్తమునే కోరుకొనుచున్నాను. అందుచే ఈ నెల 20 తేదీనాటి నుండియు మీ కాలేజీలో ప్రాధానపదవిని వదలు కొనుటకు నా కనుమతి నీయగోరుచున్నాను.

"నేను ఉద్యోగములో నున్న కాలమున మీ బోధనా రక్ష నాపట్లహాసిన మర్యాదాగౌరవములకై నేను మీకు కృతజ్ఞత దీర్చుచున్నాను."

కొల్లులు, పచ్చెలు, ముగించుముగ్గుములు, గైవాలకు వికంసి చబిల్ దాసు అందు సన్న,

నీమకమలములు, నగలవర్జకులు, 112, 113 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు. 4

మదరాసు అండ్ సదరన్ మరాట్టా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

ప్రకటన

రైల్వేవారి వివిధ అఫీసులలో అనగా మద్రాసు, రాయ పురము, పెరెంబూరు, రాయపుర లోని అచార్జీనవద్దనుండు చిత్తుకాగితములు, పనికిరాని యితర వస్తువులన్నిటిని 30 జూన్ 1981 లో యంత్రమును కాలమునకుగాను యమ్మబడు వాటిని కొనటకు, తీసికొనుటకును తెండర్లు కావలయును. సదరు తెండర్లను మద్రాసు పార్కులపైనున్న మద్రాసు సదరన్ మరాట్టా రైల్వే కంపెనీ యెంజినుగారు 22 ఆగస్టు 1981 తేదీ ఉధాహ్వానం 3 గంటలవరకు స్వీకరింపగలరు.

చిత్తుకాగితముల తొలగించుటకు సంబంధించిన నిబంధ నలు గల తెండర్ల ఫారము వక్రగా, పెరెంబూరులోని ఎమ్. ఎస్. ఎమ్. రైల్వేవారి కలెక్టర్ గారికి దత్తం 1/- చెల్లించి నచొరుకును. ఈసామ్మ మరల వాపసు యివ్వబడదు. ఫారము లు వి. పి. ద్వారా పంపబడవు.

తెండర్లు స్వీకృతమైనవి కవర్ ద్వారా పంపుచు, పైన "చిత్తుకాగితముల కొనటకు, తీసివేయుటకు తెండర్లు" అని వ్రాయవలెను. తెండర్ల ఫారములవెంట యొకవర్గ గూడ పంప బడదు.

ఎ. సి. టర్నర్, కల్లటోల్ ఆఫ్ ఫోర్ము.

మదరాసు అండ్ సదరన్ మరాట్టా రైల్వే కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్

ఎమ్. అండు. యస్. ఎమ్. రైల్వే కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్ రాయపురం, మద్రాసు వారికి 1980 సెప్టెంబరు మాసముకు దినవ తెలుపబడిన బియ్యమును సొసైటీ స్టోర్స్ రాయపురములో దెలివరి యివ్వగలవారు తమ తెండర్లను కార్యదర్శి, మేనేజరుగారి పేరటికి పంపుకొనవలయును. సదరు తెండర్లు 14-8-1980 తేదీ ఉధాహ్వానము 12 గంటలకు వచ్చినవాటిని మాత్రమే ఆంగీకరించబడును.

80 బస్తాలు నాణ్యమైన కోమిమి బియ్యం బస్తా 1-కి 48 మాసికలు గలవి
100 బస్తాలు శ్రేష్ఠమైన నెల్లూరు బియ్యం బస్తా 1-కి 60 మాసికలు గలవి
200 ,, రామసాగరం బియ్యం నాణ్యమైనవి. ,, 48
1,200 ,, నాణ్యమైన పివాటి బియ్యం ,, 48
తెండర్ల ఫారములును వాటి నిబంధనల కొరకు కార్య దర్శి, మేనేజరుగారికి దత్తం 2-సామ్మ చెల్లించిన బడతు గలరు. ఈ సామ్మ మరల వాపసు చేయబడదు.
రాయపురం } ఎస్. గోపాలకృష్ణన్,
28-7-1980 } కార్యదర్శి, మేనేజరు.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన రికార్డులకు బదులు వ్రాయటకు కృ. 1-0-0. ప్రతిరక్తుకు కృ. 0-4-0. రక్తు వ్రాయ గామును తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 ఎవును.
గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరువ్రేణి. P. O

వీల్వారు (స్వకీయవిలేఖరి)

వీల్వారు, ఆగస్టు 3:—నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలకు వీల్వారు నందు హిందూయూజన సంఘ భవనమునందు శ్రీయుత మోతే గంగరాజు జమిందారుగారి యధ్యక్షత క్రింద కానసభ లంఘన ఖండనభ జరిగెను. సభకు వీల్వారు డిప్యూటీ కలెక్టరు, తిమిశిల్వారు, శివపూర్ణి తిమిశిల్వారు, గలు మేజిస్ట్రేటు, మోససాగులు ఇను స్పెక్టర్, సబ్బుఇన స్పెక్టర్, మైలవరపు తిమ్మకవిశంతులు ఎఫ్. దేవే గ్రాడు, పి. నారాయణరావు చౌదరి, ఎఫ్. ఆంజనే యులు నాయుడుగార్లు మున్నగు ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. మైలవరపు తిమ్మకవిశంతులు, ఎఫ్. దేవేగ్రాడు, ఎన్. దేవదానం, డాక్టరు ఎమన్యుయల్, ఎఫ్. నుబ్బారాయుడు, మానేల్లి సత్య నారాయణ గార్లు కానసభలో ఖనోద్యమము పంప ఆరాజకము కలుగుననియు, స్వరాజ్యసంపాదనమునకు సక్ర మాందోళనమే యుత్తమ మగు మార్గమనియు నుపన్యసించి కానసభలో ఖనోద్యమమును తీవ్రముగా ఖండించిరి.

అధ్యక్షులు ఉపన్యసించుచు కల్లుసారామున్నగు వస్తు పదార్థముల నుపయోగించుట మానివేయవలెననియు, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేత్యలు హిందూమతానుబద్ధులు మున్నగు వారల మధ్య నైకమత్యమును కెంపొంద చేయవలెననియు, స్వరాజ్య వందరక్షను కాంతానీయమే యనియు, అందుకొరకు కానసభిర స్కారముగాక సక్రమముగ మార్గము లవలంబింపవలె ననియు నుడివరి.

పిమ్మట అధ్యక్షునకు వందనములతో సభ ముగిసెను. మాల వ్యజీని మున్నగు నాయకులను అరెస్టుచేసినందులకు పారితోషము పండిత విదనమోహన మాలవ్యా, సర్వార్ ఎల్లభాయి పటేలు, జనురామ్ దాస్ బోలత్ రాంగార్లు మున్నగు నుపనిద్ధ జాతీయనాయకులను బొంబాయిలో అరెస్టు గావించినందు లకు అసమ్మతి జాఫుటకు నేడు వీల్వారు బట్టలవర్జకులు క్లాంటియత్ మైన సంపూర్ణపారితోషమును తెలుపట తామే జరిపిరి. దినముంతయు కా. తియ్యతుగ పారితోషము జరిగెను.

మద్రాసు కానసభ ఎన్నికలు

పై ఎన్నికలలో అభ్యర్థుల గ నిలచుటకు నిన్న ముడిటి పట్టుమునందు 11 గోదావరి జిల్లా కలెక్టరు అఫీసులో శ్రీయుతులు బడేటి వెంకటరామయ్య అడ్వకేటు, చిత్తూరి ఇంద్రయ్య అడ్వకేటు, ఇ. వి. మల్లికార్జున్, తాళ్లూరి నుబ్బారావు వీల్వారు తాలాకాబోర్డు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సేనేటు సభ్యులు, సి. హెచ్. వీరారెడ్డిగార్లు తమతమ నామినేషను పేపర్లను దాఖలు చేసిరి.

బందరు వాలంటీర్లకు శిక్షలు

బందరు, ఆగస్టు 1:—నిన్న తాలాకా అఫీసు ఆవరణలో కల్లుకుకాణముల పాటలసందర్భమున పిక్చెటింగు జరిపినందుకు గాను అరెస్టు చేయబడిన మగ్గుకు వాలంటీర్ల కేసువిచారణ జరి గినది. మగ్గుల్లు వాలంటీర్లదళములో సభ్యులుగా నున్నందుకై వారికి క్రిమినల్ లా అమెండ్ మెంట్ చట్టము 17 (1) సెక్షను క్రింద చిరి ఆరునెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

(అ. వె)

మచిలీపట్నం, ఆగస్టు 2:—నిన్నను సబ్బుమేజిస్ట్రేటుగా రు యుగపురు వాలంటీర్లకు క్రిమినల్ లా సవరణచట్టము ప్రకార ము, తూ. కృష్ణ వాలంటీర్లసంఘ సభ్యులగుటచే చిరి 6 నెల లు కఠినశిక్ష విధించిరి.

సాధు చన్నపట్నం గారు (చిత్తూరు) 108 సెక్షను ప్రకారము విచారింపబడుచున్న వారు తాను రాజకీయ సభ్యులందు పాల్గొన్నందుకు విచారము చెల్పుటచే విడుదల చేయబడిరి.

(అ. వె.)

నెల్లూరు అరెస్టులు

నెల్లూరు, ఆగస్టు 4:—పండిత మదనమోహన మళవ్యా గారు మున్నగువారిని అరెస్టుచేసినందుకై నేడు విద్యార్థులు విద్యాలయములనుబహిష్కరించి ఉత్సవములు జరిపి గాంధీకి జై అం కేకలువేయుచు రెండు ఉత్సవములు పిఠులవెంట తిరి గెను. శ్రీయుతులు కాసా రామారావు, యస్. విశ్వనాథం, యం. నుందరంరెడ్డిగార్లు మరె కొందరును అరెస్టుచేయబడిరి.

(స్వ. వి. తంతి.)

నెల్లూరు పురపాలకసంఘాధ్యక్షుని యెన్నిక

నెల్లూరు, ఆగస్టు 2:—ఈదినం సాయంత్రం నెల్లూరు పురపాలకసంఘసమావేశము జరిగెను. రాజీనామానొసగిన తిక్క వరపు రామిరెడ్డిగారిస్థానమున కొత్త అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరిగెను. శ్రీయుత అన్నదేవుల గోవిందరెడ్డిగారును విస్సా రాజగోపాల రావుగారును పోటీచేసిరి. గోవిందరెడ్డిగారికి 10 వోట్లును, రావు గారికి 7 వోట్లును వచ్చినందున గోవిందరెడ్డిగారి అధ్యక్షులైరి.

(శ్రీ వె)

బొంబాయిలో వల్లభాయి, మాలవ్యాగారు కేసు విచారణ

మాలవ్యాగారు కోర్టులో నొసగిన ప్లేటుమెంటు

11 వ తేదీ సోమవారము వరకు మరల వాయిదావేయుట

నాయకులు బామిన నీనునందున చెరశాలలోనే యుండుట

నిన్నటి విచారణ వివరములు

శ్రీమతి కస్తూరిబాయి, శ్రీమత వి. జే. పటేలు

గార్లు మున్నగువారు కోర్టుకు వచ్చుట

బొంబాయి, ఆగష్టు 4:—నేడు ఉదయమున 11-40 గంటలకు ఎస్సెస్ డ్యూకోర్టుగా ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటు దస్తావగారు మరల విచారణ ప్రారంభించిరి.

ఉదయమున 9-10 గంటలకే కోర్టు హాజరుయ్యుచు ప్రజా నిండిపోయెను. చాల మంది స్త్రీలును పురుషులను

కనబ్బిరి. దీని నుండి నిన్న ఉదయమునకు వి. జే. (విల్సన్) పటేలుగారు బొంబాయివచ్చిరి.

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు గూడ బొంబాయివచ్చిరి. శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గాంధీ, శ్రీ

మతి హంస సిహా తా శ్రీమతి కమలానెహ్రూ, శ్రీమతి వి. జే. పటేలుగార్లు మున్నగువారు వచ్చియుండిరి.

అరెస్టు చేయబడిన నాయకులను తీరికొనివచ్చుట

సరిగా 11-30 గంటలు కాగానే శ్రీయుతులు వల్లభా

య, మాలవ్యా, హరికర్, షేర్వానీ, జయరాం దాసుగార్లు

మున్నగు నాయకులను కోర్టులోనికి తీసికొనివచ్చిరి. చారిత్ర ముదటి

వరుసలోని కుర్చీలపైని కూర్చుండబెట్టిరి. మధ్యాహ్న మాలవ్యాగా

రు కూర్చుండిరి. మాలవ్యాగారికి కుడిచేతులకు వల్లభాయిగారును

యెడమచేతులకు విశలభాయిగారును కూర్చుండిరి.

వేలకొలది ప్రజలువచ్చుట

పెక్కువేలమంది ప్రజలు కోర్టువెలుపల గుమికూడియుం

డిరి. స్త్రీలును న్యాయవాదులను పత్రికానితీరులను తప్ప

తక్కినవారల నెసరిని లోకిరావీడులేదు.

శుక్రవారమునాడు మేజిస్ట్రేటుగూడ

హరన్సీరోడ్డువద్ద నుండుట

“ఈనెల 1 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు నాయకులము

మిరుగూడ హరన్సీరోడ్డువద్ద నుండిన పత్రికలలో ప్రకటించ

బడినవార్త నిజమేనా?” అని మాలవ్యాగారు మేజిస్ట్రేటు కోర్టుకు

రాగానే అడిగిరి.

“అనాడు రాత్రి 7 గంటలవరకును నే నడట నుండిని.

గుర్తల నేను రావలసిన అవసరము కలిగినచో తెలిపానుచేయుదు

అని పోలీసువారితో చెప్పి 7 గంటలకు నేనటనుండి వెల్లిపో

తిని” అని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను.

హోముమొబరును సాక్షిగా పిలువగోరుట

పండిత మాలవ్యాగారు కూర్చున్న స్థలమునకు ప్రక్కను

చాల లాబుక్స్ షక్ బు మీద నమస్తబడెను.

మాలవ్యాగారు రచన నిలువబడి వారిని పరిశీలించు

యండిరి.

“హోముమొబరు సర్ ఎర్రెస్టు హాట్నుగారు గూడ

శుక్రవారమునాడు హరన్సీరోడ్డుకువచ్చి అస్థలమునకు విక్రి

త్తి చేయవగానేయుండి పోలీసువానికి ఆజ్ఞల నొసకయండిగాని

సాక్ష్యమిచ్చుటకు హాట్నుగారిని గూడ పిలువగోరెదను. శుక్ర

వారమునాడు సాయంత్రము మొరలు శనివారమునాడు ఉద

యమువరకును అడట పోలీసువారు పూర్వగింపును నిరోధించిన

పిమ్మట శనివారమునాడు ఉదయ

మున పోలీసు కమిషనరును హోముమొ

బరును సంభాషించిరి హాట్నుగారు రంధురారకే ప్రత్యేకముగా

శనివారమునాడు ఉదయమునకు పూనానుండి బొంబాయికి

వచ్చిరి వీధులను సంభాషించిన పిమ్మటనే పోలీసువాని లాట్

లను ప్రయోగించి ఊరేగింపును చెదరగొట్టిరిగాన అటుల చెదర

గొట్టవలెనని హోముమొబరకే ఆజ్ఞాపించెనా? అనుషయ

మును నేను తెలియగోరెదను కావున కోర్టు సాక్షిగా హాట్ను

గారిని పిలువదిగను “అని మాలవ్యాగారు తెలిపిరి”

“హాట్నుగారిని పిలువని నమస్తే” యోజనమును స్పృహకా

హం మును గూడెనను. యు మింకను మిగిలినవారలను యీ

చెరశాల (చాక్లెట్)లోనే యుండవలసియచ్చును. ఈ ప్రదేశము

కునుపులు నివసించుట కెంతమాత్రమును పనికిరాదు ఈ

కోర్టు న్యాయము జరుగనని మా కెట్టినమ్మకమును లేదు” అని

వల్లభాయిగారు తక్కినవారలందఱును గూడ తెలిపిరి.

మేజి:—మాలవ్యాజీ, హాట్నుగారిని పిలుచుటకు మీ రొక్కరు తప్ప తక్కినవారలను ఆంగీకరించుట లేదు.

మాల:—తాను నిర్దోషినని సమరించుకొనటకు ప్రతి వ్యక్తికిగూడ హక్కుకలదు. తక్కినవారల ఆంగీకరింపకపోయిన ను సేను ముఖ్యముగా కోరుచున్నాను.

మేజి:—తాను హాట్నుగారితో మాటలాడినట్లు పోలీసు కమిషనరు పోలీసుగారు తెలిపిన చాలదా?

మాల:—హాట్నుగారిని ప్రత్యేకముగా విచారించుట యేఉత్తము.

మేజి:—నేను మొదట పోలీసుగారిని పిలచెదను. అతని సాక్ష్యమువలన మీకు తృప్తిగలుగనిచో అయిపిమ్మట హాట్ను గారిని పిలుచుటకుగూర్చి ఆలోచించెదను.

టైము ఆఫ్ యిండియా పత్రిక వైని మాలవ్యాగారు నేరారోపణ చేయుట

కాగితములను హైకోర్టుకు పంపెనని మేజిస్ట్రేటు తెలుపుట

మాల:—“నేను ఉదయమున వెలువడిన టైము ఆఫ్ యిండియా పత్రికలో యీ కేసునుగూర్చి ప్రధానవ్యాసము ప్రాయుబడెను.” ఊరేగింపు జరుపగోరువారు తమ యిచ్చునచ్చిన దానిని నిర్భయతరముగా వెల్లెవచ్చునని పండిత మాలవ్యా, వల్లభాయి పటేలుగార్లు నాదించిరిని తెలియచున్నది అది కేవల ము అక్రమము. నాగరకగల యేదేశమునందునుగూడ పూర్వగింపుజరుపువారికిట్టి హక్కులేదు” అని సుపాడకీయ వ్యాసము నందు కలదుగాన యీ కేసుగో యీ పత్రికయే ముందుగా తీర్పు చెప్పినట్లుచెప్పుట. న్యాయస్థాన ధిక్కారమున కింతకంటె ఘోరమైన నిదర్శనము మరేదయు నుండదు. కావున కోర్టువారి పత్రికపైని కగిన చర్యను జరుపగోరెదను.

మేజి:—అటుల చర్య జరుపుటకు నా కెట్టి అధికారము లేదుగాన నేనీ కాగితములను హైకోర్టువారికి పంపెదను. ఈ విషయమున తక్కినవారలగూడ నేమైన తెలుపగోరెదరా?

వల్లభాయిగారు:—ఆంగ్లో యిండియను పత్రికలే రాజకీయ కేసులలో తీర్పులు చెప్పుచుండుట మాకు క్రొత్తకాదు.

మేజి:—ఇప్పుడు మనము టైము ఆఫ్ యిండియాపత్రికనుగూర్చి మాటలాడుచున్నాము గాన ఆంగ్లో యిండియను పత్రికలతో మన కెట్టి ప్రసక్తియును లేదు

వల్ల:—నా జకీయకేసులలో న్యాయాధిపతులకు సలహా నొసంగు నొక్కఁడు యీపత్రిక కోరుచున్నదని నేను చెప్ప గోరితిని

మేజి:—మీరు అరెస్టుచేయబడిన కారామున కలిగిన అనకాళిను మీరు మిగిలీల పాచ్చుగా నవయోగించు కొనుచున్నాను. ఇది న్యాయము కాదు. ఈవిషయమునుగూర్చి మీ రిక్కడ మియును చెప్పగూడదు.

కమిషనరు పోలీసుగారి సాక్ష్యము

ఈరీతిగా సంభాషణ జరిగినపిమ్మట పోలీసుగారిచే ప్రమాణము చేయించిరి. పండిత మాలవ్యాగారు పోలీసుగారిని చాల ప్రశ్నలడిగిరి.

పో:—“శుక్రవారమునాడురాత్రి నేను హాట్నుగారితో పెకిపోసులో ఊరేగింపును గూర్చి యేమియును తెలిపి యుండలేదు. అటుల తెలుపవలెనని మర్యాదతోడనుగూడ చెప్పియుండలేదు. హాట్నుగారు బొంబాయికి వచ్చువరకు నాకును అయినకును యెట్టిసంభాషణలునుగూడ జరగలేదు శనివారమునాడు ఉదయమునకు హాట్నుగారిని బొంబాయికి వచ్చెననిన విషయముమాత్రము నాకు శుక్రవారమునాడు రాత్రి 10 గంటలకే తెలిసినది.”

మాల:—“శనివారమునాడు ఉదయమున హాట్నుగారు యెందుకు బొంబాయివచ్చిరి? నిజమే తెలియరా?”

పో:—హాట్నుగారు యీ ఊరేగింపు పందర్శనముననే వచ్చిరి.

మాల:—ఈ ఊరేగింపు సమాచారమును హాట్నుగారి కెవరు తెలిపిరో కోర్టువారి కరిగించెదరా?

మేజి:—అది రహస్యమైనచో మీరు దానిని వెల్లడింప నవసరము లేదు.

మాల:—“హాట్నుగారి కెవరు తెలియజేసిరో మీకు తెలియునా?”

పో:—తెలియును.

మాల:—అటుల తెలియజేసినవారి పేరు మీరు తెలిపెదరా?”

మేజి:—“ఈ ప్రశ్న నడుగగూడదు.”

పో:—“శనివారమునాడు ఉదయమున రిక్త గంటలకు విజ్ఞాపియ్యా తెలియనకున్నచో హాట్నుగారిని కలుసుకొంటిని. మే విద్వంసును జి.వి.వి. ప్రేమనుపార్టీకోర్టు ప్రేరేనుకై వచ్చితిమి. ఊరేగింపునీతి యెటు లున్నదియును అటునుండి మాచుటవలన హాట్నుగారు గ్రహింపగలుగుటకే మే మా దాదాబామిద నుంటిమి.

మాల:—“అచట మరెవరెన నుండిరా?”

ధన్వాలాగారు (పచ్చి పూసివూటరు):—“ఈరీతిగా వివరములనుగూర్చి ప్రశ్నింపగూడదు.”

మేజి:—ఈ ప్రశ్న నడుగుటకు నే ననుమతింపను.

మాల:—మీరు జరుపవలసిన కర్తవ్యమునుగూర్చి ఇప్పుడేమిచేయుచుండురు? అని మీరు హాట్నుగారి నడిగితిరా?

పో:—అటుల నడిగినట్లు నాకు జ్ఞాపకములేదు. (ప్రహాసపునపున).

మాల:—పోలీసుగారు! దీనిని జ్ఞాపకము చేసికొనుటకు కొంతము ప్రయత్నింపుడు. ఇది చాల ముఖ్యమైన విషయము. “ఊరేగింపును హరన్సీరోడ్డుకుండ పోనియ్యవచ్చునా? అని మీరు హాట్నుగారి నడిగితిరా?”

పో:—“నే నడుగలేదు”

మాల:—“హాట్నుగారు దాదాబామిద నుండి యెప్పుడు వెల్లిపోయిరి? ప్రజల సంఖ్య తిరిమివేయువరకును అచటనే యుండిరా?”

పో:—“ప్రజలందఱిని తిరిమివేయువరకును హాట్నుగారు అదాదాబామిదనే నిలువబడి మాచుచుండిరి.”

మాల:—“ఊరేగింపును చెదరగొట్టుటకు మీరు మీ తాతే దాడులకు ఆజ్ఞాపించుటకు పూర్వము మీరు హాట్నుగారితో యేవిషయములనుగూర్చి సంభాషించితిరో కోర్టువారికి తెలియజేసెదరా?”

మేజి:—“ఈ ప్రశ్న యీకేసుకు సంబంధించినది కాదు. వారు లోకాభిరామానుగమును గూర్చి మాట్లాడి యుండవచ్చును”

మాల:—మేజిస్ట్రేటుతో లోకాభిరామ యగమును గూర్చి యే పోలీసుగారితో హాట్నుగారు మాటలాడి యుండినచో అందుకొరకు పనిగట్టుకొని ప్రత్యేకముగా పూనానుండి బొంబాయి వచ్చియుండునా? (పోలీసుగారితో) “మీకును హాట్నుగారికిని యేవిషయమును గూర్చి యెట్టి సంభాషణ జరిగినది?”

పో:—నేను లాట్లెలను ప్రయోగించి ఊరేగింపును చెదరగొట్టుటకు మీరు సమ్మతించెదరా? అని నేను హాట్నుగారి నడిగితిని.

మాల:—అందులకు హాట్నుగారు సమ్మతించిరా?

పో:—“నేను నాయకులకు స్త్రీలకు లాట్లెలను ప్రయోగించి చెదరగొట్టలేదు.”

మాల:—“నే నలుల నూదించియుండలేదు. మీరు నాకు గూడ నాలుగు లాట్లెలవారముల నిచ్చియుండవలసిన దని మాత్రమే నేను కోరుచున్నాను.”

మేజి:—“ఇట్టిచూటలనుటకు నేను సమ్మతింపను”

మాల:—“నాయకు”ను స్త్రీలను తప్ప తక్కినవారిపైని లాట్లెలను ప్రయోగించి తిరిమివేయుటకు హాట్నుగారు సమ్మతించిరా?”

పో:—“హాట్నుగారు సమ్మతించిరి.”

మాల:—“అందులకు హాట్నుగారి అనుమతిని మీరేల కోరితిరి?”

పో:—“నా బాధ్యతలో నితరులనుగూడ పాటాసంగ వలెననియే నే నెల్లప్పుడును కోరెదను.”

మాల:—“మీరు లాట్లెలను ప్రయోగించుటకు హాట్నుగారు సమ్మతించి యుండినచో లాట్లెలను ప్రయోగించుటకు మీరు ఉత్తమ నొసగియుండరా?”

పో:—“ఉండును.”

మాల:—“శుక్రవారమునాడురాత్రి అప్పటిస్థితినిగూర్చి హాట్నుగారి కెవరు తెలియజేసిరి?”

మేజి:—“ఈ ప్రశ్న నడుగగూడదు”

మాల:—“హాట్నుగారిని పాక్షిగా పిలువగోరెదను”

మేజి:—“హాట్నుగారిని పాక్షిగా పిలువటకు నేను సమ్మతింపను.”

పో:—“నాయకులకు అరెస్టు చేయగల ప్రమాదని లాట్లెలను ప్రయోగించి తిరిమివేయుటకునుగూడ హాట్నుగారు సమ్మతించిరి.”

ఈరీతిగా సంభాషణ జరిగినవిన్నూ మలవ్యాగారు లిఖితరూపక మగు స్టేటుమెంటును దాఖలుచేసిరి.

పండిత మాలవ్యాగారి లిఖితమూలమగు వాద్యూలము

(రిటెను స్టేటుమెంటు)

“బొంబాయి పోలీసు చట్టము 28 (1-బి) సెక్షన్ ప్రకారము చేయబడిన ఆర్డరు” అని చెప్పి త్రిమతి హంస మోహతాగారికి వ్రాయబడిన లేఖను ఫిర్యాదీలు మొదటి దాఖలా (ఫస్టు ప్రిజిట్) గా సమర్పించిరి. దానిని బట్టియే నన్ను నామిత్రులగుట అర్థమైనది. ఆ లేఖ యొక్క తాత్పర్యము వుత్తరపు కాజాలరు, అది కేవలము విజ్ఞప్తి మాత్రమే యగును, దానిపూజ్యవర్గం యొక్క అభిప్రాయము ప్రాసీజరుకోడులో విధింపబడిన ప్రాసీజురి ఆర్డరు వ్రాయబడినదిగా నీ లేఖ వ్రాయబడినది. ఆ లేఖలో నిర్ధారణగా నిశ్చయించబడినది. మార్గముగూడ నిర్దేశింపబడినది. ఆ లేఖ బొంబాయి సత్యాగ్రహ సంఘమువారికి మాత్రమే పంపబడినదిగాని దానిని నగరమునందంతటను ప్రకటించియుండలేదు. ఈ కేసులో ఆర్డరు చేయబడిన వారికి గూడ యీ ఆర్డరు సంగతి ముందుగా తెలుపబడియుండలేదు. ఊరేగింపు వెళ్లవలసిన దారిగూడ నా లేఖలో వివరింపబడి యుండలేదు.

శనివారమునాడు ఫిర్యాదీల సాక్షులు పూర్తి కాగానే మేము (ముద్దాయిలు) స్టేటుమెంటుల నివృత్తును నిరాకరించితిమి. ఈ లేఖ 28 (1-బి) సెక్షన్ ప్రకారము ఆర్డరు కాజాలదని ఆపుకు మీరు (మేజిస్ట్రేటు) గూడ తెలిపియుంటిరి. శనివారమునాడు మధ్యాహ్నము మరల విచారణ ప్రారంభము కాగానే కేసు వాయిదా వేయవలెననియును పోలీసు కమిషనరును కోర్టు సాక్షిగా పిలువలెననియును పట్టు ప్రాసీక్యూటరు విన్నవించెనుగాని కమిషనరే ఫిర్యాదీ (డిఫెండ్) కంప్లయ్మెంటు) గూడనట్లుచే ఆ తేదీని కోర్టు సాక్షిగా పిలువ గూడదని మేము తెలిపియుంటిమిగాని మీరు మా ఆక్షేపణను తిరస్కరించితిరి. పోలీగారివద్ద సాక్షులు వున్నారనియు.

కేవలము క్రొత్తవాదము

అప్పుడు పోలీగారు కేవల క్రొత్తవాదమున ప్రారంభించెను. “ఊరేగింపును పంపివేయవలెనని నోటిమాటగా నేను తెలిపియున్నాను సర్దారుల భాయి పట్టులగారికి ఆజ్ఞాపించగా వల్ల భాయిగారు నిరాకరించిరి” అని పోలీగారు తెలిపిరి. వల్ల భాయిగారు ఊరేగింపును ప్రారంభించియుండలేదు. ఊరేగింపును సాగించునట్టి అధికారిగాగూడ నుండలేదు. అట్లు నూరేగింపును పంపివేయవలెనని యొనగిన పోలీగారు వల్ల భాయిగారితోను నాతోను మాత్రమే చెప్పిరిగాని తక్కిన ముద్దాయిలతో చెప్పియుండలేదు. ఇది కేవలము విజ్ఞప్తి మాత్రమే యగును. కాని ఆర్డరు కాజాలదు. మొదటి యొక్క బిల్లు హంస మోహతాగారికి వ్రాయబడిన లేఖలో కల రెండులోపములు యీ నోటిమాటకు గూడ కలవు. ఈ ఆర్డరు ఆక్రమమున లేలినో అచట చేసిన జన సమాహము ఎటుల ఆక్రమ సంఘముగన? పీ 141 సెక్షన్ 3 వ క్లాజులోని సమానోద్దేశముగా నుండుటకు తగిన నేరము 28 (1-బి) సెక్షన్ క్రింద నియ్యబడిన ఆర్డరును ఉల్లంఘించుట కాజాలదు. పీ 188 వ సెక్షన్ క్రింద నేరము జరిగినదని ఫిర్యాదీలు ఆ సెక్షన్ పైననే ఆధారపడి యున్నారు. ఒకపనిని చేయగూడదని ఒకవ్యక్తికిగాని హెచ్చుపండికిగాని ఆర్డరు చేయబడి ట్లు ఫిర్యాదీలు రుజువుపరచవలెను. ప్రస్తుతపు ఆర్డరు విషయమున అట్లు జరుగలేదు. అట్లు ప్రజలు ఆయా జను తిరస్కరించుటలను నిరోధమును, మనస్సుకంటమును అపాయమునకే నిరోధానకాళమును కలిగిన పినిగూడ ఫిర్యాదీలు రుజువు చేయవలసియున్నది. ఆర్డరును తిరస్కరించుట వలన న్యాయకాక్రమ ప్రకారము నియమింపబడిన యే మనుష్యులకైనను మనస్సుకంటమును ప్రమాదమును కలిగినవనియును మనస్సుల ప్రాణములకు సాక్షులకును భద్రమునకును అపాయము కలిగెననియును లేక కలగనుండెననియును, గలభా లేక దొమ్మి మున్నగునవి కలిగెననియును లేక కలగనుండెననియునుగూడ ఫిర్యాదీలు రుజువుచేయవలసి యున్నదిగాని ఫిర్యాదీలు యీ విషయములను ద్రువపరచుటకు సాక్షుల సెవరినిగూడ పిలువలేదుగాన ముద్దాయిలపై ఫిర్యాదులు నేరమును నిరసరపజాలకపోయిరి.

నోటిమాటగా ఆర్డరు చేయుట

నోటిమాటగా ఆర్డరు చేయబడిన కేసుల విషయమున క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడు 510 సెక్షన్ ప్రకారము మేజిస్ట్రేటుకు ఆర్డరుకు ముగిసిన మొదటి దినమున గాన దానిని మేజిస్ట్రేటు చాల జాగ్రత్తతో నుపయోగింపవలసియుండును. ఈ సెల 2 వ తేది శనివారమునాడు ఉదయమున 7 గంటలకు సిటీ పోలీసు చట్టము 40 వ సెక్షన్ ప్రకారము పోలీసు కమిషనరు నోటి మాటగా ఆర్డరు చేసెనని ఫిర్యాదీలు యిప్పుడు రుజువు చేయగోరుచున్నారు. ఒకవోట సమానోద్దేశ మైన ప్రజలవలన

కాంతికి భంగము కలుగుటకు అవకాశ మేర్పడినపుడు మాత్రమే యిట్టి ఆర్డరును చేయవలసియుండును. తన మొదటి ఆర్డరును వల్ల ఘోషించినందుకు మరల తా నీ ఆర్డరునివ్వివినని పోలీసుకమిషనరు తెలుపుచు అందులకు రెండు కారణములను గూడ తెలిపెను గాన పోలీసు చట్టము 40 వ సెక్షన్ ప్రకారము యీ ఆర్డరు చెల్లదనివదికాదు.

మేము (ముద్దాయిలు) నేరము చేయలేదు

ఈ నోటిమాట ఆర్డరును మేము (ముద్దాయిలు) తిరస్కరించితిమిగా నమమ్మలను ఆర్డరు చేసిరి. ఈ ఆర్డరును వల్ల ఘోషించినవారికి పోలీసుచట్టము 127 వ సెక్షన్ 8 వ క్లాజు ప్రకారము 100 రూపాయలు జుల్మానా వేయవలెను; కాన నిది పీ 141 (8) సెక్షన్ క్రింద నేరము కాజాలదు. కావున యీ ఆర్డరును తిరస్కరించినవారు ఆక్రమ సంఘము కాజాలరు. సిటీపోలీసు చట్టము 40 వ సెక్షన్ ప్రకారము చేయబడిన నేరములో మేజిస్ట్రేటు వారంటు లేనిది పోలీసువారు యెవరినీ ఆర్డరుచేయగూడదని సిటీపోలీసుచట్టము 88 వ సెక్షన్ స్పష్టపరచుచున్నది. కావున పోలీసువారు ముందుగా మేజిస్ట్రేటుకు తెలియపరచి వారంటును పొందవలసియున్నది. మమ్ములకు ఆర్డరుచేసి పంపివేయవలెనని గూడ అచట చేసిన జనసంఘము ఆక్రమ సంఘముకాదు. వరుసకు నలుగురు లేక యిద్దరు వంతున వెళ్లుట అనుమతి నిచ్చినవో కోర్టులో 2/3 వంతులభాగము ఖాళీచేయబడునని పోలీసుకమిషనరుకు మేము తెలిపితిమి. పోలీసుకమిషనరు నోటిమాటగా ఆర్డరు యిచ్చినపుడే ఆనగా శనివారమునాడు ఉదయము 7 గంటలకును 7.30 గంటలకును మధ్య నే మేము యీ రీతిగా తెలిపియుంటిమిగాన నిట్టి నోటిమాట ఆర్డరు నివృత్తుకు యిట్టి కారణమును లేదు. ఈ నోటిమాట ఆర్డరు నను నాకును వల్ల భాయిగారికిని మాత్రమే తెలుపబడినది. కాని ముద్దాయిలలో తక్కినవారి కెవరికిని తెలుపబడలేదు. ఇట్టి విషయములను న్యాయశాసనములకు గూడ మాకు అనుకూలముగా నుండుటచే ఫిర్యాదీలు కేసు చేయుట కెట్టి ఆధారమును లేదు. నన్ను విడుదల చేయుడని కోరుటకు నెట్టి నేటు మెంటును దాఖలు చేయలేదు. ప్రజాశాంతిని కాపాడుటకు బాధ్యులగువారు న్యాయ శాసనములను దర్శినియొగ మొనరించుచున్నారని స్పష్టపరచుటకే నీ స్టేటుమెంటు చేసితిమి” అని మలవ్యాగారు వ్రాసియుచ్చిరి.

మిమ్ముల పట్టు ప్రాసీక్యూటరు వాదించెను.

ఫిర్యాదీల వాదము

“కోర్టు కడముగ మార్పుండుటలన ప్రజలు 143 వ సెక్షన్ క్రింద నేరముచేసిరి. గాన వారు 6 నెలలు శిక్ష ననుభవించుటకు పాత్రులగుదురు. ఊరేగింపును ఎప్పడైనా మైదానమునకు తీసికొని వెళ్లవలెనని ఆ లేఖలో స్పష్టముగా వ్రాయబడినందున అది న్యాయకాక్రమ ప్రకారము ఆర్డరుచేయగలను. ఆ ఆర్డరులో తొలిము లండవచ్చునని. అది చెల్లదనిచేయగలను. ఊరేగింపును పోలీసువారు హాస్టల్ కోర్టునందు కాక ప్రయివమంకోర్టుననే నిరోధించిని యొప్పుకొనిననుగూడ అది కాగ్నిజలు అసెస్సుకాకండ చేయుటకు పోలీసువారు చేసిన పని యుక్తమేయగును” అని పట్టు ప్రాసీక్యూటరు ధానావల్లగారు నుడివిరి.

మాలవ్యాగారి గంభీరోపన్యాసము

రెండుగంటలసేపు యేకధాటిని మాటలాడుట.

ఒకసారి మాలవ్యాగారు అశుభూతిలోచనలు గూడ నగుట

పండిత మాలవ్యాగారు రెండుగంటలసేపు అతిగంభీరముగా నుపన్యసించిరి. ఒకసారి దుఃఖాకులస్వాంతులు గూడనైరి. కోర్టులోనున్న వారందరూని శిష్యులగు నట్లు మాలవ్యాగారు హృదయావేదననంతలు వెల్లడించిరి.

అనత్యాగోపణలు

ఊరేగింపులను జరుపువారు తమ యిచ్చవచ్చిన విధులగుండ వెళ్లవచ్చుననియును, ఊరేగింపులను నిరోధించుటకు పోలీసు కమిషనరుకు అధికారము లేదనియునుగూడ మే మెవ్వరూను నడివియుండలేదని తొలుదొల్ల నేను మీ విశ్రుతులను యితరులకును గూడ స్పష్టపరచ గోరచున్నాను. మే విటులనుడివి తిమిని వైపుఅప్రభింధియోపత్రిక ప్రకటించుట కెట్టి ఆధారములేదు.

పోలీసు నిబంధనలముఖ్య ప్రయోజనము ప్రజల సౌఖ్యము నువృద్ధి నొందించుటయేగాని ప్రతిపాదనకును ప్రధానముగా హక్కును నిరంకుశముగా భంగపరచుట కాదనునదియే మాకు ముఖ్యాధారముని నిధాంతమై యున్నది.

ఒక్క కారణమునైన తెలుపజాలక పోవుట

మాపరింటెండెంటు హోముగారు పదకొండవ రూప మోహతాగారికి అందచేసినపుడు యిటులనిరోధించుటకు ప్రత్యేక కారణ మేర్పరచకదా యని హంస మోహతాగారు హోముగారి నడిగిరి. ఆందుకు హోముగా కెట్టి కారణమును గూడ తెలుప

గలిగియుండలేదు. ఊరేగింపును నిషేధించుటకు ఒక్క కారణమునైన వారు హోముగారినిగూడలేదు. ఊరేగింపులన బండ్ల రాకపోకలకు నిరోధము కలుగునని కమిషనరు తెలుచియున్నవో సాయంతాలము 5-80 మొదలు 7-80 వరకును బండ్లసద్దుమికి 1-10 హెచ్చుగా నుండును గాన రాత్రి 7-80 గంటలైన తరువాత ఊరేగింపును జరుపవచ్చునని కమిషనరు వ్రాసియుండవచ్చును. హాస్టల్ కోర్టులో ఉదయము 9-80 మొదలు రాత్రి 7-80 వరకును బండ్ల రద్దీచాల హెచ్చుగా నుండునని కమిషనరుగారు తెలిపెను.

గొప్పయింటి స్త్రీలుగూడ ప్రబలవర్ణములో

తడియుచు రాత్రియంతయును నడివిధిలో

తిండిలేకుండ పడియుండుట

రాత్రి 10-80 గంటల వరకును ప్రబలవర్ణము మరిగినది. కోర్టుపైని కూర్చుండియుండిన గొప్పయింటి స్త్రీలందరూను గూడ ఆ వానలో పూర్తిగా తడిసిపోయిరి. రాత్రి యంతయును వారు ఆ చలిగాలిలో నచటనే పడియుండిరి. అట్టివారిని పోనిచ్చుటకు నైతము పోలీసు కమిషనరుకు మానవ సహజము కనికరము కొంచమైనను కలగలేదు. ఆ ఆర్డరు అసలే ఆక్రమము. అందులో ప్రజలు నిషేధింపబడిన హాస్టల్ కోర్టులోనికి వెళ్లక పూర్వమే వారిని నిరోధించుట మరింత ఆక్రమము.

బండ్ల రాకపోకలు

బండ్ల రాకపోకలకు నిరోధము కలుగుననియే పోలీసు వారు మొదట నిరోధించి యుండిరనుకొనినవో రాత్రి 12 గంటలయింపమట్లు బండ్ల రాకపోకలన్నియును నిలిచిపోయెను గదా. అప్పుడయినను ఊరేగింపు సాగిపోవుటకు వారేల దారి నియ్యలేదు? ఈ విషయమును కోర్టువారు గమనింపవలెను. శనివారమునాడు పుడయమున బండ్ల రాకపోక లింకను ప్రారంభము కాకమానుపే వరుసకు నలుగురులేక యిద్దరుచొప్పున కొన్ని నిమిషములలోనే హాస్టల్ కోర్టుగూడ పూర్తిగింపును తీసికొని పోయెదను. అందువలన రాకపోకల కెట్టి నిరోధమును కలగదు అని వల్ల భాయిగారు తెలిపినపుడు కమిషనరు యేల అంగీకరింపలేదు.

ప్రజలహక్కులను భంగపరచుట

ఈ ఆర్డరు కేవలము పౌరుల ప్రధానహక్కులను భంగపరచుటయే యగును. పట్టికు కోర్టు అను పుడయోగించుటకు ప్రజలకు హక్కుకలదని డిస్ కనిస్టిట్యూషనలులలో స్పష్టముగానున్నది. (అని మాలవ్యాగారు ఆభాగమును పుడవారిచిరి). ఇట్టి హాస్టల్ కోర్టు నడుచుటకు ప్రజలకు గల హక్కును భంగపరచునట్టి ఆర్డరును యిండియామంత్రియే చేసిననుగూడ అది ఆక్రమమును ఆర్డరుచేయగల గాన దానిని ఉల్లంఘించుటయే కర్తవ్యము అని మాలవ్యాగారు నుడివిరి. అంతలో భువారమునిమిత్తము విచారణ విరమింపబడినది.

మధ్యాహ్నము విచారణ మాలవ్యాగారి

ఉపన్యాస కేవలము

ప్రజలయొక్క సమపాయములకును సౌఖ్యములకును భంగము కలగకుండ చేయుటయే కమిషనరుకు ముఖ్య కర్తవ్యమైయున్నది. అదియే అతని అధికారముయొక్క పరిమితియగును. బండ్లరద్దీ కలుగునని కమిషనరు తెలుచునెడల అతడు మరియొకదారిని నిరూపించవలెను. బొంబాయి పౌడల హక్కుల వాక్తిప్రీతిని పరిమితిని నిర్ణయించునట్టి అధికారము కమిషనరుకంతమాత్రమును లేదు. కమిషనరు ప్రజలను పీడించుటకునెట్టి నిరంకుశాధికారమును గూడ నియ్యబడలేదు. నాదారికడము నిలుచుటకు కమిషనరు కెట్టి హక్కును లేదు. ప్రస్తుతము బండ్లరద్దీకలదని తెలుపుటకు మాత్రమే అతనికి అధికారమియ్యబడినది. ఆర్డర్ తీరిన వెంటనే అతని అధికారముగూడ పోలిపోవును.

కమిషనరు అహంభావము

తానదివరకు యిచ్చిన ఆర్డరుకు సవరించుటకుగూడ కమిషనరుకు అధికారము కలదు. అతడు స్వయముగా నవటికి వచ్చియుండెను. శనివారమునాడు వేకువజామున బండ్లరద్దీ లేకపోయినను కమిషనరు ఊరేగింపును పోనియలేదు. కావున కమిషనరు న్యాయకాక్రమయొక్క ముఖ్యోద్దేశమునకు కేవలము ప్రతిహేతులుగానే ప్రవర్తించెను. “ప్రజలు నా ఆర్డరును తిరస్కరించిరి” అని కమిషనరు నుడివెను. ఇది కేవలము అధికారములన కలిగిన అహంభావమేయగును. ఒక ప్రజాసేవ ఇటుల అహంభావమును వెల్లడించుటకు ఒక్క మన దేశమునందు తప్ప యేదేశమునందును గూడ నవకాళము లభింపదు. అతిగారాబముగా పెంచబడిన బిడ్డలు పెంక చేజ్జలను చేయునో అటులే యిప్పుడు కమిషనరు ప్రవర్తించెను.

100 రూపాయలు జుల్మానా వేయవలెనని

నేరమునకు లాటిదెబ్బలా?

ప్రజలు ఈ నేరముచేసినవారినినను అట్టివారికి 100 రూపాయలు జుల్మానా వేయవలెనని మాత్రమే నిబంధనలో నుండినను కమిషనరుకు తెలిసియుండినను గూడ నతడు దండ

పానులను పోలీసుభటులను వందలకొలదిగా తోడ్కొనివచ్చి ఈ అల్ప నిబంధనను ఉల్లంఘించినను విచక్షణై ప్రజలను కూరగా కొట్టించెను.

ప్రాంతకాల నగరసంక్షేపన సూచిములు

ఈ నగరమున ప్రతిది నమును ప్రతిపేటలోను ప్రభాతకాలమున చాల భజనసంఘములు నగర సంక్షేపనలను గావించుచు తిరుగుచుండును. వారు జాతీయగీతములను పాడుచుండును. మాతృదేశ భంధవిముక్తికొరకు ప్రార్థనములను పాడుచుండును. అట్టి ఊరేగింపులకు పోలీసు వారు నిరోధించుటలేదు. ఆ పూరేగింపులు వెళ్లుటలన బండ్ల రాకపోకలకు నిరోధము కలుగునని వారు తెలుపుటలేదు. కావున కమిషనరు చేసిన ఆర్డరు వ్యాధిమైనదా కాదు అను విషయమును కొద్దివారు నిర్ణయింపవలెను. ఈ ఊరేగింపు ఆక్రమసంఘము ప్రకటించుటకు కమిషనరు యెట్టి కారణమును తెలిపియుండలేదు.

కమిషనరు చేసిన ఆర్డరు ఆక్రమమును అనవసరమును బాధాకరమునుగూడ నగుటచే దాని నుల్లంఘించుట ఆత్మగౌరవము గల ప్రతిష్ఠాత్మకమైన గూడ ముఖ్యకర్తవ్యమే యగును. ఊరేగింపులో నున్న స్త్రీలును పురుషులునుగూడ చాలవిద్యాభివృద్ధులు గౌరవకుటుంబములవారునుగూడ నయ్యున్నారు. విశ్వదమకొరకును చట్టము నుల్లంఘించువాడనుగాను, కాని హంస మెహతాగాదు మున్నగుస్త్రీలును పోలీసువారు నడిదారిలోనిరోధించినని తెలియుటవలననే సేనచటికి వెళ్లితిని. ఆపుడు సేనచటికి వెళ్లుట నాకుముఖ్యకర్తవ్యమేయని సేనతలచితిని. 14 గంటల సేపు వేలకొలది ప్రజలచుట్ట ఆవృతపడుచుండిరి. వారిలో పరమను కుమారులగువాడుగూడ హెచ్చుమంది యుండిరి. ఇట్టికూరకృత్యములు నాదేశీయులపైని జరుపబడుచుండగా సర్ ఎర్నెస్టు హార్టుగాకే స్వయముగా చూచుచుండిరి. ఇట్టి నిరంకుశ చర్యలను వ్యాధిస్తానము ఉపేక్షింపవని ధృవపరుచుటకు విధిగా క్రిమినలుకేసు జరుపదగియున్నది. పోలీసువారు లాజీల తోకొట్టుచున్నను గూడ ప్రజలు కడుప్రశంతులుగా నుండుటకు గాంధీమహాత్ముని ఉపదేశములును వల్లభాయిగారచట నుండుటయునే ముఖ్యకారణములై యున్నవి.

ఇదివరకు యాతకంపెను అధికసంఖ్యగల ఊరేగింపు పెక్కుసార్లు హరన్సీకోడు మీదుగా వెళ్లియుండెను. ఆ కోడులో యిదివర కెన్నడును యే పూరేగింపును గూడ నిరోధించియుండ లేనని పోలీసు నూపరింపెందు హామీగాక యీ కోర్టులో సాక్ష్యమిచ్చియున్నారు. ఈ దేశము త్వరలోనే స్వాతంత్ర్యమును బడచుగలను అదివరకు ఊరేగింపు అధికజన సమ్మర్దముగల పెక్కుచిరుల గుండ తిరిగిన పిమ్మటనే హరన్సీకోడు కడకువచ్చినది. అచిరులలో నెచటనుగూడ నెట్టి ప్రమాదమును కలుగలేదు. అని మాలవ్యాగారు నడిచిరి. మధ్యాహ్నము ౧2 గంటల మొదలు ౧౩ గంటల వరకును మాలవ్యాగారు ఉపన్యసించిరి.

ఈ కేసులో నొక కఠినమగు లా పాయటుకలదను మాట నిజమే. ఇపుడు సెలవుదినములు ఉచ్చుచున్నవి. పీలైనచో త్వరలోనే తీర్పుచెప్పెదను. తేదీ 11-వ తేదీ సోమవారమునాడు తీర్పుచెప్పెదను. అని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను.

ఎంతత్వరలో తీర్పుచెప్పిన నంతమంచిది. హాజిరుగారు కాలనొప్పివలన బాధపడుచున్నారు. కాన తగినసౌకర్యముల నొసరింపగోరదను. అని వల్లభాయిగారు తెలిపిరి. హాజిరుగారు ఎక్కువకేసరికి చేయించుకొనుటకు మేజిస్ట్రేటు అనుమతి నిచ్చెను. కోర్టు హాలులోను ఆవరణలోనుగూడ జనసమ్మర్దము మిక్కిలి హెచ్చుగానుండెను.

ఒక కంప్లెటు తన్నుదూపించుచున్నాడని ఒకసీక్కు స్త్రీ యింగ్లీషులో మేజిస్ట్రేటుతో చెప్పెను. కోర్టులో నెవరునుగూడ నెట్టి అల్లరిని జరుపగూడదని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను.

నాయకు లేవరును బావిను యిచ్చులేదు. వారినందరిని ఆర్డరుకోడు చెరసాలకు తీసికొని వెళ్లిరి.

(ఆ. ప్రె.) (శ్రీ ప్రె.)

శ్రీ కే. వి. మిసన్ గారు జన్మిస్తుపత్రికతో

సంబంధము వదలుకొనుట:— రాజోపు పెద్దెంబరు 1 వ తేదీనుండి శ్రీ కే. వి. మిసన్ గారు జన్మిస్తుపత్రికతో తమ సంబంధమును వదలుకొనెదరని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

WANTED.

Five organisers in the Kistna District to canvass persons desirous to take loans. Selected candidates should invest Rs. 150 with the bank.

Pay Rs. 50 plus 10 T. A. per month.

Apply to:—

THE DEPUTY SUPERINTENDENT,

The Credit Bank of India Ltd.,

Kaja, Gudur—Kistna.

సమ్రాజ్యకరుగార్ల
రాయబారములు

మోతీలాలు జవహరిలాలుగార్లను

ఎరవాడ తీసుకొని వెళ్లుటకు రాజప్రతినిధి

అనుమతి నిచ్చుట

అలహాబాదు, ఆగస్టు 5:— గాంధీ మహాత్ముడును

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ పండిత జవహరిలాలు నెహ్రూ గార్లను కలిసి మాటలాడుటకు మోతీలాలు జవహరిలాలు గార్లను ఎరవాడ తీసుకొని వెళ్లుటకు రాజప్రతినిధి అనుమతి నిచ్చెనని తెలిసినదిగాని అధికార్య రీత్యా యీవార్త యంక ను నిరపరకపడలేదు. (ఆ. ప్రె.)

వేలం ప్రకటన

అమలాపురం

సబార్డినేటు జడ్జి కోర్టులో

O. S. 19/1928 E. P. 136/1930

వాదులు:—మల్లాది సత్యలింగం నాయకరు

ఛారిటీను బ్రష్టిలు: దివాన్ బహదూర్ దురి

శేటి శేషగిరిరావు వంతులుగారు వగయిరాలు.

ప్రతివాదులు:—దామెర్ల నాగభూషణంగారు వగయిరాలు.

యానంబరు డిక్రీ బాకిగాను ప్రతివాదులు తాలూకు అమలాపురం తాలూకా కొమరగిరి పట్నం, రాజోలు తాలూకా కేళ్ళపల్లి గ్రామముల తాలూకు 24 లాట్లుగల స్థిరాస్తిని 15-8-1930 తేదీని పగలు 11 గంటలు మొదలు అమలాపురం సబుకోర్టు యెదుట వేలం వేయబడును. గనుక పాటదార్లు 1/4 వంతు ధరావతు సొమ్ము సహితంగా వచ్చి వేలం పాట పాడుకొనవలెనని యిందువల్ల తెలియచేయుచున్నది.

అమలాపురం సబు రిజిస్ట్రార్లలో చేసిన కొమరగిరి పట్నం గ్రామం తాలూకు.

	య. నెం.	సర్కారుపాట
1 లాటు	1-62	400-0-0
2 " "	0-80 1/2	240-0-0
3 " "	0-62	150-0-0
4 " "	0-83	250-0-0
5 " "	1-70	500-0-0
6 " "	0-48	150-0-0
7 " "	8-69	2400-0-0
8 " "	2-58	800-0-0
9 " "	2-68	1000-0-0
10 " "	0-50	200-0-0
11 " "	1-45	550-0-0
12 " "	8-20	1250-0-0
13 " "	1-59	600-0-0
14 " "	1-92	800-0-0
15 " "	10-12	4000-0-0
16 " "	8-74	800-0-0
17 " "	4-58	450-0-0
18 " "	1-9	100-0-0
19 " "	4-74	400-0-0

రాజోలు తాలూకా కేళ్ళపల్లి గ్రామం తాలూకు

20 లాటు	4-12	400-0-0
21 లాటు	1-16	100-0-0

అమలాపురం తాలూకా కొమరగిరి పట్నం గ్రామం తాలూకు

22 లాటు	0-27	200-0-0
23 లాటు	0-60	800-0-0
24 లాటు	8-11	1000-0-0

65-10 1/2 17040-0-0

గిడుగు సూర్యనారాయణ,

వాదులు తరపు న్నీడరు.

సానిక వార్తలు

దీపములు వెలిగించుకాలము

బుధవారము 6 వ తేదీ సాయం. 7-5 గం.

గరువారము 7 వ తేదీ సాయం. 7-4 గం.

ఒక అల్పాహార విందు:—మన్నడి నవ్ పొస్టు మాస్టరు అరు శ్రీయంత ఎస్. ఆర్. డి నాయుడుగారు బదిలీ చేయబడినందుకు వారిని గౌరవించుటకై గాను మన్నడి పొస్టాఫీసు ఉద్యోగులు నిన్నటిదినమున నాయుడుగారికి అల్పాహార విందు జరిపిరి.

డబ్బూ శే. మొలొనీ గారి గౌరవార్థము విందు:—

ఈస్టు రూటర్స్ లిమిటెడు కంపెనీ జనరలు మేనేజరు డబ్బూ శే. మొలొనీగారి గౌరవార్థము శ్రీ పి. కే. యు. కిదాపురూటరు కంపెనీ మేనేజరుగారు రేపు సాయంకాలము బసోటో హోటలునందు అల్పాహార విందుసంకడరు.

రాకపోకలు:— పండిత విద్యాసాగరపాండాశి గారు బొంబాయినుండి నేటిఉదయమున చెన్నపురికి తిరిగి వచ్చిరి. డి. బి. జి. నారాయణస్వామిచెట్టిగారు నిన్నరాత్రి కోయంబత్తూరుకు వెంకటగిరి కుమారరాజు గారు వెంకటగిరికి వెళ్లిరి.

డి. బి. ఎ. కె. రాజాఅయ్యరుగారు నేటిఉదయమున చెన్నపురికి తిరిగివచ్చిరి.

యస్. ఇ. శేషుగారు ఉదకమండలమునుండి నేటిఉదయమున చెన్నపురికి తిరిగివచ్చిరి.

మదరాసులో హర్తాళము

క్రియతులు మశ్వార్థుల భాషపటేల్ గార్ల ఆరెస్టుల విషయమున అసమ్మతి తెలియ చేయుటకై మదరాసులో గడచిన ఆదివారమునాడు హర్తాళము జరుపబడెను. బార్టిటోచింతాడిపేటలలో చాల దుకాణములు, తక్కిననగర భాగములలో కొద్దిగాను దుకాణములు మూసివేయబడెను. (మదరాస్ మెయిన్.)

వ్యాయామ క్రీడలు క్రికెట్టు

ఆస్ట్రేలియనులకు గ్లామరాన్ జట్టుకును పోటీ లండన్, ఆగస్టు 4:—ఆస్ట్రేలియనులకును, గ్లామరాన్ జట్టుకును క్రికెట్ పోటీ జరిగెను. ఆస్ట్రేలియనులు మొదటి ఇన్నింగు ౨౪ 245 పరుగులు చేసిరి. బ్రాడ్బాకు గారు 58 పరుగులకే అవులు అయిపోయిరి. పాన్సఫర్డు గారు 58 పరుగులును మాకాబ్ గారు 58 పరుగులును, బాక్సన్ గారు 38 పరుగులును చేసిరి.

గ్లామరాన్ జట్టు 99 పరుగులకే ఆందరు ఆవులుఅయిరి. ఆస్ట్రేలియనులు 2 వ ఇన్నింగునందు ఎవరును ఆవులుకాక 18 పరుగులు చేసిరి.

మద్రాసునందు క్రికెట్ పందెము

తిరువల్లి క్లబ్బి రిక్రిమేషను జట్టు, తిరుసాఫికలు కళాశాల జట్టును ఓడించుట

మద్రాసు, ఆగస్టు, 4:—నిన్నటిదినము తిరువల్లి క్లబ్బి రిక్రిమేషను జట్టుకును తిరుసాఫికలు కళాశాల జట్టుకును క్రికెటు పందెము జరిగెను. తిరువల్లి క్లబ్బి జట్టు అధికముగా పరుగులు చేసి విజయము గాంచెను. తిరువల్లి క్లబ్బి జట్టు యిరువురు ఆవులు అయి 288 పరుగులు చేసిరి. వి.ఆర్. రావు గారు 101 పరుగులును, పరమశివ్ గారు 101 పరుగులును, నారాయణ్ గారు 50 పరుగులునుచేసిరి. అదయాన్ కళాశాల జట్టువారు ఆందరును కలిసి 63 పరుగులు మాత్రమే చేసిరి.

తిరువాన్కూరుకవ్ హాకీ పందెములు

యం. యస్. రైల్వేజట్టు ఓటమి

తెంగళూరు ఆగస్టు 2:—తిరువాన్కూరు కవు హాకీపందెముల సందర్భమున రాయల్ వెస్టు కెంటు జట్టుకును ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే జట్టుకును జరిగిన పోటీయందు రాయల్ వెస్టు కెంటు జట్టు విజయము గాంచిరి. ఫీల్డు 8 గోలులును ఎం. ఎస్. యం. జట్టు 2 గోలులును చేసిరి.

నిర్బంధప్రయోగము:

మితవాదసంఘము

సప్త జయకరుగార్ల సమాధానప్రయత్నములు ప్రస్తుత ముగియినవి. గాంధీమహాత్ముడు, నెహ్రూగార్లు కలిసి ఎరవాడా కారాగృహములో సంప్రదించుట యవసరమని తెలుపుచు అందుకు గాను అనన్త నొసగవలయునని, సప్త జయకరు గార్లు రాజప్రతినిధిగారిని కోరియుండిరి. రాజప్రతినిధిగారియొద్దనుండి అంగీకారము చేసినటుల తెలియుచున్నది. ఈమధ్య సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసు ప్రముఖులు నిర్బంధింపబడిరి. వీరి విచారణ ముగిసెను. తీర్పు జెప్పటకు 11 వ తేదీవరకు వాయిదా వేయబడెను. దేశనాయకులనిర్బంధము సంధిప్రయత్నములకు దోహద మొనగజాలదని తెలుప నక్కరలేదు. మితవాదులుగూడ నిట్లులే భావించుచున్నటుల, బొంబాయిమితవాదసంఘమువారు గావించిన యీ క్రిందితీర్మానమువలన గ్రహింపవచ్చును:

“దేశమునందు శాంతివాతావరణమునుకాపాడి, దేశభక్తులు సలుపుచున్న సమాధానప్రయత్నములకు అవకాశ మియవలసిన సమయమున, అధికారులు సంఘర్షణ కవకాశ మిచ్చినందులకు బొంబాయి మితవాదసంఘమువారు విచారము దెలుపుచున్నారు.

ఊరేగింపును పోషిచ్చుచో, అయ్యది బోరిబం దరునుండి ప్లోరాపేటకు పావుగంటలో వెడలి పోయేడిది. అప్పుడెట్టి ఇబ్బంది కలిగెడిదిగాదు. అటుల బోకుండ పోలీసువారు నిషేధించుటచే, ఈ వ్యవహారమునకు అనవసరప్రాముఖ్య మేర్పడి, సత్యాగ్రహోద్యమమునకు గొప్ప ప్రకటనమును ప్రోద్బలమును ఒనగెను. ఊరేగింపు గావించినవారు నేలపై గూర్చుండిరి. పోలీసువారు రాత్రియంతయు వారియెదుట గూర్చుండిరి. ఇందువలన వేలకొలది ప్రేక్షకులు ఆకర్షింపబడిరి. తుదకు లాఠీప్రయోగము ప్రోద్బలజరిగెను. పలువురకు గాయములు తగిలెను. మాలవ్యా, పటేలుగార్లతో గలసిన కాంగ్రెసు నాయకులు అరెస్టు గావించబడిరి. ఉత్తరువుల నుల్లంఘించుటలో ప్రజలచర్య లెంత నిందార్హము లయిననూ, కోట ఆవరణములో ఊరేగింపును నిషేధించి యుండుట అనవసర మనియు, అధికారమును చలాయించునిమిత్తము గావించబడె ననియు, ఈ సంఘమువారు భావించుచున్నారు. ఈ సందర్భమున ఎక్కుడు నేర్పును, ఎక్కుడు హేతుభావమును జూపియున్నచో, పిమ్మట జరిగిన వికార ఫలితములు చేకూరెడివిగావు. అందుకు మారుగ పాలకులు కొంతకాలమునుండియు ప్రబలియున్న శాంతికి భంగము కలిగించుటకు తోడ్పడి, శాంతిని సమాధానమును కోరనివత్తు లింకను పనిచేయుచున్న వను ఆరోపణ కవకాశ మొనగిరి.”

మితవాద సంఘమువారు తమ అభిప్రాయమును రాజప్రతినిధిగారి కీ తీరున సప్తముగ దెలుపుట సమంజసముగ నున్నది. ఏదిధమున నయినను పాలకులకును పాలితులకును మధ్య సమాధానమును గుదుర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్న మితవాదులు ప్రస్తుతవిమర్శితి గాంచి, విచారపడుట సహజము. తమ ప్రతినిధులగు జయకరు సప్తగార్ల ప్రయత్నములకు విఘ్న మేర్పడి నందులకు చింతించుట సహజము. మితవాదులను దరిజేర్చవలయునని, పాలకులు తరుచుగ సలహానిచ్చుచుందురు. బ్రిటీషు ప్రముఖులును ఇటులే చేయుచుందురు. కాని, సందేహసమయములలో వారి హితవు నిరాకరింపబడుచుండును. పైయను కమిషనును బంపవలదని, మితవాదులు సలహా నిచ్చియుండిరి. వారిసలహా నిరాకరింపబడెను. పిమ్మట నిర్బంధప్రయోగమును విరమించి, రాజకీయనిర్బంధితులను విడుదలజేయవలయునని, వీరు సలహానిచ్చియుండిరి. అట్టి సలహా గూడ నిరాకరింపబడెను. తుట్టుతుడకు కారాగృహములలో నున్న కాంగ్రెసు నాయకులతో సమాధాననియమముల గూర్చి సంప్రదించుటకు మితవాదనాయకులు పూనుకొనగ, బొంబాయి అధికారులు ప్రధానకాంగ్రెసునాయకులను నిర్బంధించి వారి ప్రయత్నముల కడ్డకగిలిరి. ఇట్టి స్థితిలో మితవాద సంఘమువారు నిరాశ కనబడుట వింతగాదు. లేబరు ప్రభుత్వమువారి సమయమున హిందూదేశ పరిపాలనము గూర్చి స్పష్టాభిప్రాయములను దెలుపవలసిన యవసర మెంతైన గలదు. స్థానిక పాలకులకు విచక్షణ సంతను విడిచిపెట్టవలయు నను సిద్ధాంతమువలన ప్రయోజన ముండదు. అనుకూల వాతావరణము గలుగవలయుననిన, నిర్బంధప్రయోగమును వెంటనే విరమింపవలయునని, వారు స్థానికాధికారులకు దెలుపవలయును. మితవాదులసలహాతో పరిపాలింపవలయునని, లండను ట్రెయ్యునారిక యిటీవల గోరియుండెను. పోనీ, యిట్టి మార్గము నవలంబించుట యయినను మేలుగ నుండును. పదకొండవతేదీలోపల నిర్బంధితులయిన నాయకులను వదలి వెట్టి, ప్రజలతో బెరిగిన అసంతృప్తిని కొంతవరకయినను దొలగించుట వివేకమగును. తమ కక్షకూలించునపుడు మాత్రము మితవాదులను పనిముట్లుగ నుపయోగించి, పిమ్మట దేశహితార్థము వారు దెలిపెడి సలహాలను నిరాకరించుట, సంభాషణముగా నేరదు. మాళవ్యా బోలు సహకారవాది, సహకారమార్గమును విడుచుటకు గల కారణములను గ్రహించుట, యవసరము. ప్రస్తుతవిధానమే యికముందుగూడ అవలంబింపబడుచో, నింకను మిగిలియున్న మితవాదులు, మాళవ్యాగారి మార్గము ద్రొక్కుచో, వింత యుండదు. శాంత సఖ్యమార్గములకు అధికారులు కొందరు నిరోధము గలిగించుచున్న విధము బొంబాయిలో నేమి, తదితర ప్రదేశములలో నేమి వెల్లడి యగుచున్నది. ఈ సంగతినే మితవాద సంఘమువారు వెల్లడించిరి. ప్రస్తుతసందర్భములు కొనసాగుచో, సప్త జయకరుగార్ల ప్రయత్నములు విఫలము

గాకమానవు. ఇట్టి యవాంతరమును తొలగించుటకు, పాలకు లీ సమయమున దూరదృష్టితో గూడిన చర్యల నవలంబించెదరేమో చూడవలయును.

లోకమాన్య తిలకు

లోకమాన్య తిలకుమహాశయుడు 1920 సంవత్సరము ఆగస్టు 1 వ తేదీని నిర్వాణ ముందెను. అనాడే మహాత్ముని అనహాయోద్యమము ప్రారంభమయ్యెను. లోకమాన్య తిలకుగారి సాంపత్సృకోత్సవము ఈనెలవత్సరమున దేశమందంతటను అత్యుత్సాహముతో జరుపబడెను. తత్సందర్భముననే ప్రధానదేశనాయకులు బొంబాయిలో నిర్బంధింపబడుటచే, ఈ యుత్సవమున కత్యంత ప్రాముఖ్యమేర్పడినది. నేడు దేశమందంతటను వ్యాపించిన గాఢస్వరాజ్యవాంఛకు, లోకమాన్యని ప్రబోధము మూలకారణ మయ్యెను. స్వరాజ్యము భారతీయుల జన్మస్వాతంత్ర్యమని ప్రకటించి, లోకమాన్యడు దేశమందంతటను సలిపిన అద్భుతప్రబోధము, వారు జీవించియున్నపుడు ఫలించినటుల గనుపింపకబోయినను, లోకమాన్యడు పెక్కుకష్టములకు లోనై నిరాశమధ్య తనకార్యమును సాగింపవలసినవచ్చినను, పెక్కుపర్యాయములు కారాగృహ నిర్బంధములకు లోనై తన ఆరోగ్యమును కోల్పోవలసివచ్చినను, లోకమాన్యని సందేశము నేడు పరిపక్షస్థితికి వచ్చెనని చెప్పవచ్చును. గాంధీమహాత్ముడు లోకమాన్యని సందేశమునే సఫలపరచుటకై యావచ్చ క్షిని వినియోగించెను. స్వరాజ్యసందేశమును లోకమాన్యడొనగియుండ, స్వరాజ్యసంపాదనకు వలయు సాధనలను మహాత్ముడు ఉపదేశించి, ప్రజలను పీనియందు సుశిక్షితుల గావించెను. లోకమాన్యడు ఆరుసంవత్సరములు మాండలే కారాగృహమున తపమాచరించుచుండి, కర్మయోగప్రాశస్త్యమును గీతాభాష్యముద్వారా ప్రపంచమునకు తేటపరచెను. హిందువులచేతనే గాక, ఎల్లదేశములవారిచే గౌరవింపబడుచున్న గీతద్వారా, భారతీయు లిక్కాలమున అవలంబింపదగిన మార్గమును నిరూపించుటలో, లోకమాన్యడు చూపిన ధూరదృష్టి అనన్య సామాన్యము. దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకు పాటుబడుచున్నవారిలో లోకమాన్యని గీతాభాష్యమును పఠింపనివాడండరు. లోకమాన్యడు కేవలము స్వరాజ్యవశ్యకతను మాత్రమే వెల్లడి జేసియుండలేదు. దానిని సంపాదించుటకు వలయు నిష్కామకర్మమార్గమును గూడ బోధించెను ఇట్టిమార్గమునే గాంధీమహాత్ముడు అనుసరించి, సత్య అహింసా పథముల ద్వారా గమ్యస్థానము జేరవలెనని తెలిపి, హిందూదేశమునకే గాక ప్రపంచమంతటను నూతనసందేశము నొసగెను. ప్రపంచము నావరించిన చిక్కుల నన్నిటిని తొలగించుటకు గల ఉత్తమోత్తమసాధనను, మహాత్ముడు నిరూపించుటలో, హిందూదేశము ప్రపంచమున కొనగదగిన సందేశమొకటి యిక్కాలమున గలదని దెలిపెను. కాని, హిందూదేశ మొక మార్గము నవలంబించి, జయముగాంచి నగాని, తాను తరించి, యితరులను తరింపజేయజాలదు. ఆకారణముచేతనే, గాంధీ మహాత్ముడు ప్రపంచమునం దెన్ని భాగములనుండి ఆహ్వాన మరు

దెంచినను, అక్కడకు వెడలి ఉపదేశముల గావించుటకు నమ్మతింపడమొనెను. లోకమాన్యుడు నిరుపమాన కర్మయోగి. రాజకీయాందోళనమునందు నిర్ణీతమార్గముల నవలంబింప వలయునని, లోకమాన్యుడు బోధింపక బోయినను, ఆ మహామహుని జీవితమే ఎల్లరకును వారి వారి విధ్యుక్తధర్మమును దెలుపుచుండెను. ఎట్టి కష్టసమయములందు నను, లోకమాన్యుడు చలించి యెరుగడు. సర్వవలంబును ఛిరాలుగానిపై దెచ్చిన కేసు ఓడిపోయినపుడు, లోకమాన్యు డెట్టి విచారము సూపియుండలేదు. బ్రిటీషు న్యాయస్థానములలో భారతీయునికిని, బ్రిటీషు వారికిని మధ్య వివాదము సంభవించినపుడు, న్యాయము జరుగు ననునాశ లేదనువిషయమును లోకమాన్యుడు వెల్లడిజేసెను. లోకమాన్యునికి, నానారాష్ట్రసంఘసభకు బోయి ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి హిందూదేశ స్వయంనిర్ణయావశ్యకతను తెలుపుటకు అవకాశ మొసగక పోయినపుడు అతడు చింతింపడయ్యెను. జాయింటు కమిటీ వారి యెదుటస్వరాజ్యావశ్యకతను సూచించుచు, కాంగ్రెసు లీగు విధానము గూర్చి సాక్ష్య మిచ్చిన పిమ్మట, లోకమాన్యుడు తన ప్రయత్నములు విఫలమయినందులకు చింతింపడయ్యెను. ఇంతయేల? ప్రపంచదృష్టితో జూచిన, లోకమాన్యుని జీవితమంతయు అపజయములతో నిండియుండెనని చెప్పవచ్చును. ఆకాలమునందు లోకమాన్యునిపై దేబడిన రాజద్రోహపుకేసులలో సత డెంతచక్కగ వాదించినను, కారాగృహశిక్షలకు లోనగుచునే వచ్చెను. భగవంతుడు తమను కష్టానుభవముమూలముననే హిందూదేశమును నేనింపవలెనని ఉద్దేశించియుండవచ్చునని, లోకమాన్యుడు వెల్లడిజేసెను. లోకమాన్యుని శక్తియంతయు, వారి జీవితకాలమున ప్రజలలో స్వరాజ్యావశ్యకతను గూర్చి బోధించుటకే వినియోగింపబడెను. అంతియగాని, స్వరాజ్యసంపాదనకై ప్రజలకు కొన్ని మార్గములను సూచించి వానిద్వారా ప్రజలను నడిపించుటకు సావకాశము లభింపదయ్యెను. ఆంగ్లవిద్యార్థికులు స్వల్పసంస్కరణములకొరకు తమ కాలమునంతను వినియోగించి ఆందోళనము నలుపుచుండిరి. స్వరాజ్యసిద్ధివలనగాని, ఇట్టియిబ్బందులన్నియు దొలగవని, లోకమాన్యుడు అనవరతము చాటవలసిన యవసరమేర్పడెను. ఇటుల గావించుటలో, లోకమాన్యుడు పాలకుల ఆగ్రహమునకేగాక, మితవాదప్రముఖుల అసంతృప్తిగూడ లోనుగావలసి వచ్చెను. 1907 వ సంవత్సరమున సూరతునగరమున జరిగిన కాంగ్రెసు సభలో లోకమాన్యునికిని, మెహతా మున్నగు మితవాదనాయకులకును మధ్య పూర్తియెడబాటు గలిగెను. పిమ్మట ఆరు సంవత్సరములపాటు లోకమాన్యుడు కారాగృహ నిర్బంధము ననుభవించెను. కారాగృహమునుండి లోకమాన్యు తిలకు వెడలగనే, భారతీయులు వారి సత్యతాపాముతో గౌరవించిరి. అమృత సరము కాంగ్రెసునందు లోకమాన్యు తిలకు పాల్గొనుట కవకాశ మొసగబడెను. లోకమాన్యుతిలకు అస్తమించునప్పటికి, స్వరాజ్యభాను డింకను గోచరింపకున్నను, లోకమాన్యునికి తుదివరకు ఆశ దొలగలేదు. జయూజయములనుపాటింపక లోకమాన్యుడు తనధర్మమును నెరవేర్చెను. ఇటుల గావించుటలో

గీతలో దెలుపబడిన నిష్కామకర్మయోగమార్గమును లోకమాన్యు డనుష్ఠించి, గీతాభ్యాసమును అనుభవపూర్వముగ రచించియుండెను. లోకమాన్యుని పాండిత్యమును, ధీశక్తియు, అపారము లని వారి ప్రతిపక్షులు గూడ అంగీకరించెదరు. దీనికిదోడుగ వారు జీవితమునందు జూపిన త్యాగశక్తియు, నిష్కామ సేవాసక్తియు లోకమాన్యుని నామమును స్థిరస్థాయి గావించి స్వరాజ్యసాధనమును నిర్మించువారిలో వారికి అగ్రస్థాన మొసగెను. ప్రస్తుతోద్యమమునకు ఫలముగ స్వరాజ్యము లభించుచో, లోకమాన్యుడే హిందూదేశ విముక్తికి కారకు డని ఎంచి భారతీయు లెతనిపై కృతజ్ఞత జూపకమానరు. లోకమాన్యుడు ఇహలోకము బాసి పదినంవత్సరములయినను, ఆ మహామహుడు సంతతము భారతీయుల స్వరాజ్య సంపాదన ప్రయత్నములను వీక్షించుచు, వీనిని గావించుచున్నవారిని ఆశీర్వాదించుచున్నారనటకు సందియములేదు. స్వరాజ్యము లభించినపిమ్మటనే, లోకమాన్యుని ఆత్మ సంతృప్తి జెందగలదు. హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము త్వరలో లభించి, లోకమాన్యునికి సంతృప్తి నొసగునని నమ్మెదము.

అహింసావశ్యకత

దేశమునందు కొనసాగుచున్న స్వరాజ్యసంపాదనోద్యమపరిణామముగాంచిన, అహింసావ్రతమును ప్రజలు దీక్షతో ననుసరించుచున్నారని వెల్లడిగాక మానదు. ఇండియాప్రభుత్వపు హోంమంబరగు హెయిగుగారు భారతశాసనసభలో నీవిషయము సంగీకరించిరి. అక్కడక్కడ అహింసకు కొలదిభంగము కలిగినను, మొత్తముమీద స్వరాజ్యోద్యమము అహింసను విడువలేదని, వారు స్పష్టపరచిరి. వి. జే. పటేలుగారు ఆగ్రాలో నువన్యసించుచు, ఎట్టి కష్టపరిస్థితులలో నయినను భారతీయులు అహింసను విడువగూడదని, ఎచ్చరించిరి. రానురాను దేశస్థితి తీవ్రమగుచున్నది. నిర్బంధము లధికమగుచున్నది. ఇట్టి సందర్భములలో అహింసకు భంగము కలుగునెడల, మహాత్ముని సంకల్పమునకు తీరనికొరత గలుగుటయగాక, ప్రపంచదృష్టి నాకర్షించుచున్న హైందవోద్యమము తన ఉత్కృష్టతను కోల్పోవును. హిందూదేశ మిత నిష్కర్షగ అహింసామార్గము ననుసరింపగలుగు నని ఎవరును నూహించి యుండలేదనియు, ఎల్లర యూహలను ఫలిత మతిక్రమించెననియు, స్వరాజ్యము సిద్ధించువరకు నిట్టి వైఖరిని విడనాడకుండ నుండుచో విజయము ధ్రువమగు ననియు, వి. జే. పటేలుగారు విన్నవించిరి. భారతీయులలో నన్ని పక్షములవారును యీ విషయమై ఏకీభవించెద రనుటకు సందియము లేదు.

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి నూతనగ్రంథము

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు సైమను కమిషను రిపోర్టుయొక్క లోపములను ఇంగ్లండులో వెల్లడించి, విశేషమగు నేవ జేయుచున్నారు. వీరి మేధాశక్తిని శ్లాఘింప నవసరము లేదు. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములకు పూర్వము, వీరు కాంగ్రెసు లీగు విధానమును సమర్థించుచు, చక్కని గ్రంథమును రచించి, విశేషప్రబోధము గలిగించిరి. ఈ మారు వీరు సైమను కమిషను రిపోర్టును ఖండించుచు,

కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు
కారాగృహవాసము
నేటికి 107 దినములు
నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

నొకగ్రంథమును వ్రాయుచున్నారనియు, త్వరలో నది ప్రచురింపబడు ననియు, ఇండియను డెయిలీ మెయింబరత్రికకు లండను విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు. శాస్త్రిగారి గ్రంథము, సైమను నివేదిక ఎంత నిస్సారమయినదో, హిందూదేశ పురోభివృద్ధికెంత ప్రతిబంధక మయినదో, నాగరికప్రపంచమునకు వెల్లడిజేయగల్గు నని నమ్మెదము.

పాటియాలా విచారణ

పాటియాలా సంస్థానములో పనిజేసిన ఫిట్టి పాట్రిక్కు గారికి, పాటియాలా మహారాజు గారిపై గావించబడిన నాలోపణలను విచారించుట కధికారమిచ్చుటవలన, విచారణ నిరూపయోగమగునను, నభిప్రాయ మిదివరకే వెలువడెను. నిష్పాక్షిక విచారణ జరుగకుండుట గొప్పలోపము. ఇంతకుపూర్వము ప్రజాప్రముఖుల విచారణ జరిగియుండెను. పిమ్మట నయినను, నిష్పాక్షికవిచారణను జరిపి, ఫలితమును తేల్చిన బాగుండెడిది. అటుల జరుగదయ్యెను. నిష్పాక్షికవిచారణ జరుగునను నమ్మకము లేకపోవుటచే, ఆలోపణల గావించినవారు సాక్ష్యమియరయిరి. తుదకు ఒకపక్షముతరపునమాత్రము విచారణ జరిగెను. ఇయ్యని ప్రజలలో విశ్వాసము గలిగించునని తోషదు.

అజ్ఞానవైచిత్ర

భారతీయులగుర్చి ఆంగ్లేయుల అజ్ఞానము అశాదీ విషయము. పండిత మాలవ్యాగారి ఛాయాచిత్రముక్రింద మల్లభాయిపటేలు అని వ్రాసి ప్రచురించిన లండన్ పత్రికలు కలవు. కాని కమాండరు కెన్వర్తిగారు ఇట్టి అజ్ఞానమునకు లోనగురని యెవ్వరును తలచియుండరు. వైకుంఠవేదికనుగూర్చి వారు వ్రాసిన వ్యాసములో ఒకవాక్యమిట్లుకలదు. "మతవిభేదమువలన గలుగు అంతకలహములు గత పదివత్సరములుగా నెక్కువైనవని హిందువులపక్షమున గాంధీ మాలవ్యాగార్లును, మహమ్మదీయుల పక్షమున జిన్నా ముంశీ గార్లును నాతో ప్రత్యక్షముగా చెప్పినారు" డాక్టరు ముంశీగారు హిందూమహాసభాధ్యక్షులనియు హిందువుల హక్కులను, అభివృద్ధికిని యావచ్చుకీని వినియోగించుచున్నారనియు, అప్పుడప్పుడు కొందరు మహమ్మదీయుల దూషణకు కూడ పాలగువా రనియు భారతీయులలో అక్షరాస్యుల కందరికిని నువ్వక్తము. వారు పైన ఉద్ధృతమైన, కెన్వర్తిగారి వాక్యమును గూర్చి ఏమి తలంతురో కదా! కెన్వర్తిగారి కలహపోటు మాత్రాన చుప్పదిగ హిందూనాడుకుడు మహమ్మదీయుడైనాడే! హిందూమహమ్మదీయ విభేదములను గూర్చి వ్రాయు కెన్వర్తిగారికి, హిందూమహమ్మదీయనాయకుల నాయములు వైతము తెలియరా? కాదను తెట్లు?

(గు. సు.)

ప్రభుత్వమువారి ఋణము

కలకత్తా, ఆగస్టు 4:—క్రాంత్యుద్యమమునకు చందాలు జాలయి 28 వ తేదీనుండి ఆగస్టు 4 వ తేదీ వరకి 283 కోట్లు విడుదలయ్యెను. (ఆ. ప్రి)

న్యాయస్థాన వార్తలు

గాంధీబోపిల నిషేధపు కేసు

హైకోర్టులో రివిజన్ పిటివను

మదరాసు, ఆగస్టు 5:—గుంటూరు నాడును, చుట్టుపట్ల అయిదు మైళ్లలోపునను చెడు నెలలవరకు ప్రజల తలనను గాంధీ బోపిలను ధరింపరాదని నిషేధించుచు గుంటూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గావించిన నిషేధపుత్త్రులను రద్దు చేయవలెనని గోరుచు గుంటూరు న్యాయవాదసంఘ కార్యదర్శియగు కొల్లి సత్యనారాయణ చౌదరిగారు దాఖలపెట్టిన పిటివనునందు న్యాయమూర్తి పొందలేక గారి యెగుట నిన్నటి మధ్యాహ్నమున, ఈ యుద్ధ యువనను వాదోపవాదములు జరిగెను. ప్రభుత్వవారితరపున ఆడ్యవేటు జనరలుగారన, పిటివనతరపున డి. బి. టి. రంగారావు గారు ను వాదించిరి. ఈ యుద్ధయము రంగారావుగారు, ఆడ్యవేటుజనరలు వాదనకు ప్రత్యుత్తర మొసగినప్పటికల, తీర్పును తరువాత చెప్పెదనని న్యాయమూర్తి ప్రకటించెను. ఈలోగా, జిల్లా మేజిస్ట్రేటునుండి (1) గుంటూరు పాఠశాల రాయబారవర్గమువారు మేజిస్ట్రేటునకొసగిన విజ్ఞప్తి (2) రాయబారవర్గము ప్రకటించుటకు ముద్రించిన కరపత్రము (3) పట్టణ హన, జాతీయపతాకములతో యూకే గింపులన, రాజకీయ సభలను నిషేధించుచు 144 సెక్షనుక్రింద గావించిన ఉత్తరువుల ప్రతులను త్వరలో తెప్పింపవలసినదని న్యాయమూర్తి ఆడ్యవేటుజనరలకు గోరెను.

డి. బి. టి. రంగారావు గారు పిటివన తరపున మొదట వాదించుచు జూను 20 వ తేదీన గుంటూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు, గుంటూరు నందుండు ప్రజలు ధరింపవలసిన దుస్తులను నిర్ణయించుచు క్రి. ప్రా. కో. 144 సెక్షనుక్రింద ఉత్తరువురూపమున నోక, దుస్తుల రిగులేవను నోకటి గావించెనని నుడిచెను. గుంటూరులో, రాజకీయ సంబంధముల సభలను, ఊరేగిపులను నిషేధించుచు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు అంతకుపూర్వమే 144 సెక్షనుక్రింద నుత్తరువులు గావించబడెను. ఈ యుత్తరువుల మాటుచేసికొని, గుంటూరునందలి పోలీసులు, కద్రునుగాని, గాంధీ బోపిలనుగాని ధరించియున్నవారిని కొట్టుచు దౌర్జన్యమొనర్చుటకు ప్రారంభించిరి. అందుచేన, గుంటూరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడును మరి ఎనిమిదిమంది ప్రముఖులును 19 తేదీన కలెక్టరువద్దకు రాయబారము వెల్లి, ఇట్టిదౌర్జన్యములు జరుగకుండ చేయవలసినదని గోరిరి. ఇకముందు నట్టి దౌర్జన్యములు జరుగకుండ జూచెదనని కలెక్టరు జవాబు చెప్పెను. అంతట రాయబార వర్గమువారు, తిరిగివచ్చి, గాంధీబోపిలను ధరించుచు వారిపై పోలీసువారు దౌర్జన్య మొనర్చున కలెక్టరు వాగ్దాన మొనర్చెనని దొలుపుచు నోకకరపత్రమును ముద్రించి ప్రకటించుట కెత్పించిరి. కాని, పదరు కరపత్రము లొకను బటువాడా కాకపూర్వమే, పోలీసు వారు వానిని పకపరుచుకొని, కలెక్టరువద్దకు వెల్లి, అట్టికరపత్ర కలు ప్రకటించబడవచ్చుననియు, కనుక, గుంటూరునుందును చుట్టుపట్ల 5 మైళ్లలోపునను, ఎవరును గాంధీబోపిల ధరింపరాదని నిషేధించుచు 144 సెక్షనుక్రింద నుత్తరువు సంగమన దనియు గోరిరి. పదరు పోలీసు అధికారి కొరిక ప్రకారము జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నిషేధపుత్త్రులను నోసగుచు, ప్రభాకాంతి కిది అవసరమని ఉత్తరువునందు దెలిపిరి.

న్యాయమూర్తి:—వాదయెట్లు నున్నకాగితములలో, రాయబారమునకు మేజిస్ట్రేటు యొసగిన వాగ్దానమును గురించి ఏమియు లేదు. ఆడ్యవేటు జనరలు కీవిషయమే ఏమైన దెలియునా?

ఆడ్యవేటుజనరలు:—నాకు దెలిపబడిన విషయములు రహస్యములగు పరిగణింపబడవలెనని వ్రాయబడెను. అట్టి వాగ్దానమొసగలేదని మేజిస్ట్రేటు దొలుపుచుండెను. కాని ఆవిషయము, అతనికి బహిరంగముగ వ్రాసి కనుగొనెదను.

రంగారావుగారు, తనకథనమును సాగించుచు, జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు అకాస్త్రియమును అనవుసరమైనదియు నగుటచే నానిని రద్దుచేయవలసినదని, న్యాయవాదసంఘ కార్యదర్శి జిల్లా మేజిస్ట్రేటుయెగుట పిటివనను బట్టిగా, సాక్షుల నెవరిని విచారింపకయే మేజిస్ట్రేటు పిటివనును కొట్టివేసెనని దెలిపెను. దానిపై నిపుడు రివిజను పిటివను దాఖలు చేయవలసినదని చెప్పెను.

రంగారావుగారు, మేజిస్ట్రేటు గావించిన ఉత్తరువును చదివి వినిపించుచు, బహిరంగ సలమలందు గాంధీబోపిల ధరింపరాదని అతడు నిషేధించెననియు, సెక్షనునందు విధింపబడిన ప్రకారము, స్థలనిర్ణయము స్పష్టముగ లేదనియు బహిరంగ ప్రదేశమున నెదియొ నిర్ణయించుకొనవలసిన భారము ప్రజలకే వదలివేయబడెననియు నుడిచెను. గాంధీబోపి, గాంధీ గారి యుద్ధయము లయెడల సానుభూతికి, చిహ్నముని చెప్పబడకుండు, దానివలన ప్రభాకాంతికి భంగమొలుకలగుననియు, ఎచ్చటను దెలుపబడలేదు. 144 సెక్షనుక్రింద ఉత్తరువులను గావించుటకు అవుసరము ఋజువుగాలేదని రంగారావుగారు తమయొక్కేవలన సంగ్రహముగ దెలిపిరి.

విక్రమత్యములతో గూడిన సహాయము

సకాలములో సరియైన పని

పనిచేయుటకు దృఢసంకల్పము, సహాయము చేయవలెననడి కొరికతో పనులచేయును. గత 60 సంవత్సరములనుండి సురాజ్ మల్ వారు ప్రజల యాదరణకు పాత్రులైయుండిరి.

మా కాతాదార్లు తమ స్వాభవమువలనే మాయొక్క పనితనమును, ఓర్పు, నమ్మకములను తెలిసికొనియున్నారు. వారివిషయములను వ్రాతపూర్వకముగ యిచ్చియున్నారు.

సురాజ్ మల్ లల్లుభాయి అండు కో.

వజ్రపు వర్తకులు, నగలవర్తకులు, కిక్కి, ఎన్ఫ్లనేడ్, మద్రాసు.

రాకొఫోర్ట్ గేట్,

తిరుచినాపల్లి.

గాంధీబోపిలధరించువారల రక్షణకే ఈ యుత్తరువు గావించబడెనని ప్రభుత్వమువారు దెలిపినట్లు ఎ. పి. వి. వారిచే పంపబడి పత్రికలయందు ప్రచురింపబడినవార్తలను రంగారావుగారు చదువుచుండగా ఆది ఆడ్యవేటుజనరలు ఆక్షేపించెను. న్యాయమూర్తి ఆక్షేపణ నంగీకరించెను.

కొద్దనా రాసమయమున ఫలహారములకు లేచి.

కొద్దనా ఫలహారసంకరము సమాజేమైనపిదప డి. బి. టి. రంగారావుగారు అప్పిడప్పను చదివి యిట్లు వాదించిరి: గుంటూరునందు తప్ప యావద్భారతదేశమునం దెప్పటకు గాంధీబోపి నిషేధింపబడియుండలేదు. ప్రజలహక్కులను నియుత్తరువు అనవసరముగ నిరోధించుచున్నది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నెదుట నోక పిటివనును ప్రజలు పెట్టుకొనగా పోలీసువారు కాస్త్రియమేహమునాత్రము నూచించిరేగాని ఉత్తరువును సమర్పించెడి స్వచ్ఛమగు కారాములను తెలుపలేదు.

న్యాయమూర్తి:—ఈ కేసులో ఉభయ కక్షలనుండి సాక్ష్యము సేలగొనలేదు.

ఆడ్యవేటు జనరలు:—ఈ కేసులో వివరింపబడిన విషయములన్నియు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి స్వయముగ తెలిసిన విషయములే. కావున సాక్ష్యమును గ్రహింపవలసిన యావత్కృత లేకపోయెను. కాని ఇరుకక్షలనుండియు సాక్ష్యము మరుగుపరచబడలేదు. మరియును జిల్లా మేజిస్ట్రేటు వినిండున అట్లు వర్తించుటకు వారి కధికారముకలదు.

న్యాయమూర్తి:—ఇతరులు చెప్పిన సాక్ష్యముపై చర్య గ్రహింపకే కేసు ఇదికాదనియు మీయభిప్రాయముతో మొరింగిన విషయములవైననే మేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువులు గావించిరి.

డి. బి. టి. రంగారావుగారింకను వాదించుచు పిటివనుగో తెలుపబడిన యంశములను పోలీసువారు నిరాకరించి యుండలేదనిరి. ప్రజలహక్కులను సంరక్షింపవలసిన పోలీసు వారు లాయరులు గ్రహింపబడి కేవలకాస్త్రియమేహమై వాధారపడరాదనిరి. పిదప రంగారావుగారు మేజిస్ట్రేటు గారి తీర్పును చదివి గాంధీబోపి సామాన్యదుస్తులలో చేరునా చేరదాయని చర్చించిన విషయము అసంబద్ధమని వాదించిరి. ఈ విషయమే నిర్ణయింపబడవలసినముఖ్యవిషయమని మేజిస్ట్రేటుగారినిరి. అట్లు ఎన్నటికిని కాజాలదు. ప్రజలదుస్తులెప్పటికప్పుడు మారుచుండును. నాదుస్తులకేకమార్పులకు లోనైనవి. అంతమాత్రమున దుస్తులను మార్చుటచే 144 సెక్షను ప్రకారము వాహక్కులను నిరోధింపవలెనని వాదంపరనా?

న్యాయమూర్తి:—యీ విషయముగో మేజిస్ట్రేటు గాంధీబోపి ప్రజల సామాన్యదుస్తులలో చేరనదా లేదాయని పిటివనరు చర్చించిన విషయమును సమాధాన పూర్వకముగ మాత్రమే ఇవట విమర్శించెను.

క్రి. రంగారావుగారింకను వాదించుచు 12 లేక 20 సం. ల క్రితమిట్టి ఉద్దువులు దేశమునం దెప్పటకు లేదని మేజిస్ట్రేటు తెల్పినదియు 20 సం. లకు పూర్వము మోటారుబండ్లు ఉన్నవామనియు ప్రశ్నించిరి. అంతమాత్రమున మోటారుబండ్లకు నిషేధింపవలయునా? గాంధీబోపి ధరించిన గాంధీగారు చేయుకార్యములందు శ్రవసహించి యున్నట్లు తెలియునని మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పువ్రాసియుండిరి. అతిబాల్యునివాని నిరోధము అస్పృశ్యతా నివారణము మధ్యనిషేధాది విషయములందును గాంధీగారు కృషిపలుపుచున్నార అట్టి యుద్ధయములం దితరులు గూడ కలసి పనిచేసినచో కలిగెడి ప్రమాదమేమి మేజిస్ట్రేటుగారు న్యాయస్థానముందు తగాదాను పరిష్కరించుచున్నారగాని కార్యనిర్వాహక కాళి వారి ఉత్తరువులను జారీ చేయుటలేదు. చాల కొద్దిమంది మాత్రమే గాంధీబోపిని వాడుకగా ధరించిరిని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను. ఈ కొద్దిమంది విషయమేమి? వారి విషయములో నీ యుత్తరువు వర్తింపకుండునా? వారికేవలన లైసెన్సుల నోసంగదరా? ఈ కేసును సెన్ని విధముల వర్తింపజేయవచ్చునో పరిమితియేలేదు. యువజనసంఘము వారు గాని, ఆత్మగౌరవ సం

ఘము వారుగాని లావులుగాని, నిక్కడ గాని తొడుగుకొనరాదని కేసాకయుత్తరువు గావించబడవచ్చును. 12 సం.ల క్రితము గుంటూరు జిల్లానుండి డిట్టి బోపిలధరింపబడుట లేదని మేజిస్ట్రేటుగారినిరి. కాని వీరు గుంటూరు జిల్లా కరుణించి సంవత్సరముపైగా కాలేదని తెలియుచున్నది.

ఆడ్యవేటు జనరలు:—అంతకు పూర్వము వారు ప్రక్కనే కృష్ణాజిల్లానుండిరి.

క్రి. రంగారావుగారు:—గుంటూరు కృష్ణ జిల్లాకాదు. ఉత్తరువు యొక్క నితో దేశము గుమాస్తాల వ్రాతలోపమున మరుగుపరచబడెనని మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పునందు తెప్పిరి. భారత దేశమునందు వివిధ భాగములందు కాసనోల్లంఘన ఫలితములను వివరించి, యీ విషయమును స్పష్టికరించిరి. గుంటూరు ప్రజలు గాంధీబోపిలను ధరించినచో పెహషను అల్లరులకును గుంటూరు విషయములకును ముడిపెట్టుటలో అర్థమేమి? ఈ యుత్తరువును గావించినచో యేమి సంభవించెడిదో ఎరుంగజాలనని మేజిస్ట్రేటుగారు నుడిచిరి. ఉత్తరువులోని మరుగుపడిన విషయమును స్పష్టము చేయుటయేనా యిది? (నవ్వు) ఊహ పోహలపైన నా న్యాయస్థానమందలి తీర్పులు ఆధారపడియుండుట? ఊహ పోహలపై ఉత్తరువు లొసంగుచు ప్రజల సామాన్యవస్త్రధారణ హక్కులను నిరోధింపగడంగదననా?

ఎవరుగాని పనులకుబాధకరము గానట్టిపనినెద్దానినెనను చేయగల స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండుటయే బ్రిటిషుసామ్రాజ్య మందు పొడుగు గర్వింపుచువిషయము. ఇట్టి యుత్తరువుల పరిపాలనను ప్రజల ఆపహ్వాతకున, ఆపహ్వాతకునకు పాలుకే యును. ప్రజలపై రాజకీయోద్దేశములను నిర్బంధముగ మోపుట కై 144-వ సెక్షను ఉపయోగింపబడుచున్నది. ఇట్టి ప్రయోగములవలననే కాసనోల్లంఘనము కంటెను అధికముగ ప్రభుత్వము ప్రజాదరణకు గోల్పోయి ఆపహ్వాతకునకు గురియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు దేనినైనను ప్రజాసాయముగ అర్థమచేయవచ్చును. మేజిస్ట్రేటుగారికి నెన్నియో అసంబద్ధవిషయములను చర్చించిరి. హిందూ దేవాలయముండు జరుపబడిన అల్లరుల గూర్చి వివరించిరి. కాని ఇది సంభవించి రెండు సంవత్సరములయెను. ఈతగాదా ఇంకను కొర్రునందు పరిష్కారములే లేదు. ప్రభుత్వమువారు సివిలుదావావేసిరి. ఈతగాదాకును నేటిదశ్యమునకు లేక గాంధీబోపిలకును ఎట్టిసంబంధము కలదా నే నూహింపలేకున్నాను. ప్రజల వ్యక్తిహక్కుల గాపాడుటకును ఆస్తిసంరక్షణకును పోలీసు వారును మేజిస్ట్రేటులును ప్రజల ద్రవ్యముచే హింపంబడుచున్నార. కాని ఈసిద్ధాంతము విచ్చిన్నమయ్యెనని మేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువునందు తెల్పిరి. ఈవాక్యము నిజముగ ఆత్యాక్రమకరముగనున్నది. హైకోర్టువారు జోక్యము కలిగించుకొని యిట్టి ఉత్తరువులను రద్దుచేయునచో మేజిస్ట్రేటులు తమ యధికారమును దుర్వినియోగము జేయుటకు యవకాశ మొసంగుటయగును. 144 వ కేసు ఏ యుద్దేశములకై నిర్మింపబడెనో ఈ యుత్తరువు ఉద్దేశమును చేరుటలేదు. ఇవట రంగారావుగారు మదరాసు, కలకత్తా, పాట్నా హైకోర్టులవారి తీర్పులను దృష్టాంతముగ నూచించిరి. ఇంకను డి. బి. రంగారావుగారు వాదించుచు మేజిస్ట్రేటుగారి అధికారము ప్రజల హక్కుల నిరోధించుటయందుగాక వాని సంరక్షణకై యుపయోగింపబడవలెననిరి. ఈ యుత్తరువు ఉన్మాతముగ నున్నది. గుంటూరునందు నైతికకాసనము గావించబడినచో అపు డిట్టి యుత్తరువు గావించబడునేమో అట్లుగాక నివిలు లా అమెరికాలోనున్నపు డిట్టి యుత్తరువున కవకాశ మెట్లు? ప్రజల స్వాతంత్ర్యము తీవ్రముగ అణచి వేయబడినపుడు ఆ డిట్టి యుత్తరువులను న్యాయమూర్తులు రద్దు చేసినచో ప్రజల మనములందు చచ్చుముపై నెక్కు డభిమానాదరణను కలిగించినవారగుదురనిరి.

ఆడ్యవేటు జనరలుగారు

పిదప ప్రభుత్వపక్షమున వాదించుచు 144 వ సెక్షను యొక్క విధానమును న్యాయమూర్తులు చర్చింప నవసరము లేదనిరి. ఆ సెక్షను మేజిస్ట్రేటును కసాధారజాధికార మొ

వచ్చును. నెక్కునుయొక్క అధికార మొంతవరకే, ఎంతవరకది వర్తించునను విషయమునే న్యాయమూర్తులు గమనింపవలెను. 144 వ నెక్కునుక్రింద న్యాయశాస్త్రానుగుణముగ విచారణ జరుపబడినను మేజిస్ట్రేటుగారు సాక్ష్యమును గైకొనవలసిన బాధ్యత నెక్కునువలన విధింపబడి యుండలేదు. ఈయంత్రువును రద్దు చేయుటకు న్యాయమూర్తుల కధికారము లేదని నేననుటలేదు. కాని మేజిస్ట్రేటు ఈయంత్రువును గావించుటకు తగిన యాధారముల గన్పరచినా లేదాయను విషయమును గమనింప దగ్గును. 'ప్రజాశాంతికి భంగకరము' అనుపదము 1898 సం॥లో తేర్చబడినది. దీనిని చేర్చుటకు ఉద్దేశము అదివరకు మేజిస్ట్రేటులకున్న యధికారము నింకను అధికము జేయుటయే. అద్యక్షేటు జనరలుగా రింకను మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పును చదువుచు 144వ నెక్కును క్రింద వివిధములను ఉత్తరువుల గావించి కాసనోల్లంఘనమును అణచివేట్టితినియు ఆ యుద్ధమునకు గాంధీటోపి యొకరణచిహ్నమువియు మేజిస్ట్రేటు తెల్పినది.

న్యాయమూర్తి—ఈ యంత్రువును గావించుటకే విషయముల నాధారముగ గైకొనెను. ఒక యంత్రువుచే బాధింపబడినవారు తమ చిక్కుల విన్నవించుకొనినపుడు వారికి అన్ని విషయములను తెలుపవలసి యుండినను అట్టిచేయియు జరిగియుండలేదు.

అద్యక్షేటు జనరలు—ఈ కేసునందలి విషయము లెల్లరకును సుప్రసిద్ధములైనందున మామూలు సాక్ష్యమును గైకొనుటావశ్యకమని మేజిస్ట్రేటుగారు రెంచి యుండలేదు. సామాన్య విషయములందు మేజిస్ట్రేటు సాక్ష్యమును గైకొనవలసినదే కాని మామూలుపద్ధతి శాస్త్రబంధన కాజాలదు. నేరపుస్వభావ మీ కేసులోవలె స్పష్టముగనన్నపుడు సాక్ష్య మనావశ్యకము. గాంధీటోపిని ధరించుట కాసనోల్లంఘనముతో సానుభూతి దెల్పుచిహ్నమని మేజిస్ట్రేటుగారియభిప్రాయము. మరియు గుంటూరునందు గాంధీటోపి మామూలుదుస్తులలో జేరెను. చాల తీవ్రమగు రాజకీయభిప్రాయములు గల వారైన ను తమయభిప్రాయములను ప్రకటించవలసిన ప్రత్యేకసమయములందు తప్ప ఇతరత్ర ధరించుట లేదు. ఇపు డాటోపిలను జలంబీయరులు ధరించుచుండిరి. ఇకముందీ గాంధీటోపి మామూలు దుస్తులలో చేర్చబడవచ్చునేమో కాని ప్రస్తుతము మాత్రమీ గాంధీటోపి కాసనోల్లంఘన సానుభూతిచిహ్నము. ధరించు దుస్తులందు విశేషము లేకపోలేదు. గుంటూరు మేజిస్ట్రేటు కీ గాంధీటోపి కాసనోల్లంఘన సానుభూతిచిహ్నముగ గన్పడెను. ప్రజాశాంతికి భంగము కలుగుటయందు మేజిస్ట్రేటుయొక్క విధియే. ఈ యంత్రువు సమగ్ర నీతిమూ కాదాయని విచారించుటకు నిజమున పరీక్షింప వలసిన గాత్ర చర్య న్యాయ సమీక్ష తము కానీ, కాక పోనీ—ప్రజాశాంతికి భంగకరము కాదాయని చూచుటయే. మామూలుగ వీరుస్తులను ధరించుటకయినను ప్రజలకు హక్కుండినను ప్రత్యేకసమయములం దేవేని దుస్తులు చట్టవిరుద్ధమును ఉద్ధృతముతో సానుభూతిచిహ్నములుగ నెంచబడునో, అట్టి వేళలందును అట్టిదుస్తుల నిషేధించుచు నుత్తరువులు గావించరాదను బాధ్యత మేజిస్ట్రేటులపై గలదని వాదించబడజాలదు.

ప్రజాశాంతికి భంగముకలుగునను విషయము పరిశీలించినను న్యాయశాస్త్రమువైనను రెట్టివే నాధారపడియున్నది. అగత్యమునుకూర్చి అవసర మున్నదనియే మేజిస్ట్రేటుయొక్క అభిప్రాయము ఉత్తరువుయొక్క వ్రాతవిషయములో విస్తరమునకు గాని కాసనంఘన సరిహద్దు నిర్ణయించియుండలేదు.

144 వ నెక్కును స్ఫులించినపుడు, అట్టి ఉల్లంఘనము శాంతికి భంగకరమయిననే తప్ప 188 నెక్కునుక్రింద ప్రతి ఉల్లంఘన నేరమును శిక్షార్హము కాదని వాదించిరి.

అద్యక్షేటు జనరలుగారి వాదనలతో కొద్దివారు నిన్నటికి నిచారణను ముగించిరి.

రంగాచారిగారి ప్రభుత్వతరము

మదరాసు, ఆగస్టు 5:—కొద్దివారేదినమున తిరిగి సమావేశమైనపుడు, పిటిషనరు తరపున డి. బి. టి. రంగాచారిగారు అద్యక్షేటు జనరలు వాదనకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, గాంధీటోపిలు "ప్రజాశాంతికి భంగపరుచును గనుక" అనుపదములు మేజిస్ట్రేటుచే ఉత్తరువున చేర్చబడిన గనుక, ఆ యంత్రువు చట్టబద్ధమైనదే ననువాదన చాల ప్రమాదకరమైనదని నుడిచిరి. అపదము నుపయోగించినయెడల, ప్రజాశాంతికి భంగము గలిగించునని, సంభృష్టికరమును సాక్ష్య మున్నదని భావింపవలెననియు, నిజముగ నట్టిసాక్ష్య మున్నదా లేదా యను విషయమును హైకోర్టువారు పరిశీలించరాదనియు వారి వాదన విస్తారమున ఈ వాదన సంగీకరింపజాలదని వేరుగ చెప్ప నక్కరలేదు.

144 నెక్కునునే ఉద్దేశించబడిన ప్రయోజన మిట్టిదిగాదు. ఈ నెక్కును, ఇంత విచిత్రమును కార్యసాధన కొరకేది ఎర కెపుడును ఉపయోగింపబడలేదు. ఈ నెక్కును 1861 సం॥ మంచి గలదు. కాని, దుస్తుల ధారణను నిర్ణయించుట కీ నెక్కును

నుపయోగించుట కిదియే ప్రధమము. ఈ నెక్కును మేజిస్ట్రేటుకు చాల ప్రమాదకరములగు నధికార మొసగుచున్నది. ఈయధికారము, యుక్తాయుక్త విచక్షణల నరయగల కొందరు మేజిస్ట్రేటులకు మాత్రమే యొసగబడినది. కనుక ఈ నెక్కును సందలి అధికారము, సరిగ నుపయోగింపబడెనా లేదాయను విషయమును, ఉన్నత న్యాయస్థానమువారు చాల జాగ్రత్తగ పరిశీలించవలెను.

"ప్రజాశాంతితన చెడగొట్టుట" అను పదమునకును "ప్రజాశాంతికి భంగము గలిగించుట" అను పదమునకును భేదముగలదని, అద్యక్షేటు జనరలు గావించిన వాదన నిరాధారమైనదని రంగాచారిగారు వాదించుచు, అందుకు పీఠముకొడు సందలి వాక్యముల నుదహరించిరి.

144 నెక్కునుక్రింద నుత్తరువును జారీచేయుట కవుసరమున పరిస్థితులు ప్రస్తుతసందర్భమున కాని రంగాచారిగారు వాదించుచు, గాంధీటోపి, కాసనోల్లంఘనము నెడల సానుభూతి కిచ్చి చిహ్నము నినుడిచెనుగాని, గాంధీటోపిలవలన ప్రజాశాంతికి భంగమువాటిల్లునని ఎచ్చటను చెప్పలేదని నుడిచిరి. కాని మేజిస్ట్రేటుగారే కాసనోల్లంఘనవాదులు ధరించు గాంధీటోపిలు మామూలు గాదనియు, వానిపై ప్రత్యేకపుచిహ్నముల కొన్ని యుండునని అంగీకరించుటచే వారి మొదటివాదన నిడిఖండించుచున్నదని నుడిచిరి. ప్రజాశాంతికి భంగముగలుగునని చెప్పుటకు మేజిస్ట్రేటుయొడుట నట్టిసాక్ష్యమునులేదు. అంతను తనయూహయేగాని ఇతరసాక్ష్యమున్నదని మేజిస్ట్రేటు డెలుపనైనలేదు.

గాంధీటోపిలు, కాసనోల్లంఘనముయెడల సానుభూతికి చిహ్నమున భావము కేవలము కల్పితమని రంగాచారిగారు వాదించిరి. అని "స్వదేశీ" కి చిహ్నము స్వదేశీయ పరిశ్రమల పోషించుటకు గాంధీటోపిలు చిహ్నము.

న్యాయమూర్తి—రాయబారపద్ధతి ప్రకటనవలన గాంధీటోపిలు హెచ్చుననియు, అట్లు అకస్మికముగ హెచ్చునయెడల కాసనోల్లంఘన మధికమగుననియు మేజిస్ట్రేటు వాదన.

రంగాచారిగారు—మొదటివిషయ మేమనగా, ఆకరపత్రములు పోలీసువారిచే అవి ప్రకటింపబడుటకు పూర్వమే లాగుకొనబడినది. కనుక వాని ప్రకటనవలన గాంధీటోపిలు అకస్మికముగ హెచ్చునని భావించుట కాధారములేదు.

అంతయగాక, ఆకరపత్రము, గాంధీటోపిల ధరింపవలసినదని ప్రోత్సహించుట లేదు. పోలీసువారు గాంధీటోపిల ధరించువారిని కొట్టుదురని భయముడ నక్కరలేదనిమాత్రమే సదరు ప్రకటన దెలిపెను. ప్రజలలో వ్యాపించిన భయమును తొలగించుటకు మాత్రమే ఆ ప్రకటన యుద్దేశింపబడినది. కనుక కొత్తగా దానవలన గాంధీటోపిలు హెచ్చునని భావించుటకు లవలేకమైన కారణము గన్పింపదు. మూడవ విషయమేకనగా గాంధీటోపిల సంఖ్య ఏసమయమునగాని అకస్మికముగ హెచ్చుటల సాక్ష్యములేదు. సదరు కరపత్రమును ప్రకటించినవారు చట్టబద్ధులగు ప్రమాఖులుగాని కాసనోల్లంఘన వాదులుగాదు. కనుక కాసనోల్లంఘనమును ప్రోత్సహించుట వారి యుద్దేశముగ నాకోపింప వలెలేదు.

దుస్తుల ధరించు స్వాతంత్ర్యము ప్రాధమికహక్కు గాదనియు రెండవ తరగతి హక్కుననియు అద్యక్షేటు జనరలు గావించిన వాదనను అక్షేపించుచు తనవైఖ్యమువచ్చిన దుస్తుల ధరించుట ప్రతివాడిని ప్రాధమిక హక్కుననియు అట్టిహక్కు భంగపరచుట నెవ్వరును సహించరాదనియు నుడిచిరి.

రంగాచారిగారు ముగించుచు తమ కయ్యవును రాజకీయోద్ద్యమము లెందుల కధికారులు చట్టముల కపూర్ణముల కల్పించు దుర్వినియోగ మొనర్చు వైఖరిని హైకోర్టువారు తీవ్రముగ నిరసించవలెనని హెచ్చరించిరి.

న్యాయమూర్తి తీర్పు తరువాత చెప్పెదనని ప్రకటించుచు ఈ విషయము చాల అర్హులనియు కనుక జిల్లా మేజిస్ట్రేటునుండి తాను కోరినపత్రమును త్వరలో తెప్పించవలసినదనియు ప్రభుత్వన్యాయగానికి రిలీపెను.

పెద్దాపురపాడు

కాకినాడ పెద్దాపురపాడు గ్రామమున ది 2-8-80 వ తేదీని చెలికాని నూతన రామరామయ్యగారి అధ్యక్షతన సభ జరిగెను. పురజులందరు వచ్చిరి. కాకినాడనుండి టి. బి. ను నభిద్రుమ్యుగారు పోలీస్టాండి వెంటకరమునొక్కరూ, చెలికాని రామరావు గారు కుండికొండ వీరభద్రద్రుమ్యుగారు వచ్చియుండిరి. వీరందరు మద్యపాననిషేధము శిక్షకు ఉద్ద్యమమును గురించియు, లాటిప్రయోగములూ, శిక్షలూ, కాల్యులు మొదలగు ఆక్రమహక్కులను గురించియు ఉపన్యసించిరి సభ్యుల స్వ్యావశ్యకతను దేకముచేయుచున్న విశ్వప్రయత్నమును విపులపరచిరి. అధ్యక్షునికి వందనములతో సభ ముగిసెను.

(బి.వి.లేఖరి.)

విదేశవాక్యము

భారత సక్రమ రాజ్యాంగ ప్రభుత్వము శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

నిజ మగు కేంద్ర పార్లమెంటును నెలకొల్పవలెను

(మాటరు)

లండన్, ఆగస్టు 5:—ఇండియాలో సక్రమ రాజ్యాంగ విధానము అమలమగు ఏర్పడినది. ఎన్ని గాలివానలు వచ్చినను కదలదు ముదకు సహాయనిరాకరణోద్యమము గూడ కదల్చజాలదు. నేడు భారత రాజ్యాంగ విధానమునుగూర్చి చేయబోవు ఏమార్పులయందును బ్రిటిషు సంబంధము తొలగిపోగూడదని విద్యాధిపతులు భారతీయులు నమ్ముచున్నారు. ఇపుడు తిరుగబడినవారగు గన్పించుచున్నవారు గూడ బ్రిటిషు సంస్థలను నమ్ముచున్నారు. అయ్యది కావలె ననుచున్నారు. గతి కొద్దిరోజుల సంగతులను జూడ రాండుటేబిలు కథ వృథాగాదని కన్పించుచున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వమున ఎగబెట్టిన అధికారమును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమున కిచ్చుటచే నైపుననకదిక వ్యర్థమైనది. ఇండియాలో నిజమగు కేంద్ర పార్లమెంటుసభను నెలకొల్పవలెనని శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ఆగస్టు 5 తిరుగల వేసవిసాతకాలయం దుపన్యసించుచు చెలికానేసిరి.

విరిపు ప్రజలు-హోమురూలు

విరిపు ప్రజలు చిక్కులను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు దెచ్చి తెట్టనివో వారికి హోమురూలు ప్రభుత్వము వచ్చెడిదేగాదు. కష్టములేనిదే పునఃపృథ్వి యుండజాలదు. ఇండియాలో ఇపుడు బయలుదేరిన కష్టపరిస్థితులు మంచివిగాకపోయినను ఏవో ఒకమార్పు చిక్కులొండవలసినదే. ఇది ముఖ్యము ఫెడరల్ విధానమును పూర్తిగ శాస్త్రీగారు ఖండించిరి భారత దేశ భక్తికి నివేద్యుడ రాష్ట్రీయ దేశభక్తి క్రింద విడదీయ నెంచుటచే ఇండియాలో బ్రిటను గావించిన మంచినీ నాశనమగును. యూరపు సాదృశ్యమును ఇండియాతో పోల్చరాదని. ఇండియా ఇదివరకే యూరపుకంటె నిజమగు భాగముగ సామ్రాజ్యములో నున్నది. భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనాహక్కినినియును హక్కును గుర్తించి దీరవలెననిరి.

ఎన్నికలు నామినేషన్లు

మధురలో పోటీలేకుండ ఎన్నుకొనబడుట

మధుర, ఆగస్టు 4:—నేడు కాసనసభల ఎన్నికల పత్రముల పంపిణీ జరిగెను. మధుర నగరప్రాంతోద్యమమునకు ఎల్. కె. తులశీరామ, ఇ. ఎం. గోపాలకృష్ణశాస్త్రి, కె. ఆర్. వెంకట్రామయ్యగారు పోటీచేయుచున్నారు.

మధుర రామనాథు జిల్లాలో గ్రామముల ప్రాతినిధ్యమునకు పోటీలేకుండకేయుట రామనాథురాజుగారును తదితరులు పాటుపడి విజయమొందిరి. మధురజిల్లాకు యీ దిగువ ముగ్గురు పోటీలేకుండ విజయ మొందిరి:—పి. టి. రాజుగారు, రా. నా. పి. ఎస్. అలగననుచెట్టియారు, పి. సి. మత్తుచెట్టియారు.

రామనాథు జిల్లాకు ప్రాతినిధ్యముగ యీ దిగువవారు పోటీలేకుండ ఎన్నుకొనబడిరి:—టి. స. శ్రీనివాసయ్యంగారు, డి. బి. మురుగుప్ర చెట్టిగారు. దక్షిణ భూస్వాముల నియోజకవర్గమునకు నామినేషను కాగితములు పరిశీలించబడుచున్నవి. (కే. పి.)

కోయంబూరు ప్రాతినిధులు

కోయంబూరు 4:—కోయంబూరుజిల్లా మహాదీయేతర నియోజకవర్గమునకు నిలవిన ఆర్థులు అభ్యర్థులలో ముగ్గురు ఉపసంహరించు కొన్నందున యీ దిగువ ముగ్గురు పోటీలేకుండ ఎన్నుకొనబడిరి:—రా. బి. సి. ఎస్. రత్నంపతి మొదల్యారు, టి. ఎ. రామలింగ చెట్టియారు, నల్లలచిక్కరాయ మనెడియారుగారు. (ఆ. పి.)

ఈశ్వరేశ్వరగారు కాంగ్రెసులో చేరుట

ఇతడు మితవాద నాయకుడు అలహాబాదు ఆగస్టు 5:—మితవాద నాయకుడు ఈశ్వరేశ్వరగారు కాంగ్రెసులో చేరిరి. (ఆ. పి.)

సంధిరాయబారములకు ప్రతిబంధకము

బొంబాయి పోలీసువారిచర్యను మితవాదులు ఖండించుట

“యుక్తిలేక శాసనోల్లంఘనము పెంపొందించుట”

బొంబాయి, ఆగ 2:—పశ్చిమ భారతదేశము అసోసియేషన్ వారు యాదీను ప్రకటన గావించిరి:—దేశాభిమానులగు పెద్దలు తలపెట్టిన రాజీప్రయత్నములు సఫలముగలకు శాంతియుతముగ పరిస్థితులుగల టిప్పరముగ యీ సమయమున అధికారులు అనవసరముగ పోరాటము వృద్ధిపొందించునట్టి చర్యలను గడంకుట కీంఛమునా తంతియో చింతించునట్లు.

నిన్న సాయంకాలము జరిగిన ఊరేగింపు లిలవవార్షికోత్సవమునకు సంబంధించినది కాని శాసనోల్లంఘనమునకు సంబంధించిన ప్రబోధము కాదు. ఉత్సవము చౌపతిపద్ధతి ప్రారంభమయి, సాండుహర్ష ముతన మియగ అనేక వీధులగుండా శాంతిమగ నడచి బోరిబుద్ధునద్దకురాగా, బండ్ల రాకపోకలకు యిబ్బందికలుగనను కారణమున ఫోర్డు ప్రాంతములకు పోగూడదని నిషేధింపబడినది.

అనవసర నిషేధము

ఉత్సవమును పోనిచ్చినవో బోరిబుద్ధునందుండి పోరఫౌంటెనునకు పావుగంటలో పోయెడిది. ఎట్టి అల్లరి యుండెడిది కాదు. పోలీసువారు ఉత్సవమును నిషేధించుటచే దానికి అనవసరమగు ప్రాముఖ్యత నొసంగిరి. అందుచే బాహుళ్యము ప్రచారము శాసనోల్లంఘనమును ప్రోత్సహించు కలిగెను. ఉత్సవములోనివారు రోడ్డుపై కూర్చుండిరి. పోలీసువారు వారి యెదుట రాత్రితయ్య కూర్చుండిరి. వేలకు వేల ప్రేక్షకుల నాకర్షించిరి. చివరకు లాగిల ప్రయోగముచే చాలమందికి దెబ్బలు కలిగెను. కాంగ్రెసు నాయకులు పండిత మాలవ్యా, వల్లభాయీపటేలు మున్నగు వారు ఆరెస్తుకాబడిరి.

ప్రజలు శాసనమును ధిక్కరించుట యెంత నిందార్థమయినను ఫోర్డు ప్రాంతములకు ఉత్సవము రాకుండ నిషేధించుట అనవసరమనియు కేవలము అంకారమును ప్రకటించు కొనుటకే తేసిరినియు యీసంఘము వారు దలంచుచున్నారు.

ఇంక కొంచె మెక్కుడు యుక్తితో మెలంగినవో పరిస్థితులు చక్కబడెడివి. విభుత ఫలితములు చేకూరెడివి కావు. అట్లుచేయుక అధికారులు యిదివరకు కొంతకాలమునుండి చేకూరిన శాంతిని తిరిగి చెడగొట్టిరి. దీనివలన శాంతి నెలకొల్పుట యను రాజీ కుదురుటకును యిష్టపడకుండ ప్రతిబంధకము లేర్పరచువారు కొందరున్నారని అనుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. (ఆ. పే.)

డా॥ చెలికాని రామారావుగారి అరెస్తు

నూతన ఆంధ్రకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి

కాకినాడ, ఆగ 5:—డా॥ చెలికాని వెంకటరామారావుగారు జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి నేడుదయము అరెస్తు చేయబడిరి. ఆక్రమ సంఘసభ్యులగు శేషము. పెద్దాపురమునకు తనపైగల 157 సెక్కును కేసు విచారణకై మోటారుపై నెల్లరు నాటిఫియో 9 X. పోవుచుండగ పోలీసువారు అరెస్తుచేసి వారే పెద్దాపురం తీసుకొనిపోయిరి అని నందూరి వెంకటకృష్ణచౌచారిగారు తంతివార్త నంపిరి.

కీ॥ శే॥ జగన్నాథ ప్రసాద్ గారు

తమయూస్తి సంఘము విద్యాభివృద్ధికై యర్పించివైచుట

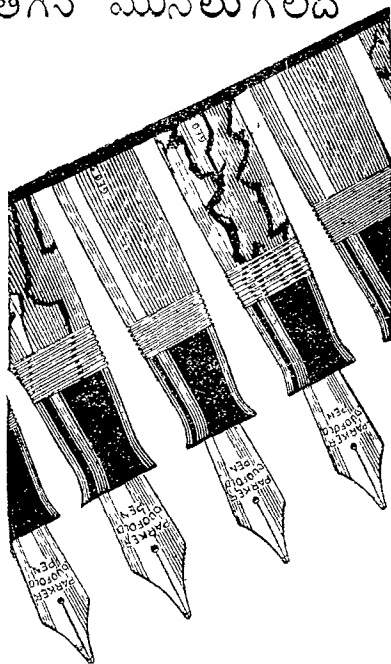
బెనారస్, ఆగ 4:—కీర్తిశేఖరలకు జగన్నాథ ప్రసాద్ గారు కాశీనివాసులు. కలకత్తాలో వారు బోగ్గవ్యవారమును సాగించుచుండిరి. మరణించుటకు పూర్వము తమయూస్తిసంఘము వివిధములైన విద్యాసంస్థలకు దానముచేయుచు వారొకవిల్లు వ్రాసియుండిరి. ఈ విల్లు ప్రకారము కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయమున కొక లక్షరూపాయలు, గురుకుల్ కాంగ్రెస్ (హరిద్యారము) ఏబిసేబ రూపాయలు, కలకత్తా జాతీయ విద్యాసంఘమునకు ఇరువదియైదువేలు, తక్కిన మరెన్ని విద్యాసంస్థలకు రు 1, 20,000 లు. కాశీలో నొక హైస్కూలును స్థాపింపవలయుననికూడ విల్లు చెప్పుచున్నది ఇందుకై ఫలితముగొని భవనములను నిర్మించుట కొక లక్షరూపాయలు పనియోగింపవలయును. ఎవరు హైస్కూలును నిర్వహించుటకై గురియొక లక్షరూపాయలను గవర్న మెంటు చెక్కుకోటిరూపాయలను నిలబెట్టువలెను. తక్కిన ఆస్తిసంతతు గవర్న మెంటు చెక్కుకోటిరూపాయలనే యించి అందువై వచ్చు ఆదాయమునో బెనారస్ డివిజన్లోని గ్రామములలో ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తికై వివిధయోగించుటకును కీర్తిశేఖరవిద్యాలయమువారికి స్వాధీనపరచవలయును. (ఆ. పే.)

కౌమోదకి పత్రికనుండి ధరావతు కోరుట

పత్రిక నిలిచిపోయినది

నంద్యాలనుండి శ్రీయుత గాడిచర్ల హరిపర్వోత్తమ రావుగారు మాక్కిట్లు తంతి నిచ్చుచున్నారు:—కౌమోదకి పత్రిక ప్రకాశకునివద్దనుండి డ్రెస్ అర్డి నెన్సుక్రింద రు 1000 ల ధరావతు కోరబడినది. అందుచే పత్రిక ప్రకటింపబడదు. ముందుగా ధరావతు నడుగవలసి వచ్చునని ప్రభుత్వమువారు తెలియబరచియుండలేదు. ధరావతు అడుగుటకు కారణములైన వ్యాసములుగాని మరి తక్కిన వ్రాతలుగాని ఉదాహరింపబడలేదు. కొలదిలోజులముందు గవర్న మెంటువారి కరపత్రములను ప్రకటింపవలసిన దని కోరగా ప్రకాశకు డట్లు చేయుటకు నిరాకరించెను. ఈపత్రిక మొట్టమొదట నాసంపాదకత్వము క్రింద పత్రికపత్రికగా నుండెడిది. ఇప్పు డిది మాసపత్రికగా నున్నది. శ్రీయుత కౌమోదక బ్రహ్మణ్య శర్మగారు ప్రస్తుతము సంపాదకులుగా నున్నారు.

ప్రతిపనికి తగిన మొనలుగలది

పార్కర్ ధ్యూఫోల్డ్ పాస్ పెన్ పెన్ యందరిచేతులకు తగియున్నది. సర్వవిధములగు వ్రాతలిప్తులకు సరిపోగల్గిన పాల్గిలు గలవు. డబ్బును తగిన కలము.

మీ దుకాణదారుగారు పార్కర్ ధ్యూఫోల్డ్ కలమును ప్రకాశముగ విమరంగులలోను నవీనపలుపు, పెరల్ రంగులలోను చూపగలడు.

పార్కర్ నమ్మ గుకాణములు ఎమ్. హుస్సేన్ ఆర్ అండ్ సన్స్, బందరువిధి, మద్రాసు. జలాల్ అండ్ సన్స్, రెటూనుబజారు, మద్రాసు. పి. ఆర్. సన్స్, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు. అడిసన్ కంపెనీ లిమిటెడ్, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

ధ్యూఫోల్డ్ ఎస్. ఆర్. రు. 25-0-0
“ జె. ఆర్. 18-0-0
“ రెడ్డి 18-0-0

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు: డాక్టర్ అండ్ సీమోర్ లిమిటెడ్, బొంబాయి, కలకత్తా, మద్రాసు, డెల్లీ, లాహోరు, కరాచి.

బెజవాడ తాలూకా బోర్డు

ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నిక

బెజవాడ, ఆగ 4:—య. రా. రా. శ్రీ. కొల్లిపర వెంకటమాణిక్యరావునాయుడుగారు బెజవాడ తాలూకా బోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ నేడు తాడిగడపలో జరిగిన సభయందు ఎన్నుకొనబడిరి.

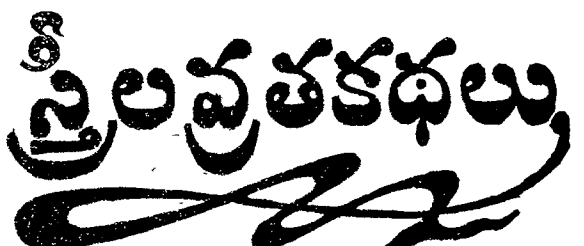
(ఒకవిలేఖరి)

కొక్కోకము అను శరీరమ రక్షాస్త్రము

64 చిత్రపటములతో ధర రూ. 1-0-0

ఆంధ్రభాషలో ఇట్టి శృంగార రహస్య శాస్త్రము ఎవరివల్లను బహిరంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. దీనిలో శ్రీ. పురుషోత్తమ కావలసిన అనేక మర్మములు 64 చిత్రపటములతో ముద్రించుచున్నాము.

ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెని, సామలకాడపేట పోస్టు, మదరాసు.

(నోములకథలు)

1-2-3 భాగములు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి ఈ మూడు పుస్తకములయందును స్త్రీలు నిత్యమును వట్టు నోములు, వానికథలు, ఉద్యాపనములు 97 కలవు ఈనోములు ప్రతి హిందూస్త్రీకిని ముఖ్యముగా కావలసినవే. ఈపుస్తకము లన్నవనులు పాడుచేసికొని యిరుగుపొరుగువృత్తుల నాశ్రయించి తిరుగనక్కర లేకుండ తాను స్వయముగ కథ చెప్పుకొని ఆత్మతలు వేసికొనవచ్చును. చదువు రానివారు నైతము ఎవరిచేసిన చదివించుకొని నోము పట్టవచ్చును. ఇది యింటింట నుండఁగల యిలువేల్పు. దీనివల భాగము 1-కి 0-6-0. 3 భాగములు ఒక్కసారి తెప్పించుకొనువారికి రు 1-0-0 మాత్రమే. పోస్టేజి ప్రత్యేకము. మొత్తముగా తీయు వర్తకులకు మంచి కమిషను ఇయ్యబడును బాలాంతపు వేంకటరావు, గ్రంథకర్త, సితాపురము.

విద్యోగివరు రిస్టువాచ్

రిస్టువాచ్ ధర రూ. 5-8-0. విద్యోగి పాకెట్ వాచ్ 12 ఇంచ సామానులతో ధర రూ. 4 0-0. తపాలవార్జి ప్రత్యేకము.

ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెని, సామలకాడపేట పోస్టు, మదరాసు.

స్వదేశీబట్టలు

పందలపాకమిల్లు తెలుపు ఎరువునూలుతో చేతిమగ్గుములమీద తయారుచేయబడిన 20½ నెం. 40 నెం. 14 బట్టలు మా దగ్గర చౌకగా అమ్మబడును. పూర్తి వివరములకు వ్రాయుడు.

(M. P.) శ్రీ పీఠాస్వామికంపెనీ, కాకినాడ.

గుజరాత్ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘ సోదా

దర్శనలో కరపత్రములు 1800 తీసికొని పోవడుట

అహమ్మదాబాదు, ఆగస్టు 2:—పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటు పోలీసు ఉద్యోగియు, అయ్యుపాణులకు పోలీసులు గొందరు ఈరోజు మహమ్మదాబాదు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యాలయమును ప్రవేశించి సోదాచేసి దర్శనలో కరపత్రములను తీసికొని పోయిరి. ఆంగ్ల పుస్తకముయొక్క 1800 ప్రతులను తీసికొని పోయిరి. ఉత్తరువులు లేకుండా ప్రచురించిన యితర కరపత్రములను ఒకటైపు తెచ్చి రెండు దూప్తి కేటర్లను ఆ ఆధర్వజ్ఞాన్యూస్ పీటు ఆరి నెన్న క్రింద తీసికొనిపోయిరి. ఇవనుతాత్పర్యము నందలాలోగారి యింటిలోను, ఇన్స్ రామ్ సిద్దిఖాన్ పాండురావు గారి యింటిలోను ఆసయముననే సోదా జరిగెను. పీరిడ్లకు కాంగ్రెస్ నేపకులు, గుజరాత్ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యాలయముయొడలు చాలమంది ప్రజలు చేరియుండిరి. వీరిని కాంతి సైనికులు కాంతముగ నుండునట్లు చేసిరి. (ఆ. (కెన్.))

అహమ్మదాబాదు మెడికల్ స్కూలులో హరితాళము

విద్యార్థులు తమూపణ కోరుటకు నిరాకరించుట

అహమ్మదాబాదు, ఆగస్టు 2:—మెడికల్ స్కూలు విద్యార్థులు మూడురోజులు హరితాళము గావించిరి. ఇందులో యిదివరకు పాతకాలా విద్యార్థియై, కానకొల్లంనుండి న్యూమందు సాను భూతి జూపినందులకు సివిల్ ఆసుపత్రిలోనుండి బర్త్రాఫ్ చేయబడిన శుక్ర దేవసింగుగారికి రెండు రోజులు ను మూసి వేయబడిన నాగపుర మెడికల్ స్కూలు విద్యార్థుల యెడల సానుభూతి జూపుచు ఒకరోజు హరితాళము చేయబడెను. హరితాళము గావించిన విద్యార్థులు 5 వ తారీఖున వ్రాతము లకముగా తమూపణ చేప్పుకొనుటనని సివిల్ ఆసుపత్రి నుండి అజ్ఞాపించెను. కాని తమూపణ యివ్వరాదని విద్యార్థులు తీర్మానించిరి. (ఆ. (కెన్.))

అహమ్మదాబాదు మునిసిపాలిటీ

ప్రభుత్వమువారి ఋణములోనుండి తమడబ్బును తీసివేయుటకు తీర్మానములు

అహమ్మదాబాదు, ఆగస్టు 2:—గవర్నరు మెంటు ఋణములో మునిసిపాలిటీవారి డబ్బు మూడులక్షల రూపాయల నుంచవలెనని సాయసంఘమువారి తీర్మానమును రద్దుచేయుటకు యికముందు ప్రభుత్వ ఋణములో మునిసిపాలిటీవారి డబ్బును ఉంచరాదని తీర్మానించుటకు చాలమంది సభ్యులు నోటిపేర్లు వేశారు. (ఆ. (కెన్.))

షైలెటులో విక్రేటింగు

రైలుబండి పోవుచుండగా యెక్కవలెనని పోలీసులు శాంతివైదికుల నడుగుట

శాంతి సైనికులమీద రైల్వే ఆక్రమింపకేసు షైలెట్, జూలై 20:—పి కె గుంటు చేసి నందుకు థెంమాంగలోకి ముది శాంతిసైనికులు అరెస్టు చేయబడిరి. పోలీసులు వారిని షైలెటుకు తీసికొనిపోవుచు థెంబింజంగునైవనుకు 100 గజములదూరములో పోవుచున్న రైలులో యెక్కవలెనని శాంతిసైనికులను వారు కొరిరి. శాంతి సైనికులు పోలీసులు ఆ జైల్ పించిట్లుచేసిరి. గార్డు యాసంగతి చూచెను. రైలు షైలెట్ నేడును చేరిన తరువాత టి కె టులేనందుకును, పోవుచున్న బండి యెక్కినందుకును వారు రైల్వే ఆక్రమనమునందలి అరెస్టు చేయబడి నైవను లోకి గంటలుంచబడిరి. తరువాత వారు ఆ డివీజన్ లో జైల్ మేజిస్ట్రేటు యొడలు చూచిన పట్టుబడి పోలీసులతోను చేయబడిరి. (శ్రీ (కెన్.))

విట్టి కమిషన్ సభ్యునికి 6 నెలలు కఠిన శిక్ష

పి కె గుంటు నేరమునకు ఇనబోదు, జూలై 21:—భారతదేశపు పరిరిక్షకులను విచారించుటకై విట్టి కమిషన్ యిచ్చటికి వచ్చినప్పుడు దాని లో సభ్యులుగా చేర్చుకొనబడిన పి కె గుంటు నేరమునకు పి కె గుంటు చేరిన నేరమునకుగాన అరెస్టుచేయబడి 6 నెలలు కఠిన శిక్ష విధింపబడెను. (శ్రీ (కెన్.))

పంజాబు

14 వందల బాలునిపై రాజద్రోహ నేరము

లాహోరు, ఆగస్టు 2:—చిరంజీవ్ సింగు అను పరువా లుగొండ బాలుడు పోలీసుదళములకు రాజద్రోహ ప్రచారము గావించెనని 124 ఏ, 181, 121 సెక్షనులంద వానిపై నేరములు మోపిరి. విచారణలో రావప్పిండి ఆదేవుల్ మేజిస్ట్రేటు ఒక్కొక్క సెక్షనుక్రింద 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధించెను. 3 శిక్షలును ఏక లయననే ఆనభవింపవలెను. (ఆ. (కెన్.))

లరడాబాదు యుద్ధసంఘ కార్యదర్శి అరెస్టు

లాహోరు, ఆగస్టు 2:—లరడాబాదు (లాహోరు) యుద్ధ సంఘ కార్యదర్శి కలీఫా ఫజల్ ద్దీన్ గారిని ఈ దినం సాయంత్రం అరెస్టుచేసిరి.

మరియొక అరెస్టు

లాహోరులో నాల్గవవార్డు కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి యు షిశ్వందర్ నాథగారిని అరెస్టుచేసిరి.

విలక్వాల్ తపాలాజవాను హత్య కేసు

లాహోరు, ఆగస్టు 2:—విలక్వాల్ తపాలాజవాను హత్య కేసులో నేడు మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటు చాదర్ రోషన్ బాల్ గారిముందు మరొకత విచారణ సాగెను. ప్రాసిక్యూటర్ సాక్ష్యము కొంత దాఖలుచేయబడెను. బహుళ సానువారము నాడు నిందితుడు ప్రకటన గావించవచ్చును.

అసిస్టెంటు కమిషనరు హత్య

లాహోరు, ఆగస్టు 2:—ఫిరోజుపూర్ క్యాంటన్ మెంటులో అదనపు అసిస్టెంటు కమిషనరు సర్దారు అద్దన సింగుగారు వారిసేవకుడును హత్య చేయబడిరి. రెండవ సేవకుని పత్రాలేరు కారణము నిరూపణగా నున్నది. పోలీసులు పరిశోధన చేయుచున్నారు. (ఆ. (కెన్.))

లాహోరు సెంట్రలు జైలు విశేషములు

లాహోరు, ఆగస్టు 2:—సెంట్రలు జైలు అధికారుల ప్రవర్తనలపర్యై నేరాలోపల లెక్కములు “ట్రైబ్యూన్” పత్రికకు తెలియవచ్చుచున్నవి. కొన్ని దినములక్రింద, ఒక హిందూత్వదళ రాజకీయ శైలిగా నున్న బి.దు.నోకని జైలు లకు సెంట్రలు జైలుకు పోయెను. కొంతసేపావిడ జైలు బయట కామకొనయుండిన. పిమ్మట ఇరువురు జైలు ఉద్యోగులు ఆమెను తమసొంత నివాసములకుం గొంపొయిరి. ఆగ్రిడ 3 గంటలకుపైగా ఆమెను నిలిపియుండి, చివరకు ఆ రాజకీయశైలి సెంట్రలు జైలులో లేదనియును ఎక్కడకో మార్చబడెననియు తెలిసెను. (శ్రీ (కెన్.))

ముల్తాన్ జైలులో దురవస్థ

ముల్తాన్, జూలై 29:—ముల్తాన్ జైలు జైలులో 700 మంది చోటుగలను. కాని ప్రక్కము 1872 మంది ఖైదీ లచటగలరు. ముల్తాన్ సెంట్రలు జైలు స్థితిగూడ యిట్లే యున్నది. జైలు జైలు సామాన్యపు ఖైదీల కుపయోగపడునది. అందిప్పుడు రాజకీయఖైదీలు, విచారణ పొందుచున్నవారు సైత ముంచబడినారు. రాజకీయఖైదీలను కొట్టలే పెట్టినారు. “బి” తరగతి ఆహారమునకుకూడ సదుపాయములు పూర్ణము. (శ్రీ (కెన్.))

బి. కె. దత్తుగారి సోదరి

ముల్తాన్, జూలై 28:—బి. కె. దత్తుగారి సోదరి నిన్న సాయంత్రము గోపల్ డేవలయము మంత్రి ప్రేరకు బహిరంగముగా రాజకీయోద్దోష గావించెను. (శ్రీ (కెన్.))

నంకానాసా హేబులో 6 అరెస్టులు

షేక్పూర్, జూలై 29:—రైల్వే స్టేషన్ము 131 సెక్షన్ క్రింద నంకానా సాహేబునందు 6 అరెస్టులు చేయబడెను. ఆగస్టు యనవారిలో బి. నెల్లూరామ్ (కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షులు) హంసరాజ్ (కార్యదర్శి) గార్లు కలరు. మిగిలినవారు పలం ట్లెస్ ప్యారాలాల్ బబాజీ, బి. లాల్చంద్, కిషోర్ సింగ్, మిల్గిరామ్ గారలు, రైల్వే ఆవరణమున జాతీయవాదముల గావించుట పీరి యవరాధము. కాని స్టేషన్ ఇన్ ఛార్జ్ కొయ్యలతో ఏర్పాది యున్న కంచెకు బయటనే వీరు అరచిరినకూడ తెలియుచున్నది. (శ్రీ (కెన్.))

500 మంది సామాన్యపు కైదీల విడుదల

షేక్పూర్, జూలై 29:—అట్టకోట జైలులో 400 లేక 500 మంది ఖైదీలు తమ శిక్షకాలము పూర్తి గాకముందే వదలిపెట్టబడిన తెలియుచున్నది. దీనికి కారణము రాజకీయ ఖైదీలకు తావులేకపోవుట. (శ్రీ (కెన్.))

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

6 వ తేదినాడు కాకినాడలో జరుగును

బొంబాయి, ఆగస్టు 4:—ఆం. రా. కాం. సం. సమావేశము 6 వ తేదీ మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు కాకినాడలో సమావేశమగును. సమావేశమునకు శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గా రాహ్వనింపబడిరి. (ఆ. (కెన్.))

గుజరాత్ జైలు

కాంగ్రెసు నాయకుల కందరికిని జైలులు

గుజరాత్, జూలై 29:—గుజరాత్ లోని ప్రత్యేకపు జైలులో మొదటి రెండుకొనలకు ఖైదీలు కూడ బుగవారము నుండి నీ తరగతి ఆహారమునే భుజి చుచున్నాడు. ఆ ఆహారము అనారోగ్యకరమును అనుచితమునై యున్నది. అందువలన రాజకీయ నాయకులకు పూవుకు జబ్బు చేసింది. న్యాయ రామా నంద సన్యాసి గారికి నిన్న మునుముము ప్రారంభించెను. డా|| గోపీచంద్ర పండిత సంతానము - ర్దు చాలా జబ్బు పడి నారు. దేవీరామ గాంధీగారికి శిడబంబులు నొప్పులుగా నున్నది. మాలానా బాఫర్ ఆరీ ఖాను కు సెప్టెంబర్ క వఱకు చున్నది. ఇన్ని కష్టములును పయిన్నను నాయకులు తమ పంతము గొలువనిదే తమ నియమములు ప్రభుత్వ మువ్యవహరించే యీ పోరాటమును విడువరాదు. (శ్రీ (కెన్.))

కాంగ్రెస్ నాయకుల అరెస్టు

కలకత్తాలో హరితాళము

కలకత్తా, ఆగస్టు 4:—పండిత చంద్ర మోహనమాల వ్యామున్నగు కాంగ్రెస్ నాయకులను అరెస్టుచేసి నందలకు అసమ్మతి దెలుపుచు కలకత్తా నగరములో నిన్న హరితాళము జరిగెను. హిందూ దుకాణము లలో చాల భాగము మూసివేయబడెను. సహ్యాదీయ దుకాణములు తెరువబడియుండిన.

అరెస్టుయిన నాయకులను ప్రశంసించుటకుగాను విద్యాభ్యాస భారతద్రోహలో జూరెను. (ఆ. (కెన్.))

మాలానా అబ్దుల్ కలాం అజద్ గారు

కలకత్తాకు బయలుదేరి వెళ్లుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 4:—మాలానా అబ్దుల్ కలాం అజద్ గారు ఆదివారమునాడు సాయుకాలము ప్రాంతముమెయిలులో ఢిల్లీకివెళ్లిరి. అప్పటినుండి కలకత్తాకు వెళ్లి మరల 12 వ తేదీ నాటికి బొంబాయికి చేరుకొందురు. బయలుదేరుటకు పూర్వము “బొంబాయి ఈ ఉగ్ర్యము - ఆరంభమైనప్పటినుండియు ఆగ్ర సాసమున నిలిచినది. అది యిక ముంగురూడ తాసాసము నిలు కొనగల దని నానమ్మకము” అని వారు నుకీరిరి. (ఆ. (కెన్.))

బొంబాయి తిలక్ ఉత్సవము

శ్రీయుతులు గోవింద కాంతమూల వ్యా, కడిల్గర్ గార్లు పడుట

బొంబాయి, ఆగ 4:—శివారమునాటి లిల్క్ ఉత్సవము పై పోలీసువారు లారీలను ప్రయోగించినప్పుడు గోవింద కాంత మూల వ్యా (పండిత చంద్రమోహన మూల వ్యాగారి పుత్రుడు, కడిల్గర్) (ననకాల్ సంపాదకుల కె. పి. కడిల్గర్ గారి పుత్రుడు) గార్లు కు దెబ్బలు తగిలినవి. కడిల్గర్ గారికి చాల తీవ్రముగ దెబ్బలు తగులుట చే స్పృహ తప్పి పడిపోయిరి. అందుచే ఆయనకు ఒకనాడు కాంగ్రెసు వైద్యులయములోనుంచి చిరునాత ఇంటికి బ.పి.వై చిరి. అప్పటి నే ఆయన చికిత్స సంతుమున్నాడు. గోవింద కాంత మూల వ్యాగారికి ఆసుపత్రిలోనే చికిత్స పూర్తిగా జరిగినది. అందుచే ఇన్స్ డాయననుగూడ ఇంటికి బంపివై చిరి. (ఆ. (కెన్.))

పాటియాలా మహారాజగారిపై కేసు

మహారాజగారిపై నేరము ఋజువు కాలేదని

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన

కిన్న, ఆగస్టు 4:—పాటియాలా మహారాజగారిపై నారోపింపబడిన నేరములనుగూర్చి విచారించుటకు నియమింపబడిన షిట్టి పాటిక్ కమిటీవారి నివేదిక ప్రకారము మహారాజా గారు నేరము చేసినట్లు సాక్ష్యము ఋజువు చేయలేకపోయెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నాడు. (ఆ. (కెన్.))

గుంటూరువార్త

తూర్పు గోదావరిజిల్లా తొండంగి వాస్తవ్యులను పద్మనాయక నువంశజులును గంపలకూడెం రాజావారి సహ పంధువులు నగు యివ్వంగటి నారాయణరావుగారిని గాంధీ టోపిగించినందుకు 8-7-30 తేదీన అరెస్టుచేసి సదరు తేదీన గుంటూరు జైల్ మేజిస్ట్రేటుగారు రి మూసమును శిక్ష విధించి బి. క్లాకు జొంగిరి.

యిరుగంటి వెంకటరంగారావుగారు.

లక్ష్మీ

కాంగ్రెసు నాయకుల ఆరెస్టులు

లక్ష్మీ, ఆగ 8-కు దినం మధ్యాహ్నము హజరత్ గంజి గుండా ఒక ఊరేగింపు తీసికొనిపోవుటకు ప్రయత్నములు జరిగెను. ఈ సందర్భములలో లక్ష్మీ కాంగ్రెసు నియంతృత్వ గారును పట్టణ కాంగ్రెసు పంపాధ్యక్షులు మాలానా అబ్దుల్ హాలీముగారును, వలంబీర్ల వాయుడు హరిదాసు దత్తుగారును, జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి బాబుభేను ప్రసాదు గారును పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి జయగోపాల్ తాండవ్ గారును మరి 8 మంది కాంగ్రెసు ప్రముఖులును నేడు పీనలుకోడు 151 నెక్స్ వీక్రంద ఆరెస్టు చేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

ప్రమోద సంవత్సరమందు
అధికమాసము లేదు

22-7-1930 తేదీ ఆంధ్రపత్రికయందు బ్ర. శ్రీ. కృష్ణ విశ్వపతిశాస్త్రిగారిచే ప్రకటింపబడిన 'అధికమాస చర్య' యను వ్యాసమునకు విమర్శ:-

1. నేను మేమిది రాశ్యారంభ బిందువులకు చలనమున్నదని యిదివరకే ప్రయోగించితిని. నేనే యనలే! యెవ్వరైన నది సమ్మతింపక పోయిలేదు. కాని రాశ్యారంభ బిందువులకు చలనమును నే నంగీకరించినట్లు శ్రీ శాస్త్రిగారు వ్రాసిరి. ఎచ్చట ఎప్పుడు అట్లు సమ్మతించితిరో తెలుపగోరెద.
2. బ్ర. శ్రీ. సుబ్రహ్మణ్య సిద్ధాంతిగారి వ్యాసమును, దానికి నే నొసంగిన ప్రత్యక్షతరమును పరిశీలించి 'అధికమాస నిర్ణయమునకు చలరాశి సంక్రాంతిని స్వీకరింపవచ్చునా? కూడదా?' యను సారాంశ మొక్కటిగను తేలుచున్నట్లు వ్రాసిరి. నా వ్యాసమున అట్టి సంక్రాంతి లభింపనిర్ణయ నిర్ణయముని నిష్పన్న గా వ్రాసినను పరిశీలనచేసిన మీరికి మా వాదములలో నీ సందేహ మెట్లుదయించెనో తెలియదు.
3. ప్రమోదసంవత్సరమున భాద్రపద మధికమాసముని మాత్రమే శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య సిద్ధాంతిగారు వ్రాసిరి గాని దానికి గణితోపపత్తులతో వారి వాదము నుపపాదించలేదు. అట్లుపపాదించినచో నేను దానిని ఖండించుటకును, నా వాదమును సిద్ధాంతీకరించుటకు సిద్ధముగానే యున్నాను. కాన ప్రభువును ప్రమాణగణితోపపత్తులచే యీ భాద్రపద మధిక మాస మను వాదమును శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యసిద్ధాంతిగారుపపాదించుటకు బాధ్యులు.
4. "వేద నిర్ణయరేఖ" అను నాచే రచింపబడిన శ్లోకమును శ్రీ విశ్వపతిశాస్త్రిగారు తమ వ్యాసముందుపహించిరి. దానిలో నేను అధికమాస లక్షణముగాని తత్సంబంధ సిద్ధాంత మేదియోననుగాని చేయలేదు! అట్టియెడ నా శ్లోకము నెందుల కుదరగించిరి? వేదనిర్ణయ యిప్పుడు సాయ నుడు ను, సకలకర్మ సంస్కృతుడును అని నే నిప్పుడును యొప్పుకొనుచున్నాను. కాని అట్టి సాయవార్క సంక్రమణములు అధికమాస నిర్ణయార్థములు గావనిమాత్రము వ్రాసితిని.
5. మరియు వాపంచాంగమున మూర్ఖునికి భాద్రపద మాసమున చలరాశి ప్రవేశము వ్రాయలేదుగాని రాశి ప్రవేశమును వ్రాసియుంటిని. "భాద్రపద బి ౨ మంగళవారమున ఉభ ౨ వషరకావర్తన" అని వ్రాసియుంటిని. అట్టి సంక్రమణములే యధిమాసనిర్ణయార్థములు. సాయవార్కసంక్రమణములచేతనే యధికమాస నిర్ణయము చేయవలెననుటకు మీరు ప్రమాణములను చూప బాధ్యులు.
6. మీరు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యసిద్ధాంతిగారిని ప్రశ్నింపగా వారు చూసిన ప్రమాణములలో నొకటియైనను అధికమాస నిర్ణయముకు గరించి కాన్పింపదు. అన్నియు మేమిది రాశ్యారంభ బిందువునలమును గూర్చియు తత్తత్సంక్రమణ పుణ్యకాల సాధనమును గూర్చియు చెప్పుకొన్నవిగాని యధికమాసనిర్ణయమున కవి ప్రమాణములు కావు.
7. ఇంతేగాక మీరికి సందేహమున్నయెడల మాశ్రీవిద్యా మందిరమునకు దయచేసిచో సందేహనివృత్తి చేయగలవని యిదివరకే ప్రకటించియుంటిని. మరియు నిప్పుడుకూడ నదియే వ్రాయుచుంటిని.
8. మరియు 20-7-1930 తేదీని శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య సిద్ధాంతిగారు నాకొక ముద్రిత ప్రశ్నపత్రిక నంపిరి. అయ్యది శ్రీశ్రీవిద్యాలయపరిషత్ ప్రశ్న పత్రికవలె నున్నది. దానియందైనను వారివాదము నుపపాదించక, ప్రమాణములను చూపక, కొన్ని ప్రశ్నలనుమాత్రము నన్ను సమాధాన మిచ్చుని కాబోలు సంపించిరి.

శ్రీ శ్రీ వేంకటరామసిద్ధాంతి,
భాగింకోట సంస్థానాధీశ్వరశర్మ.

జైలునుండి మహాత్ముడు వ్రాసిన లేఖ

డైరీ వ్రాసియుంచుకొన గోరుట

జైలునుండి మహాత్ముడివారి వ్రాసిన యుత్తరములో దినచర్యకు గూర్చిన డైరీ వ్రాసియుంచుకొనుట యవసరమని చెప్పుచు నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

"అది (డైరీ) నాకయ్యాలమైనది. సత్యాగ్రహమున నిరంతరముగ కనిపెట్టియుండు పహారేదారు వంటి దది. తాను పనిచేయు సంగతిని గూర్చియు తన వ్యక్త కాలక్షేపమును గూర్చియు సరళహృదయుడగు నా డెందు వ్రాయక తప్పదు. వితే ఒక్క-మరతు మాత్రమున్నది. మనము సత్యపరులమై యుండవలెను. అట్లు కాని నా డెది దొంగ నాణెమువలె నిరంధ్ర కమై పోవును. అందు సత్యమే యున్నచో, వెంకి బంగార ములకంటె కూడ ప్రశస్తమిది."

అటుపై సత్యమును గూర్చి మహాత్ముడి క్రింది విధమున వ్యాఖ్యానము గావించుచున్నాడు

భగవంతుడే సత్యమనుటకన్న సత్యమే
భగవంతుడనుట యుక్తము

సత్య శబ్దము సత అనునదనునది పుట్టినది. ఈశ్వరుడు నకు ఉండు అనియర్థము. కావున సత్యశబ్దమునకు ఉండుటయని యర్థము. అనగా సత్యమునకు తప్ప మరియొకదానికి స్థితియే లేద న్నుమాట. కావుననే భగవంతుని సత అందురు భగవంతుడే సత్య మనుటకన్న సత్యమే భగవంతుడనుట యుక్తము. సత్యమెచ్చట నున్నచో అచ్చటనే నిష్కల్మషమైన నిరాడంబరమైన జ్ఞానము గూడఁబడు. సత్యమెచ్చట నిష్కల్మషమైయుండనో అచ్చట జ్ఞానముండనేయుండును. అందులకే ఈశ్వర పదమునకు వెనుకంటె చిద్ జ్ఞానము గూడ అనునరించి పోవుచుండును. ఎచ్చట వాస్తవముగ జ్ఞానముకలదో అచ్చటనే యానందముగూడ కలదు. దుఃఖమున కచ్చట స్థానము లేదు.

సత్యపూజ భక్తుని ప్రాణముల గాంతీంచును

"సత్యమెట్లు శాశ్వతమో ఆనందమగూడ నట్లే శాశ్వతము. అందుచేతనే భగవంతుడన్న సత్యము, లేజము, అనందము అని యర్థము సత్యాగ్రహమున త్యాగమును వాంఛించుచు, కావున సత్యాగ్రహమున బాధల ననుభవించవలసి యుండును. ఇంతేకాదు. దానికై ప్రాణముగూడ నర్పింపవలసి యుండును. స్వాధీనపరత్వమునుండి మనము సంపూర్ణముగ ముక్తుమై యుండవలయును. ఇట్టి స్వాధీనహితమున నన్వేషణములో ఈనాటివరకు, విఫలప్రయత్నములేనా రొక్కరును లేరు. సత్యపూజకు భక్తుని ప్రాణముల గాంతీంచును. హరిశ్చంద్రుడు, ప్రహ్లాదుడు, రామచంద్రుడు, ఇమాం హన్మన్, హుస్సేన్ కై ప్రసవస్వామిలు, మున్నగువారి యుదాహరణములు మనమున జట్టించుకొని స్త్రీలు, పురుషులు, బాలుకు, ఎల్లరును, సత్యమునుగూర్చి ధ్యానింపదగును. ఆహా! ఎట్టి ఆనంద మిది. సత్యస్వరూపుడగు నీభగవంతుడు నాకొక రత్నచింతా మణి అందరకు నట్లే యగుగాక." (హిందూ)

కుర్తాలలో గొప్ప అపాయము

తండ్రి కొడుకు లిద్దరును జలసాలములోబడి మురణించుట

మధుర, ఆగ 8:—కుర్తాల జలసాలమునందు స్నానముచేయుచు, గురువారమునాడు మధురనివాసి యగు నొక నాదార్ కులకుడును, అతనిపుత్రుడునుగూడ ప్రాణముల గోల్పోయిరి విపరీతతేజముతో జలధారపడుటచే కష్టవాడందు మునిగిపోయెను. పుత్రుని సంగతీంచుటకై తండ్రిగూడ నందు దుమికెను. ఇరువురును మరణించిరి. కొంతసేపటికి తరువాత ఈ సంఘటనము పైవారికి తెలియవచ్చెను. వారికి శోభరములను రెంటిని మరునాడు కైతీసిరి. పోలీసువారు తమ మామూలు విచారణ సాగించుచున్నారు. (హిందూ)

సంయుక్త రాష్ట్రము

కాశి

బాలగంగాధరతిలకుగారి నిర్వాణ దినోత్సవము
వెనారను, ఆగ 1:—నేడు బాలగంగాధర తిలకుగారి నిర్వాణ దినోత్సవము జరుపబడెను సాయంత్రము పురభృథ మన ఆపుణ్యపురుషుని అమూల్యులగు దేశసేవకు స్తుతించుచు ఉపవాసములు గావించబడెను.

సం॥ రా॥ లో 1600 అరెస్టులు

వెనారను, ఆగ 1:—రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీవారి లెక్కల ప్రకారము సంయుక్త రాష్ట్రములందు 1600 మంది కానన్లొంఘునోద్యమ సందర్భమున కైబకు పోయినది తెలియచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

విదేశవాసులు

అమీజాకానక కన్య

క్రొయిడక్ జేరుట

(రూటరు)

లండన్, ఆగ 4:— 7 విమానములతో అమీజాకా సక్ కన్య క్రొయిడక్ జేరెన. బ్రహ్మాండముగ ప్రజలు ఆహ్వానించిరి. భాంధ్యకప్రభువు అధికారరీతిని సత్కరించెను. ఇతడు వైమానిక మంత్రి యగుటచే ప్రభుత్వముతరపున ఆహ్వానించెను. మార్గము బాండ్వీల్లకన్య గూడ ఇందు బాల్గానెను.

అస్త్రీలియా నాకావ్యాపారము నంతను ఇంచితప్రభువు కొన నుద్యమై యున్నారను సంగతి అసత్యమని కిల్సింటు ప్రభువు చెలుపుచున్నాడు.

వార్తచెల్లెరు వైమానికులు శిగుటకు చోటులేక మాండ్రిలుకు పోవుచున్నారు.

అఖిలభారత ముసల్మాను

శాసనసభ్యుల సంఘము

వరీస్ అమీరాలీగారి రాజీనామా

(రూటరు)

లండన్, ఆగ 8:—ఉద్యోగమునుండి విరమించిన వరీస్ అమీరాలీ (వి. సి. ఎన్.) గారు భారతదేశ మసల్మానుల యభివృద్ధికోటకు అనర్గళముగ పాటుబడుటకు భారతవ్యవహారములగుర్చి చర్యలలో స్వేచ్ఛగ వ్రాయుటకును పిలుగ నుండుటకు ఇంగ్లండులోనున్న అఖిలభారత ముసల్మాను శాసన సభ్యులసంఘమున తన సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి.

లండనునాకాదళ ఒడంబడిక ననుసరించి ఆ మెరికా ప్రభుత్వమువారు రెండు యుద్ధనౌకలను చీల్చితేయ నిశ్చయించిరి. దీనివలన ప్రతిసంవత్సరము ఆధము 4,00,000 డాలరుల ఖర్చైన తగ్గును.

నమె

(రూటరు)

లిటీ, ఆగ 8:—ఎక్కువ వేతనములు గావలెనని లిటీ నేతపనివాండ్లు (ఫ్రాంకు) సమ్మెకట్టిరి.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయముయొద్ద పి కేటింగు

వెనారను, ఆగ 2:—యువజన మండలివారు తీవ్రముగా పి కేటింగు సాగించుటచే ప్రభుత్వమువారి రాజీకాల్జిలోను హిందూ విశ్వవిద్యాలయములోని కాలేజీలలోను పాఠములు నిలిపివేయబడినవి. పి కేటింగు సాగింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

సరస్వతీ వైస్సునుండి ధరావతు కోరుట

వెనారను, ఆగ 2-ఒక మాసపత్రికను ప్రయోగించు సరస్వతీ ముద్రణాలయమునుండి రు 1000 ధరావతు కోరబడెను. ముద్రణాలయము ధరావతు చెల్లింపక, మాసివేయ దలచుకొని నది. (ఆ. ప్రె.)

పారిజాతాపహరణము

శ్రీయుత నాగపూడి కుప్పస్వామయ్యగారిచే విరచితముగు పరిమళోల్లాస మను చక్కని వ్యాఖ్యానముతో గూడినది. ధర రు. 3-0-0

శ్రీరామ పట్టాభిషేక నాటకము

శ్రీయుత విద్యాన్ పాతాళభేది సుబ్రహ్మణ్యకవి గారిచే రచింపబడినది. ధర రు. 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

సన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం॥ ఆగస్టునెల 5 తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

విద్యుత్తులు

మసూరీ	కా. 45 కలది	12 8 0	13 4 0
మసూరీ	కా. 42	12 14 0	13 0 0
మసూరీ	కా. 46	14 0 0	15 8 0
మసూరీ	కా. 164	8 12 0	9 0 0
మసూరీ	కా. 17	14 0	18 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందుల	కా. 1-5 ర 205	12 12 0	14 0 0
కందుల	కా. 1-5	18 4 0	15 0 0
కందుల	కా. 1-5	18 4 0	14 0 0
కందుల	కా. 1-5	15 4 0	16 0 0
కందుల	కా. 1-5	7 2 0	7 4 0

3. నూనెపప్పులు

నూనెపప్పు	కా. 1-5	105 0 0	110 0 0
నూనెపప్పు	కా. 1-5	14 0 0	19 0 0
నూనెపప్పు	కా. 1-5	86 0 0	88 0 0
నూనెపప్పు	కా. 1-5	98 0 0	83 0 0
నూనెపప్పు	కా. 1-5	87 8 0	89 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

చిల్లరపప్పు	కా. 1-5	86 0 0	89 0 0
చిల్లరపప్పు	కా. 1-5	88 0 0	50 0 0
చిల్లరపప్పు	కా. 1-5	98 0 0	105 0 0
చిల్లరపప్పు	కా. 1-5	28 0 0	85 4 0
చిల్లరపప్పు	కా. 1-5	24 0 0	40 0 0
చిల్లరపప్పు	కా. 1-5	24 6 0	24 10 0
చిల్లరపప్పు	కా. 1-5	24 8 0	85 0 0

5. ఇనుము

ఇనుము	కా. 1-5	80 0 0	81 0 0
ఇనుము	కా. 1-5	24 0 0	80 0 0
ఇనుము	కా. 1-5	24 0 0	80 0 0

6. నూలు

నూలు	కా. 20	6 2 0	6 2 0
నూలు	కా. 6	8 6 0	8 6 0
నూలు	కా. 20	5 11 0	5 11 0
నూలు	కా. 40	7 8 0	7 8 0
నూలు	కా. 4	8 0 0	8 0 0
నూలు	కా. 44	4 8 0	4 8 0
నూలు	కా. 20	5 9 0	5 9 0
నూలు	కా. 20	5 18 0	5 18 0
నూలు	కా. 20	5 10 0	5 10 0
నూలు	కా. 24	6 4 0	6 4 0
నూలు	కా. 28	6 12 0	6 12 0
నూలు	కా. 80	8 9 0	8 9 0

7. రోహములు

రోహము	కా. 100	47 10 0	50 9 0
రోహము	కా. 1-5	21 8 0	21 13 0
రోహము	కా. 1-5	18 10 8	18 10 8
రోహము	కా. 1-5	2(8 0 0	210 0 0
రోహము	కా. 1-5	265 0 0	270 0 0

8. రంగులు

రంగులు	కా. 1 రం	0 10 0	0 10 0
రంగులు	కా. 14 రం	1 10 6	1 10 6
రంగులు	కా. 38 రం	1 0 9	1 0 9
రంగులు	కా. 55 రం	1 8 0	1 8 0
రంగులు	కా. 1 అంద	1 8 0	1 8 0
రంగులు	కా. 1 అంద	8 4 0	8 4 0
రంగులు	కా. 1 అంద	1 0 6	1 0 6
రంగులు	కా. 1 అంద	1 2 0	1 2 0

“మీచర్త మునకు ప్రాణవాయువున్నాన మొసంగుడు”

సాంబర్యము వెన్యూసా మిగడలన నిలుపుకొనగ నూతనముగ మరల సంపాదించగలిగియున్నది. చర్తమునకు “ప్రాణవాయువు” స్నాన మొసంగగలిగియున్నది.

ఈ ప్రఖ్యాతిగాంచి యంటుకొనని మిగడ ఉష్ణప్రవేశములకు చాల నుపయోగముగ నుండును. ప్రతినీత్యము తప్పక వెన్యూసా నుపయోగించిన చర్తమును మృదువుగను ప్రకాశముగ నుండును. కృత్రిమ నామల కిడి నూతనతీవ మొసంగి యాకృతికి యావనము చేకూర్చి సూర్యరశ్మివలన కలుగు పగళ్లు, వికృతాకారము, చురుగదనము మొదలైన వాటిని తొలగించును.

ఆటలాడినతరువాతను దూరపుప్రయాణము మొదలైనవాటివలన చర్తమునకు కలుగు బడలికను, తొలగించి యీ వెన్యూసా సంతోషము నివ్వగలదు. ఈ ప్రాణవాయువును వీడియొండము. నగంధద్రవ్యము లమ్మునందరిచేతను ఓపర్జార్లో నుంచబడి రు. 1-కి అమ్ముబడును.

వశెంట్లు:— మె స ర్వు దా దా అం డ్ కో,

చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వెన్యూసా

VEN-YUSA

శాసనసభల యెన్నికలు

అభ్యర్థులకు కొన్ని ప్రశ్నలు

రాజమహేంద్రవరమునుండి శ్రీయుత న్యాయతి సుబ్బారావు పంతులుగారు మాకిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

“అయ్యా! రాజోవు శాసనసభల యెన్నికలకు చాల మంది అభ్యర్థులుగా నుండుటకై ముందుకు వచ్చుచున్నారు. ప్రధానము లగు సమస్యలపై వీరి యభిప్రాయములను ఓట్లగు తేలిసికొనియుండుటవలన. అందుచే అభ్యర్థులు ఈ క్రింది విషయములపై తమ యభిప్రాయములను ప్రకటించవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను.

1. పరివర్తనకాలమునకు సరిపడిన తాత్కాలికమైన మినహాయింపులతో గూడిన ఆధినివేశ ప్రతిపత్తి వెంటనే కావలయునని మీరంగీకరింతురా?

2. గవర్నమెంటు ఉద్యోగములలో ఏదైన ఒకసంఘమునకు చాలినంత ప్రాతినిధ్యము లేకపోయినచో తక్కిన అర్హతలనుగూడ చూచుకొని ఆ సంఘములోనివారికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత మీయవలయు నను సూచనతోసహా, ఈ ఉద్యోగములన్నియు పదవీ సంఘభేదములమీదగాక ఆయావ్యక్తుల సామర్థ్యముమీదను, అర్హతమీదనుమాత్రమే ఆధారపడియుండవలయునను నిధాంతము మీరామోదించెదరా?

3. నిమ్న బాతులవారి ఉద్యోగము లిచ్చువిషయమున, అందుకు తక్కిన అర్హతలగూడ సమానముగా నున్నచో, ఉద్యోగములలో తమవంతు తమ జనసంఖ్యనుబట్టి యొండవలయుననియు వారు కోరుకోరికను మీరంగీకరింతురా?

వారిని ఉన్నతబాతులవారితో సమానస్థితికి చేర్చుటకు కొంతధనమును ప్రత్యేకించి యించి ప్రత్యేకి సదుపాయము లేవైనచేయవలయునని మీరు సలహా నిచ్చెదరా?

4. గవర్నమెంటు ఉద్యోగములను ఇచ్చువిషయమునను నానిలో ప్రమాదము ఇచ్చువిషయమునను మదిరాను గవర్నమెంటువారు గావించిన నియమములు న్యాయమైనవియు, నానివల్ల సమర్థత యభివృద్ధి జేయవలయు మీరు భావించుచున్నారా? లేకపోయినచో మీరు శాసనసభకు ఎన్నుకొనబడినప్పుడు, ఈసందర్భమున మీరవలంబించదలచుకొన్న విధానమేది?

5. మికార్యక్రమమేమి? మీరు నూచింపబోవు పద్ధతులేవి?

6. మీయెన్నిక పద్ధతులలోగల ప్రధానములైన కేంద్రములకు బోవుచు, శ్రేణుల యిబ్బందులను గూర్చి తేలిసికొనుచుండుమని మీరు వాదనము గావించెదరా?

7. శాసనసభలో రాజోవు సమస్యలను పరిష్కరించు విషయమున మీ స్వాభిప్రాయమునే అనుసరింప గోరుచున్నారా, లేక, సాభిప్రాయ మేలాగున్నట్టికిని కేలము, మీరుచెందియున్న పక్షముయొక్క నియమములను మాత్రమే అనుసరింప గోరుచున్నారా?

8-80 } (సం) న్యాయతి సుబ్బారావు.

నెల్లూరు మునిసిపల్ చైర్మను ఎన్నిక

రావు సాహెబు గోవిందరెడ్డిగారు

నెల్లూరు, ఆగ 8:— శ్రీయుత లిక్కనరపు రామిరెడ్డిగారు నెల్లూరు మునిసిపల్ చైర్మనుకు రాజీనామా యొసంగి యుండిరి. ఆ సానమును భర్తీచేయుటకుగాను నిన్న 2-7-80 సాయంకాలము 5-80 గంటలకు పురపాలక సంఘ భవనమున అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరిగినది. ఆ ఎన్నికకు 24 మంది సభ్యులలో పాల్గొమ్మిది (19) మంది హాజరైరి. శ్రీయుత రావు సాహెబు అన్నదేవుల గోవిందరెడ్డిగారిని హమ్మర్ ఖాజామియా సాహెబుగారు ఉపహరించిరి. దీనిని గాదం చిన్నయ్యగారు బలపరచిరి. శ్రీయుత విన్నా రాజగోపాలరావు, బి. ఎ. బి. యల్. గారిని పురిగెళ్ళ ఆదివారాయణయ్య, బి. ఎ. బి. యల్. గారుపహరించిరి. దానిని, యం ఎస్. రాఘవన్ బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు బలపరచిరి. ఎన్నిక జరిగినది. రావు సాహెబుగారికి 10 (పది ఓట్లు) శ్రీ రాజగోపాలరావుగారికి (7) ఏడు వోట్లు వచ్చినవి. రావు సాహెబు అన్నిదేవుల గోవిందరెడ్డిగారిని ఎన్నుకొనినట్లు ప్రకటించిరి. మాతన అధ్యక్షుని పుష్పములాలంకృతులుగా చేసిరి.

ముగమూరు వెంకటరమణరావు బి. ఎ. బి. యల్., మహమ్మద్ బజారల్లి సాహెబు బహదూరు, పురిగెళ్ళ ఆదివారాయణయ్య బి. ఎ. బి. యల్. బడి గురువారెడ్డిగారు మాతన అధ్యక్షుని క్లాఫుంచుచు 17 (పదిహేడు) సంతకములుగా నెల్లూరు పురపాలక సంఘ సభ్యుడనియు, 12 వత్సరములుగా శ్రీ వీర విక్రమ సింహపురంబునకు (నెల్లూరు మునిసిపల్ ఉపాధ్యక్షుడుగా నుండిరియు చెప్పిరి.

రావుసాహెబు గోవిందరెడ్డిగారు జవాబుగా ఎట్టి పార్టీకి సబంధించక నాకేక్కిలిది తని చేసెదనని రి. నేను యీ సానము ఆక్రమించుటకు కారకులైన భవనమూరు మహమ్మదు యాహియాల్ సాహెబు బహదూరు కిని లిక్కనరపు రామిరెడ్డిగారికి కృతజ్ఞత తెలిపిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రదేశమున కొక ఖద్దరు సంఘము

శ్రీయుత వత్సవాయి రాయజగజతి వర్మగారు

మహాత్మా గాంధీగారి యుద్ధసూత్రానుసారమున ఆఖిల భారతవర్షముతోపాటు ఆంధ్రదేశము కూడ తన ధర్మమును గుర్రెరిగి పరాశక్తిలేకుండ తన కూడుకు కట్ట గుడ్డము సంపాదించుకొనుట అవశ్యకమని గ్రహించినదని చెప్పుటకు వివిధ ప్రదేశములలో బహులుదేరిన ఖద్దరు సంఘములే నిదర్శనము. ఇట్టి ఖద్దరు సంఘములపైని మంచిచెడ్డ విచారించుటకు ఆఖిలభారత చక్రాసంఘమువారి ఆంధ్రశాఖకు పూర్వమును ఆధికారము కలదు. సదరుసంఘమును కొరెనంటనే చక్రాసంఘమువారు తమ ఇనస్పెక్టరును పంపించి పరీక్షించి ప్రజల పశ్చిముల నిచ్చుచున్నారనిమాడ వినుచున్నాము గాని అభిమానోత్సాహముతో దేశముగొరకు పోలుపడు ఎవరాయకులు, త్యాగయూర్జులు చాలుంది శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమున దొరతనమువారి ఆతిథ్యము కొందుచుండుటనలను ఆఖిలభారత చక్రాసంఘమువారి ఆంధ్రశాఖలోగల మిగిలినవారు ఆకీకముగ తగిన కృషిచేయుటకు వీలు తక్కువగ నున్నటుల గాన్పించుచున్నది. ఇప్పుడు దేశమునందు వర్తకవ్యాపారము లన్నియు నానాటికి తగ్గిపోవుచున్నది. అందువలన చాలుంది సామాన్యులకు ఉద్యోగోపాధులు ఆధారముకూడ తగ్గిపోవుచున్నది. ఇట్టి సమయమున తీరము సార్థముకూడ కూడివచ్చుటకు ఇంత వరకు త్యాగముచేయని దేశాభిమానులు చేయదగిన కర్తవ్యముకంటె గలదు. అయ్యది ఆంధ్రదేశమున కంతకును సంబంధించిన గొప్ప ఖద్దరుసంఘమును వాటాలమీద స్థాపించి ఆంధ్ర ప్రముఖుల కెల్లరను ఆవాటాలు కొననటుల ప్రోత్సహించి పోలుబడుటయే!

ఇప్పుడు దేశమునందంతటను నూలు వికేషముగ తయారగుచున్నది. ఆ నూలు బట్టలకింద తయారుచేయించుటకు గాని అమ్ముటకు గాని లేదా కేయించినబట్టలను విక్రయించుటకు గాని విడుదల చేసి తిరుగా సామ్యు చేసికొనినపిమ్మట నూలు తిరుగా తయారుచేయుచుకొనుటకు గాని చాలుంది అనేక తంటాలుపడవలసి వచ్చుచున్నది. ఇట్టి వెతలను రూపుమాపుటకు వీరలకు తొడి కల్పించుటకు ఈతరుణమున పై సంఘ మెంతో తోడ్పడగలదని నా నమ్మకము.

ప్రస్తుతము విశాఖపట్టణము, రాజమహేంద్రవరము, మున్నగునట్ల ఖద్దరు సంఘములు బహులుదేరి కొంతవని చేయుచున్నవి గాని ఆ సంఘములు ఆ కొద్ది ప్రదేశమునందు గల వాటావారలకు మాత్రమే సంబంధించిన వగువలన విశాల భావముతో తమలాభముగొరకు దేశీయులెల్లరును తోడ్పడుటకు తగిన సందర్భము కన్పించదు. ఆంధ్రదేశపుమొత్తముమీద పలుకుబడియు, అభిమానముగల ప్రముఖు లింకను చాలుంది గలరు. విశాఖపట్టణమున శ్రీయుత పూసపాటి వెంకటపతి రాజు, లక్ష్మీనృసింహరాజు, మున్నగువారను, తూర్పుగోదావరి మండలమున డాక్టరు గురుమూర్తి, రామారావు, దుర్గిరాల నూర్యప్రకాశరావు, పల్లంరాజు, మారిన నర్సన్న, నంబూరి జగ్గరాజు, దిక్కిన వీరాస్వామి మున్నగువారను, పశ్చిమగోదావరిలో శ్రీయుత కలిండి గంగరాజు, వేగేశన సుబ్బరాజు, భూపతిరాజు తిరుపతిరాజు, మున్నగువారను, గుంటూరు, కృష్ణా, నెల్లూరు జిల్లాలలో పలువురు ప్రముఖులును, దత్త మండలములలో మునిస్వామినాయుడు, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి, హరిసర్వోత్తమరావు, రామదాసుపంతులుగార్లు మున్నగు పెద్ద లెల్లరును ఒకనొట ఏ రాజమహేంద్రవరములోనో ఖద్దరు మహాద్యమసభకు రాజకీయ ప్రసక్తితో నిమిత్తము లేకుండ సమావేశపరచి అందు ఆంధ్రదేశమున కంతకును సంబంధించిన గొప్ప పడుకునూలు ఉత్పత్తిసంఘము నేర్పాటు చేసి, కొందరు కృషియు నిడుమించి, వాటాలు ప్రోత్సహించి ప్రతి జిల్లాలోను రెండు మూడు ముఖ్యపట్టణములలో అందు ఆఖిలభారత చక్రాసంఘమువారి ఉత్పత్తినానము లేనటువంటి ర్ని వికేషముగ ఖద్దరు దొరకేటటువంటిన్నీ ప్రదేశములలో సదరు సంఘశాఖలను ఏర్పరచి పని చేయుట చాల యవసరమున్న ఇప్పటి పరిస్థితులలో దేశీయులకు దేశమునకు కూడ ఎంతో మహాపకారమును కాగలదు, ఇందుకు త్యాగప్రధానముగ పనిచేయు యువకులకూడ నివ్వకు చాలమంది గలరు. ఇందుకో రాజకీయముగ పనిచేయుటలని యువకులు ఇట్టి యతావార్తమునకు తమ యావచ్చుకైన భారబోసకమని తాతో చెప్పుచున్నారు. ఇట్టివారిని సమకూర్చుటాచి నా మాద పెట్టిన నేను ఆ సభాసమావేశమునకు హాజరు పెట్టగలను. ఇట్టి సమయములలో పలువురు ప్రముఖులతో నేను మాట్లాడుచున్నాను. మిత్రు లెల్లరును యిందుకు తోడ్పడి సదరు సంఘ స్థాపన గావించెదరుగాక యని కోరుచున్నాను.

భారతశాసనభ యెన్నికలు

చిత్తూరు-దత్తమండలముల అధ్యక్షి

మదనశర్మ, ఆగస్టు 1:—శ్రీయుత జి. ఇ. రామకృష్ణ రెడ్డి బి. ఏ. బి. ఎల్. ఎం. తి. ఏ. గారు చిత్తూరు-దత్త మండలముల తొలి భారతశాసనసభ కర్తవ్యముగా నిలువగోరుచున్నారు (ఫీ. వె.)

త్రివేండ్రములో కాంగ్రెసువారి బహిరంగసభ

త్రివేండ్రం, జూలై 31:—కాంగ్రెసుసంఘమువారి యాజమాన్యమున తలవాడుగో నొక బహిరంగసభ జరిగినది. నిర్మాణ కార్యకర్తలమున దీక్షతో కొనసాగించుటకు తీర్మానింపబడినది. ఖద్దరు కృషిపై స్వసహాయసంఘము అను పేరున నొక సంఘము స్థాపింపబడినది. (ఫీ. వె.)

అలెప్పేలో మహమ్మదీయులసభ

అలెప్పే, జూలై 31:—మస్లింసాహిత్య సర్వీస్ లీగ్ వారి సమావేశ మొకటి అలెప్పేలో పి. యస్. మహమ్మద్ గారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. మహమ్మదీయ వర్తకపు సరకులపై మద్రాసు నువయోంపకూడ దని తీర్మానింపబడినది. కొన్ని యూనిఫర్మ్ కంపెనీలవా రిదివరలో నట్లు చేసియుండుటచే వారి కీతీర్మానము పంపబడినది. (ఫీ. వె.)

తిరువాంకూరు సంస్థానములో కల్లు అమ్మకము తగ్గిపోవుట

అలెప్పే, జూలై 31:—కల్లు అమ్మకములు చాల ఎక్కువగా తగ్గిపోవుటవల్ల ఇందుకు ప్రతివిధానమును గోరచు ఆలెప్పే కంట్రాక్టర్లు ఎక్స్టెన్జిఫికేషనువరకుగారి దగ్గరకు డిప్ల్యు లేవకు పంపుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. (ఫీ. వె.)

తిరువాంకూరులో పత్రికాశాసనము

త్రివేండ్రం, జూలై 31:—శ్రీయుత పి. నారాయణ పిల్లే బి. ఏ. బి. యల్. గారు శుచీంద్రం సత్యాగ్రహము కేసులో పదవ్యాధిపురం జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారిచ్చిన తీర్పును విమర్శించుచు వ్యాసము ప్రాసేయించుటచే ఆయన వ్రాతలపై చర్య దీసికొనుటనైనదని కోరుచు తిరువాంకూరు మోక్షార్థ జడ్జిగారికి పిటిషను దాఖలు చేయబడినది. అందుపై జస్టిస్ వెంకట్రామయ్యగారు, పిల్లెగారి మీదను, వారివ్యాసమును ప్రకటించిన ప్రబోధకం, సెర్వీస్ పత్రికల మద్రాప కులమీదను, ప్రకాశకుల మీదను చర్య జరుపగోరుచు వారికి నోటీసుల నందజేసిరి. (ఫీ. వె.)

తిరువాంకూరు శాసనసభ

త్రివేండ్రం, జూలై 31:—తిరువాంకూరు శాసనసభ బడ్జెట్ సమావేశ మారంభము కాగానే శ్రీయుత ఇ. పి. నీలకంఠశిల్పిగారు మద్యపాననిషేధ ప్రచారము విషయమున ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధవిధానమును గూర్చి చర్చించుటకై సభా కార్యక్రమము నిలిపివేయువలయునని ప్రతిపాదించిరి. ఈ ప్రతిపాదన సభ్యులు దంగీకరింపలేదు. వెంటనే శ్రీయుత ఆర్. కేశవశిల్పిగారు కల్లు అమ్మకముల విషయమున ప్రభుత్వమువారి ప లించుచున్న విధానమును గూర్చి చర్చించుటకు కార్యక్రమము నిలిపివేయవలెనని మరొక ప్రతిపాదనము చేచ్చిరి. బడ్జెట్ సాధారణ చర్చలో దీనినిగూర్చి చర్చింపవచ్చునను కారణముపై దీనిని గూడ ఆగ్రహము తోసివేసెను. (ఫీ. వె.)

దినపత్రిక చందాదారుల

కొక ముఖ్యమనవి

చందా సొమ్ము మనియూర్డరుద్వారా పంపునప్పుడు, పాత చందాదారులపక్షమున, యిదివరలో మీకుచేరిన మనియూర్డరు అక్నా లెడ్జిమోటు మీదనున్న నె బరునుగాని మీకు వ్రాయు ఉత్తర రములపై నున్న నెబరునుగాని నుదహరింప గోరెదము అది లేనికారణమున కాలహరణముగను న్నది. ఆనెబరే కొద్దిరోజులలో మీ పత్రికమీద కూడ నుండగలదు. గనుక సదరు నెబరు నెప్పుడును మీరు ఉత్తరముల వ్రాయునప్పుడుగాని, సొమ్ముపంపునప్పుడుగాని, నుదహరింపగోరెదము.

వ్యవస్థాపకుడు.

శాసనసభా బహిష్కారము

కొత్తపిన్నికలకు అభ్యర్థనలైనవారి

యిండ్లవద్ద పిక్కెటింగు

లాహోరు, ఆగస్టు 3:—కొత్తపిన్నికలకు అభ్యర్థనలైనవారి యిండ్లవద్ద పిక్కెటింగు చేయువలయుననియు ఎన్నికల సమయములో వోట్ల నిచ్చెడికాలవద్ద పిక్కెటింగు చేయవలయునని లాహోరునగర కాంగ్రెసు సంఘమువారి తీర్మానించిరి.

లాహోరు నగరములోని సత్యాగ్రహ సమరాలలో చూసభవారుకూడ త్రిలోకచందు కపూరుగారి అధ్యక్షతన సభచే అభ్యర్థనల యిండ్లవద్దను నట్లనిచ్చెడి కాలయొద్దను పిక్కెటింగు చేయవలయునని తీర్మానించిరి.

ఈ శాంతిసమరాలలో చూసభవారి తీర్మానము ప్రజల బహిరంగసభలో ప్రకటించబడినది

సిక్కుసంఘమువారి కేంద్రసమితియును శిరోమణి గురు ద్వారా ప్రబంధకమిటీయును కలిసి లాహోరులో సభ చేసెను. రాష్ట్రీయ శాసనసభకు అనెంట్ల సభకును ప్రతినిధు లెవ్వరును ఎన్నుకొనబడగూడదనియు వోట్లు ఎవ్వరును యివ్వగూడదనియు తీర్మానించిరి.

అహమ్మదాబాదు

అహమ్మదాబాదు, ఆగస్టు 2:—అనెంట్ల సభకుగాని రాష్ట్రీయ శాసనసభకుగాని ప్రతినిధుల నెవ్వరిని ప్రతిష్ఠించి ఎన్నుకొనగూడదని అహమ్మదాబాదు మిల్లు యజమానుల సంఘమువారు తీర్మానించిరి. గాంధీమహాత్ముడును గొప్ప రాజకీయ నాయకులును చెరసాలలో నుండగా నెవరును శాసనసభలకు పో గూడదు అని తీర్మానింపబడినది. (ఆ. వె.)

స్వదేశీ ఉద్యమము

ప్రముఖుల యాజమాన్యమున కలకత్తాలో

కొత్తసమితి యేర్పడుట

కలకత్తా, జూలై 31:—సర్వేశ వస్తువులను ప్రజలచే హెచ్చుగా ను పయోగింప చేయుటకును, ఉత్పత్తిదారులను కొను వారిని ఒక్క ప్రదేశమున చేర్చుటకును కలకత్తాలో నొక కొత్తసభ స్థాపింపబడినది. దీని పేరు స్వదేశీ ప్రచార సమితి. స్థిరమైన స్వదేశీ ప్రదర్శనము, వాణిజ్య వస్తుకాలను స్థాపించుట సభయొక్క ఉద్దేశము. సర్. పి. సి. రాయగారు దీనికధ్యక్షుడు. జి. డి. బిల్లా, యస్. ఆర్. సర్కార్, రామేశ్ హన్స్ రాజగారు ఉపాధ్యక్షులు. ఈ ప్రదర్శనములలో తమవస్తువులను ప్రదర్శింప గోరువారు 185 కానింగు పిథిలో నున్న గౌరవకార్యదర్శులతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపవలెను. (ఫీ. వె.)

వర్ష పాతము

పూనా, ఆగ. 1:—నిన్నటి వాతావరణానికి మధ్యగా ప్రాముల పడమటిభాగములోను మధ్యభాగములోను పడమటి భాగములోను ఆసమాపయనన్న రాజపుటానా ప్రదేశములలోను వర్షపుగాలులను హెచ్చుచేసినది. ఈ ప్రాంతములలో వానలు ఎక్కువగా కురిసినవి.

దక్షిణబర్మాలో గూడ వర్షపుగాలులు తీవ్రముగా నుండెను ఉత్తరబర్మా, కొంకణము, డక్కన్, ఉత్తరప్రాంతము, బీరార్, పడమటి రాజపుటానాలలో గూడ బలముగా నున్నది. దక్షిణబర్మా, ఛోటానాగపూర్, మధ్య భాగము, మధ్య రాష్ట్రముల పడమటి భాగము పంజాబు కొండలు, కొంకణము, బొంబాయి (డక్కన్ భాగము) ఉత్తర హైద్రాబాదు, వలభాదలలో సాధారణముగ అంతటను వానలుగలవు ఉత్తరబర్మా, బెంగాల్, బిరిస్సా, బీహార్, పడమటి సంయుక్తప్రాంతములు, తూర్పు మధ్యరాష్ట్రములు, రాజపుత్రస్థానము, దక్షిణ హైదరాబాదు మైసూరులలో వచ్చుటవల్ల కరిసెను.

అస్సాం, మరరాను అగ్నేయభాగము, గుజరాత్ ప్రాంతములలో గూడ కొద్దిగా కలను.

దక్షిణబర్మా, పడమటి మధ్యరాష్ట్రములలో వర్షములు తగ్గి ఉత్తరకొంకణము, గుజరాత్, రాజపుటానా, పడమటి సంయుక్తప్రాంతములలో వృద్ధిజెందును. అటుండి పంజాబు తూర్పుభాగమునకును ఉత్తరభాగమునకును వ్యాపించును.

పడమటి మధ్యభాగములలోను తూర్పురాజపుటానాలోను ఎక్కువగా వర్షములు కురిసి ఇంక రెండుదినములలో పంజాబ్ కుమాడ్ పర్యంతప్రాంతములలోనికి వ్యాపించును.

(ఆ. వె.)

బరంపురంలో 144 సెక్షను ఎత్తివేయుట

పోలీసువారి లాఠీప్రయోగము

బరంపురం బార్ ఎస్సెసియేషన్ వారి

నిరసన తీర్మానము

బరంపురం, జూలై 27:—బరంపురం బార్ ఎస్సెసియేషన్ వారి తీర్మానము ప్రకారము ఈనెల 24 వ తేదీ నాడు జిల్లా కలెక్టరుగారు బరంపురంలో అయిదునందుండిన 144 సెక్షనుల రద్దుపరిచిరి:—

జూన్ నెల 21 వ తేదీనాడు అనవసరముగా బరంపురం పోలీసులపై పోలీసువారు లాఠీలను ప్రయోగించినందులకై వారి చర్యను నిరసించుటకుగాను నిన్న సాయంత్రము త్రియంత మల్లాది కన్వెన్షన్ పంతులుగారి యధ్యక్షత క్రింద బరంపురం బార్ ఎస్సెసియేషన్ వారి సమావేశముకంటి జరిగినది. ఆంతకు ముందే జరిగిన యేర్పాట్ల ప్రకారము జిల్లా కలెక్టరు ఆఫీస్ గారును, జిల్లా నూపరిం టెండెంటు కేన్స్ గారునుగూడ వారి ప్రక్షిలకు సమాధానము చెప్పటకుగాను సమావేశమునకు వచ్చియుండిరి.

బారిష్టర్ గిరిగారు డైరెక్షన్లు వచ్చియుండుచును యమన నాథేశ్వర దెలుపుచు నొకయు త్తరము చాచిరి. కాని సభవా రాయాక్షేపము త్రోసివైచిరి.

అట్లుపై త్రియంత వి. వి. జోగయ్యగారి క్రింది తీరు మానము నుపపాదించిరి

“ప్రకాంతులుగా నన్ను బరంపురం పోలీసులపై జూన్ నెల 21 వ తేదీనాడు పోలీసువారు అనవసరముగా, ఎవ్వరును అట్లు చేయవలసినదని చెప్పకపోయినను, లాఠీలను ప్రయోగించి పండుకై యీ సభవారు వారి చర్యపట్ల నిరసనము దెలుపుచు తమ యాగ్రహమును వెల్లడించుచున్నారు.

“లాఠీదెబ్బలు తగిలినందుకై యీ సమావేశమువారు ఈ బార్ ఎస్సెసియేషన్ సభ్యులను త్రియంత వి. సింహారం గారికిని ఇతరులకును తమ సాహధుని దెబ్బచున్నారు.”

బరంపురంలో 144 సెక్షను మొట్టమొదటసారిగా జూన్ నెల 21 వ తేదీనాడే అయిదుజరుపబడినదియు, అది శాసనోల్లంఘనమును గూర్చిన ప్రచారమును నిషేధించుటకు మాత్రమే అయిదు జరుపబడెననియు, 21 వ తేదీ నాటి బహిరంగసభ ఫలనా విషయమును చర్చించుట కాని ప్రకటించబడక పోవుటచే దానిని చెదరగొట్టుటకు పోలీసువారు ప్రయత్నించుట యన్యాయమనియు త్రియంత జోగయ్యగారు చెప్పిరి. పోలీసు వారు లాఠీల నుపయోగించిన సందర్భములను కొన్నిటిని ఉదాహరించుచు వారి యాచర్య కేసుల యనవసరమై యుండెననిరి

త్రియంత వి. వి. చలపతిరావుగారు పై తీర్మానమును బలపరచిరి.

త్రియంత వి. వి. పట్టాభి రామ యన్యథా వ శే క్య ర ర డ్, ఆర్ . కె. రూ ఢి గార్లు తీర్మానమును పూర్తిగా ప్రతిఘటించిరి.

చాలమంది తీరుమానమును సవరణలను ప్రతిపాదించిరి. కాని వారినిన్నిటిని సభవారు త్రోసివైచిరి. త్రియంత వి. యల్. మిత్రాగారి సవరణను మాత్రము త్రియంత జోగయ్యగారు రంగీకరించిరి. ఈసవరణ ప్రకారము తీర్మాన మిక్రింది విధముగా నున్నది:

“బరంపురం బార్ ఎస్సెసియేషన్ వారి యాసమావేశము జూన్ నెల 21 వ తేదీనాడు త్రియంత సింహారం గారిమీదను ప్రకాంతులగు తక్కిన పోలీసుమీదను అన్యాయముగా లాఠీలు ప్రయోగించబడినందుకు తమ యాగ్రహము దెలుపుచు వైవారికి తమ సాహధుని నందజేయుచున్నది.”

తరువాత ఆఫీస్ గారును కెరెన్స్ గారును సమాధానము చెప్పుచు పోలీసువారు లాఠీలను ప్రయోగించుటగూ వారి తప్పేమియు లేదనియు ప్రజలు వెల్లిపొమ్మన్నప్పుడు వెల్లిపోక వారిపై రాళ్లు రువ్వులు మూలమున లాఠీల నుపయోగించవలసి వచ్చినదియు జెప్పిరి.

ఈ సమాధానము చెప్పిన వైవారిద్దరును వెడలిపోయిరి. తీరుమానమున కనుకూలముగ 28 మందియు ప్రతికూలముగ నలుగురును ఉండుటచే తీర్మానము నెగ్గెను.

తరువాత త్రియంత వి. వి. నుబ్బారావుగారు తమకు వ్యక్తిగతముగా నెంతటి యసౌకర్యము గల్గినను పాటింపక బార్ ఎస్సెసియేషన్ తరపున విటిమను పెట్టి 144 సెక్షను రద్దు చేయించినందుకై అధ్యక్షులు వారిని సభవారి తరపున నభినందించిరి. ఇంతటితో సమావేశము ముగిసెను. (హిందూ-ఆగ 1)

తిరునల్వేలి హత్యకేసు తీర్పు

తిరునల్వేలి, ఆగస్టు 1:—వెరిసామికోడ్, కొట్టికోన్ అను నిరువురు 22-11-1929 తేదీనాడు ఉడయార్ కోన్ అను నతనిని హత్య గావించుటకు ప్రయత్నించినట్లు కేసు లేబడినది. వెనున్నుజ్జిగారు నిన్న ముద్దాయిల నిద్రిని విడిచిపెట్టిరి. (ఫీ. పే.)

మదరాసు శాసనసభ ఎన్నికలు

ద్రవిడరాష్ట్రమునుండి అభ్యర్థులు

తిరునల్వేలి, ఆగస్టు 1:—ఇంతవరకును, ఇచ్చట నుడ హరింపబడిన యెన్నికవర్గముల కీ క్రిందివారి నామకేవల రిటర్నింగు ఆఫీసరుగానన్న త్రియంత వి. యన్. విశ్వనాథరావు (తిరునల్వేలి కలెక్టరు) గాఁకి చేరినవి.

తిరునల్వేలి మహమ్మదీయతరగము. (రూరల్)

1 ఉట్టియాపురం రాజాగారు 2. దివాన్ బహద్దరు యన్. కుమారస్వామి రెడ్డియార్ గారు (తిరునల్వేలి జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు) తిరునల్వేలి-పాలంకోట (మహమ్మదీయతరగము అర్బన్) 1 టి. త్రినాథ కాంతిమతి నాపిత్తిగారు 2. మేడెడలవాల్ రంగనాథ వెంకటయ్యగారు తిరునల్వేలి రామనాథ్ (ఇండియన్ క్రిస్టియన్) డేయర్ థామస్ గారు. తిరునల్వేలి-రామనాథ్ (మహమ్మదీయతరగము) 1. పి. ఆర్. యం. కె. అబ్దుల్ రహమాన్, ముహిద్దీన్ మరకయార్ గారు (నుటపం) 2. అహమ్మద్ మిరాజ్ సాహెబ్ (బెంకాసి యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షుడు) (ఫీ. పే.)

నెల్లూరు జిల్లా అభ్యర్థులు

నెల్లూరు జిల్లా మహమ్మదీయతరగము తరపున నుడ రాసు కాపన సభకు ఈ క్రిందివారి రద్దీర్థులుగా నిలుచుచున్నారు.

1 వెంకటగిరి కుమార రాజాగారు, 2. ర. పుటపాద్దరు ఆరుం చెర్ల నబ్బక్కప్పారావుగారు, 3. వెజవాడ రామచంద్ర రెడ్డిగారు.

నెల్లూరు, గుంటూరు, చిత్తూరు జిల్లాల మహమ్మదీయగమునకు:—1. ఖాన్ బహద్దర్ ముహమ్మద్ యహ్యాల్ సాహెబ్ బహద్దర్ గారు, 2. ముదనల్లీ నుహుద్దాసగారు, 3. సయ్యద్ మస్తాజ్ సాహెబ్ బహద్దర్ గారు.

మిరాపురం రాజాగారు

మిరళిపట్నం, ఆగస్టు 21:—మదరాసు శాసనసభకు ఉత్తరభూస్వాముల నియోజక వర్గమునుండి అభ్యర్థిగ మిరాపురం రాజాగారు ఒక్కరే నిలుచుటచే వారు పోటీలేకుండ ఎన్నుకొనబడుదురు. (ఆ. పే.)

మధుర పికెటింగు

కల్లుదు కాణముల పాటలు

మధుర, ఆగస్టు 2:—కాంగ్రెసు పికెటింగు వాలంటీర్లకు నాయకడుగా నన్ను త్రియంత కామక్షిఅయ్యగారిని నిన్న రాత్రి అరెస్టుచేసిరి. నేడుదయం కల్లుదు కాణములపద్ద పికెటింగు జరిపినందుకై 14 మంది వాలంటీర్ల నరెస్టుచేసిరి.

మెలూరు తాలూకాలోని 41 కల్లు దుకాణముల వేలం పాటలు జరిగినవి. అన్యాయము ధరలు ఇంచుమించు నిరతి యంత వచ్చినవి. వేలంపాట జరిగినచోట పికెటింగు జరుగలేదు. (ఫీ. పే.)

బారువ

పారశాలవారి కోత్సవము

బారువ, ఆగస్టు 4:—తిత్తిబరయ్యగారు యిట్లు తంతిరా నంపుచున్నారు: బోర్డు నాయ్యుని ఎలిమెంటరీ పాఠశాల 5 వ వార్షికోత్సవము నిప్పును జరిగినది. భూపతిరాజు సీతారామరాజుగారు విశాఖపట్నం బారిష్టరు అధ్యక్షతపహించిరి. సాయంకాలము అధ్యక్షుని ఊరేగింపు జరిగినది. ఉపాధ్యాయులు, ఎర్రకులు మున్నగువారందరు వెంటనుండిరి. సాయంకాలము 5 గంటలకు చక్కగ ఆలంకరింపబడిన చోలులో ఫలహారము లైస పిదప ప్రార్థనలతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. తిత్తి వెంకటరెడ్డిగారు బరంపురం తాలూకాబోర్డు సభ్యులు సన్మానపత్రమును చదివిరి. ప్రధానోపాధ్యాయుడు పాఠశాలనివేదికను చదివెను. తెలుగు, బిర్యా, ఇంగ్లీషు నాటక ప్రహసనములను విద్యార్థులు ప్రదర్శించిరి బహుమతు లానంగబడిన. అధ్యక్షుడు పాఠశాలయభివృద్ధి గాంచి అభినందించెను. అధ్యక్షునకు నందన మలతో సభ ముగిసెను.

చందనాదివటి

సెగరొగమునకు అమోఘహృదము

ఎరువు, తెలుపు, పచ్చనెలకు రామబాణము 20 మాత్రలతో పూర్తిగుణముకలుగును. పిచికారీ చేయవలసినవని లేదు. పద్మముకూడలేదు. అనేక స్థితికెట్లు పొందియున్నది. వెల 20 మాత్రల రు. 3-8-0. అనుపానత్రయము రు. 1-0-0 కేటలాగు ఉచితము

త్రిపురసుందరీ మైడ్డుకాల,

మహేంద్రవాడ, రామచంద్రపురంపాస్టు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

ప్రాతనేరస్థునకు 4 సం॥ ల కఠినశిక్ష

సాల్పుకొటార్సులో కాఫీగింజలను దొంగిలించుట (చెన్నపురి సెషన్సు విచారణ)

“జైలునుండి విడుదలయై పదిదినములైనను కాలేదు. జైలులో బహుకాలము చాల కష్టములపాలైతిని. విడుదలయై నంతవేల పరిణయమాడి భార్యబిడ్డలతో నిశ్చింతగ నుఖశీనము చేయు గంపెడాసతో నుంటిని. యింతటిలో నాపై ఆక్రమముగ నీ శేర మారోపింపబడినది” అనుచు కన్నన్ అను ప్రాతనేరస్థుడు నేడు ప్రాంతమైన చెన్నపురి హైకోర్టు సెషన్సు విచారణయందు తాను నిర్దోషినిని వాదించుచు తెల్పుకొనెను. న్యాయమూర్తి రీరీగారు వెనున్నకోర్టులో విచారణ సలిపిరి. ముద్దయి ప్రాతనేరస్థుడు. సాల్పుకొటార్సునందు కాఫీవిత్తములను దొంగిలించెనను నేరముపై దోషిగ నెంపబడి, జూరరులందరును దోషిగ నేకాభిప్రాయ మొసంగిన పిదప న్యాయమూర్తిచే 4 నెలలములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

ప్రాసిక్యూషన్ వారి వాదన

ఏమనగా:—కన్నన్ అను ప్రాతనేరస్థుడు 21-4-30 తేదీని యం. యన్. యం. రైల్వే సాల్పుకొటార్సునందున్న కాఫీగింజలముట్లలో నొకదానిని కోసి, దానినుండి కొన్ని కాఫీవిత్తములను దొంగిలించి నడుమునకు కట్టుకొనిపోవుటకు యత్నింపుచుండగా సాల్పుకొటార్సు వద్ద సామానులకాపలాగాయుచుండు సిపాయిలలో నొకరగు గలాంగోను అనునతని కంటబడినది. అంతట గలాంగోను ముద్దయి కన్ననును సహించి అతని పట్టుకొనెను గాని ముద్దయి కాఫీవిత్తములముట్లను సారవేసి పట్టుకొనిపోయిరి పరుగిడ జొచ్చెను. ఇంతలో రంగసామి అను మరొకసిపాయి ముద్దయి పరుగిడుటజూచి అతని నెందుకు పరువెత్తెనని ప్రశ్నింపగా అందులకు ముద్దయి “దొంగనుపట్టుకొనుటకై పరుగిడుచున్నాను”ని బదులుచేప్పెను. కాని గలాంగోను ముద్దయిని నెంబడించుచు శిష్టము చేయగ రంగసామి గలాంగోను లిరువురు సిపాయిలును ముద్దయిని వెంబడింపసాగిరి. కాని ముద్దయి గోడ్డవెనుండి బయటికి మాకి తప్పించుకొనిపోయెను. అందుచే ముద్దయిని అపుడు సిపాయిలు పట్టుకొనజాలక పోయిరి. పిదప సిపాయిలు తిరిగివచ్చి, ముద్దయి పారిపోవునపుడు పారవైచిపోయిన కాఫీవిత్తములను దొంగిలించబడిన మూట్లలో తిరుగ నెక్కించి మూటను కట్టి వేసిరి. పిమ్మట నీ విషయమును రైల్వేపోలీసువారికి రిపోర్టు చేసిరి. నాలుగు దినము లైనపిదప పోలీసువారు ముద్దయిని చూడెలో కనిపెట్టి పట్టుకొని అరెస్టుచేసిరి.

నేడు హైకోర్టునందు క్రాస్ ప్రాసిక్యూటరుగారు పై విషయమును న్యాయమూర్తులకును జ్యూరరులకును నివేదించిరి.

ప్రాసిక్యూషనుకీరపున సాల్పుకొటార్సునందు పనిచేయు రాజామణిఅయ్యరు అను గుమాస్తాయున్న గలాంగోను, రంగసామిలు అనుసిపాయిలున్న, హవల్దారు, ఇరువురుపోలీసువారును విచారింపబడి ముద్దయి నేర మొనర్పినట్లుగ సాక్ష్యమొసంగిరి. ముద్దయి సాక్షులను క్రానుసరిత చేయుచు సిపాయి గలాంగోనునకును తనకును విరోధము కలదనియు, గలాంగోను సాల్పుకొటార్సు నుండి కొన్ని సరకులను దొంగిలించి అమ్ముచుండగా తా నాతనిని అట్లుచేయెనునా యని ఆక్షేపించెననియు, అందుచే విరోధము కలిగెననియు, సాల్పుకొటార్సు నందున్న సిపాయిలు మున్నగువారు యావిధముగ సరుకును అపహరించి నిరపరాధులపై నేరమునుమోపుట మామూలనియు వాదించెను.

న్యాయమూర్తులు ముద్దయిపై గల నేరమును విచించి యిందరు సాక్షులు నీవైవిధ్యముగ సాక్ష్యముచేపుటకు కారణమేమని ముద్దయి నడిగిరి.

“శీరందరును ప్రభుత్వోద్యోగులు, వీరు అబద్ధములనే పల్కుచుండురు” అని ముద్దయి సమాధాన మొసంగెను. (నవ్వు) ముద్దయి తాను నిరపరాధినిని పల్కుచు తాను జైలునుండి విడుదలయగుటకు పదిదినములుయినదో లేదో అంతలోనే తిరిగి ఆక్రమముగ అరెస్టుచేసిరి నియు, ప్రాతనేరస్థుడైన కారణము తప్ప వేరొక నెప మేమియు లేదనియు, తాను వివాహమాడి, నిశ్చింతగ జీవముచేయు నుద్దేశముతో జైలు నుండి బయటికరుచెంచి నంతనే యిట్టి నేరము తనపై మోపబడెననియు పత్తిెను.

జ్యూరరులు ముద్దయి దోషి యని ఏకాభిప్రాయ మొసంగిరి.

న్యాయమూర్తి ముద్దయికి 4 సం॥ ల కఠినశిక్ష విధించిరి, మరొక నేరము:

మరొక కేసునందు మండ్రే ఉడైత్తాల్ లేక మునుసామి యను నతడు 1930 జూలై 14 వ తేదీ పరశురామచెట్టి యను వారికి చెందిన బియ్యపుముట్లలనుండి రెండురూప్యముల వెలగల బియ్యమును దొంగిలించెనను నేరముపై డి. పి. సి. 379వ క్షేమక్రింద నెవన్సుకు కమిటుచేయబడిన. ముద్దయి ప్రాతనేరస్థుడు. విచారణ జరుగుచున్నది.

మా త్ర కో శ వ్యా ధు లు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను బేషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్ సల్సు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల హేతులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరకును.

ప్రాప్తెక్సు కావలసినవారు ఈ దిగువ వినియోగమునకు వ్రాయవలెను.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబు శెట్టిపిథి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

1. ముంజరీ (భక్తసంపుటము): వృషభాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, మిరియిమిట్టరఘునాథ, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామభారత, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦

2. నల్లపూర్ణాక్షరము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల పీఠిక గలది. ౨-౮-౦

3. నల్లమహాత్మని బెల్లము కాంగ్రెసు ఆధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౪-౦

4. మలాఠీ (చిన్న విచిత్రకథ): శ్రీ రాయసిం వేటకటశివుడుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. ౦-౮-౦

5. త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (ప్రద్యుహావ్యము): శ్రీ వసుమతి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజగారి చరిత్ర మిందు నరసముగ వర్ణింపబడినది. వందర్యానసారముగ త్యాగరాజగారు రచించిన కృతములును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦

6. పులకా (అయిదొకముల నాటకము): నార్మదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్ సెను గారి వ్రాసినది. అనువాదమున కమలాదము. అనువాదములు శ్రీ పోణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. ౧-౦-౦

7. యే. (ఆనర్డు) పులకానగంధరిత్రము: శ్రీ కుండూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యే. శ్రీకృష్ణ దేవరాజు సామ్రాజ్యలక్ష్మీశీత నుగు విద్యానగరము (హంపిశిథిలము) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రత్యేక చరిత్ర మరియు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౪-౦

8. ఆత్మకథ ప్రథమసంపుటము. శ్రీగాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహ-సత్యప్రయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆ దర్శనీయమును ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీ శతావధాని వేటూరు శివరామశాస్త్రిగారు చేసినవివరింపబడినది. 400 కు పైగ పుటలు గలవు. చక్కనియచ్చు, రేపరు. ౦-౧౨-౦

కాకినాడకు నాగేశ్వరరావు, కృష్ణానగరము

సంబంధించి ప్రత్యేకముగా నాగేశ్వరరావు, కృష్ణానగరము, పాఠశాల, డి. ౧-౧-౩౦

9. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - మొదటి భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

10. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - రెండవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

11. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - మూడవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

12. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - నాల్గవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

13. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - ఐదవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

14. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - ఆరవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

15. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - ఏడవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

16. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - ఎనిమిదవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

17. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - తొమ్మిదవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

18. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - పదవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

19. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - పదమూడవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

20. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - పదహారవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

21. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - పదహారవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

22. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - పదహారవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

23. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - పదహారవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

24. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - పదహారవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

25. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - పదహారవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

26. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - పదహారవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

27. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - పదహారవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

28. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - పదహారవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

29. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - పదహారవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

30. ఆంధ్ర గ్రంథ మాల - పదహారవ భాగము, ౧౦౦౦ పేజీలు, రెండు మాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

ఆంధ్ర వాఙ్మయ సూచిక

(ముద్రితముద్రితగ్రంథముల పట్టికలు - ఆంధ్రగ్రంథమాలలో ౧౧-వ పుస్తకము)

ఈ పుస్తకము ౧౯౨౭-వ సంవత్సరము చివరవరకు అచ్చయిన తెలుగుపుస్తకముల పట్టిక ఒకటి, ఆ పుస్తకములను వ్రాసినవారి పట్టిక ఒకటి, విషయమునుబట్టి విభాగించి ఆయా విభాగానికింది వచ్చిన పుస్తకములకు పట్టిక ఒకటి, ఇంకా కాకినాడ ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు వ్రాసిన, తంజావూరు సరస్వతీ లైబ్రరీలోను, చెన్నపురమున ఓరియంటల్ లైబ్రరీలోను ఉండే వ్రాతపుస్తకములలో ఇప్పటికి అచ్చుకాకుండగన్న తెలుగుపుస్తకములపట్టికలును, ప్రత్యేకము అకారాదిగా ఉన్నవి. ఆంధ్రవాఙ్మయవిమర్శనరూపమయిన ప్రకాశకులపీఠిక ౧౦౮ పుటల పరిమితి గలది యీ పుస్తకమున ఉన్నది.

తెలుగుభాషలోపుట్టిన పుస్తకములను, వానిలో ఇప్పటికి అచ్చయినవానిని, కానివానిని తెలిసికొనుటకు ఈ సూచిక చాల ఉపయోగకరము.

భారతీయైజపుస్తకము, పుటలు ౬౨౦, మంచి కాగితములు, వెల మూడురూపాయలు మాత్రమే.

మేనేజరు-ఆంధ్ర గ్రంథమాల, నెం. 7, తంబు శెట్టిపిథి, మద్రాసు.

"It's that famous INDIAN PAIN BALM that brought you relief"

ఆమృతాంజనము డిపోవారి

కు ప్రసిద్ధాపధముల జాబితా

	రూ. అ
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు	1-4
2. ఎజ్జికల ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి- జ్వరములకు సీసా 1-౧	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-౧	0-10
5. మూలశంకు తైలము డబ్బి 1-౧	0-12
6. తామర తైలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదులకు	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-౧	0-8
9. దంతశాలహరి, పండ్లబోటుకు	0-8
10. కర్ణశాలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-౧	0-4
12. పసుక తైలము, శీతపసుకకు	0-6
13. మిదన అత్తరు 1 బొమ్మ	2-0
14. పుష్ప తైలము, డబ్బి 1-౧	0-6
15. దంతచర్మము, పండ్లతోముటకు	0-2
16. నుఖభోగిమాత్రలు	1-0
17. నుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
18. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
19. హేసానీ తైలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
20. చుండుకు నూనె సీసా 1-౧	0-6
21. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-౧	0-6
22. జాలాచి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
23. మినుమారిమాత్రలు, మినుమారివ్యాధులకు	1-0
24. పెగకు ద్రావకము సీసా 1-౧	1-0
25. కఫహరి, శిశికట్టు దగ్గులకు	1-0
26. కఫహరిచార్మము, దస్త ఉబ్బవములకు డబ్బి 0-8	
27. నుందరి తైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-౧	0-8
28. శిశోవేదనమాత్రం, తలనొప్పిలకు	0-12
29. నేతాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
30. కాబ్బసమునకు మందు	2-0
31. మింకుసుపువ్వు తు 1 కి	8-0
32. పచ్చకర్పూరం తు 1 కి	8-0
33. తేలకు మందు సీసా 1-౧	0-4
34. కస్తూరి	40-0
35. జాన్న తు 1-౧	8 0

పొత్తకర్పలు ప్రత్యేకము.

ఆమృతాంజనం డిపో

చొంబయి - మదరాసు.

ఆంధ్ర దిన పత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పొరుగువారికి	చెన్న పట్టుమూరి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మూడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
నామమునకు	2 2 0	1 12 0

వార పత్రిక

వారపత్రిక సంవత్సర చందా రూ. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు వంతుబడి
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.